

ליקוטי מזרחיים

תורה ל"ב תניינא
איה

וחונים עליה ליקוטי הלכות
ועוד הוספות חשובות

מהדורה מיוחדת
עם אותיות גדולות מאירות עיניים

והקיצות היא תשיחך

בשכבך תשמר עליך

בהתהלך תנחה אתך

לטייל
בתורתו

לעידוד העסקה והתבוננות
בליקוטי מוה"ץ

וצדקתו עומדת לעד

ככתר עלי ראש גיליון תורה זו, יונצח לשם
ולתפארת הוד, האי תלמיד חכם גאון מופלא
ומופלג, ירא ושולם, דבוק בתורת הצדיק בכל לבו
ונפשו, באהבתה שגה תמיד וכל חפציו לא שוו
בה, זכה וזיכה רבים

הרב החסיד

רבי שלמה אהרן
ב"ר מרדכי הלוי גוטליב ז"ל

אשר עסק כל ימיו בלימוד תורת הצדיק
בעמקות ובהתבוננות

זכות לימוד תורת הצדיק
תעמוד לעילוי נשמתו,
לזכרון עולם ולמזכרת נצח

ת.נ.צ.ב.ה.

קו לסלסל בתורתו

04-627-73-13

1b046277313@gmail.com

תוכן עניינים מורחב

והסבר על מבנה החוברת עם כל ההוספות לתועלת הלומדים

ז תורה יב באותיות גדולות עם סימונים והפניות

כל התורה באותיות גדולות ומאירות עיניים, בתוספת שוליים רחבים לכתובת הערות, ביאורים, שאלות וחידושים. זהו חידוש של מערכת 'לטייל בתורתו' שרכים ושוכים אהבו והעידו שהדבר שינה אצלם את כל הלימוד. בכדי להקל על הלומד לעבור במהירות מהלימוד במהדרה זו ללימוד בצורת הדף וכן להיפך, שורטטו סימונים מיוחדים במהדרות צורת הדף, עם אותיות בצירי העמוד, שם רשום בכל קטע מספר העמוד שבו מופיע קטע זה במהדרות האותיות הגדולות.

כג תורה יב בצורת הדף עם סימון מיוחד

התורה מוגשת גם בצורת הדף המקורית המודפסת ברוב הדפוסים המצויים, לתועלת אלו שאוהבים ללמוד מתוך המוכר והרגיל. הוספנו סימון מיוחד עם הפניה למהדרה הגדולה ומאירת העיניים (ראה לעיל).

כז תורה יב מליקוטי מוהר"ן מהדרות 'פסוק לי פסוקך'

מהדרה ייחודית בהוצאת 'פסוק לי פסוקך' המקלה על הלומד ללמוד במהירות ובבהירות, תוך שימת לב לפיסוק קישוע וחלוקה מיוחדת של התורה, מועיל מאוד לשינון וזיכרון!

לג קיצור ליקוטי מוהר"ן המשולש

לתועלת סיכום התורה והבנתה בדרך פשוט הוספנו בחוברת זו את התורה מתוך הספר 'קיצור ליקוטי מוהר"ן המשולש', הכולל את קיצור ליקוטי מוהר"ן כפי שהדפיס מוהרנ"ת, ליקוטי עצות, וליקוטי עצות מהדורא בתרא.

לו לעשות מתורות תפילות

כפי שהורה רבינו לעשות מתורות תפילות, הובאה תפילה יב מתוך 'ליקוטי תפילות תנינא', באותיות גדולות ומאירות עיניים.

מה ליקוטי הלכות

הלכות המיוסדות על תורה זו מהספר 'ליקוטי הלכות' (עירובי תחומין ו', גביית חוב מהיתומים ג).

פו דפי כתיבה

בסוף החוברת ישנם עמודים בסגנון דפי מחברת לכתובת חידושים ביאורים ומהלכים.

איה הי אלקי אבותינו המעלה אותנו מארץ מצרים
מערוות הארץ?
איה קדושתתי?

אֵיךְ?

איפה?
איפוא הוא?
איה נפשי ורוחי ונשמרתי?

איה העצה והתחבולה שאזכה למוצאו ולהכירו?

אֵיךְ מְקוּם בְּבוּדוֹ...

אֵיךְ מְקוּם בְּבוּדוֹ?

אֵיךְ מְקוּם בְּבוּדוֹ?

הקדמה ומבוא

לאחר חודשים ארוכים בהם זכינו ללכת עם התורה 'אזמרה לאלוקי בעודי', איננו עוזבים את יסוד היסודות שבתורה זו, אלא אנו ממשיכים ללכת עם תורה י"ב תניינא - 'ואיה השעה לעולה'.

ללכת עם התורה 'איה', זה לא לעזוב חס ושלום את התורה 'אזמרה', אלא להשלים את המהלך, את דרכי הקדושה כולם, הכלולים בשתי תורות אלו. מאמרים קדושים אלו - כפי שכותב מוהרנ"ת - מחוברים יחד, עד שכל כוח העצה של מציאת נקודות טובות, תלויה ועומדת בסיועה ועזרתה כביכול, של העצה הנפלאה שהתגלתה בתורה 'איה מקום כבודו'.

"וזהו 'טובים השנים מן האחד, שאם יפלו האחד יקים את חברו', הינו בחינת שני הדרכים הנ"ל שהם מחזיקין את כל אדם לכל יפל בשום אפן בעולם. וזהו 'שאם יפלו האחד יקים את חברו', כי לפעמים מחזיקין את עצמן על ידי בחינת הנקודות טובות שמוצאים בו עדין... ולפעמים נופל חס ושלום גם מזה. ואז אין יכול להחיות את עצמו בשום דבר. ואז מחיה את עצמו על ידי הבקשה והחפוש בבחינת איה הנ"ל, שמה הדרך אי אפשר להפעל דבר לבלבלו ולהפילו על ידי שום בלבול בעולם". (הלכות עירוני תחומין ה"ו אות ל')

את התורה 'אזמרה לאלוקי בעודי' גילה רבינו קודם נסיעתו ללמברג, חלק גדול מהתורה התגלה ממש על אם הדרך, ובאותו מעמד גילה רבינו טפח מסוד נסיעתו הקדושה, אשר שגבה ונעלמה מעיני כל חי, באמרו למוהרנ"ת שבתורה זו מתגלה ה'התחלה' של נסיעתו הקדושה.

לאחר יותר מחצי שנה, חזר רבינו מנסיעה זו, והיה מובן מדיבוריו הקדושים שעתה מתחיל פרק חדש - עניין חדש בכל גילוי תורותיו ומעשיותיו:

"אחר שבא מלמברג שחי אחר כך שתי שנים היה מדבר בכל פעם הרבה מאמונה, וחבנו מדבריו שכל דבוריו שמדבר כל פונתו היה הכל בשביל להכניס אמונותינו האמתיות בלב כל אחד ואחד מישראל".

"וכפי המובן מדבריו בסוף בשתי השנים הנ"ל שחי אחר שבא מלמברג, שכל דבוריו, הן במלי העלמא הן בדברי תורה הכל באשר לכל כדי להכניס אמונה בעולם שהוא יסוד כל התורה והמצוות, כמו שכתוב "כל מצותיך אמונה". (שיחות הר"ן ר"ב)

באותו הזמן שרבינו שהה בלמברג, הודפס לראשונה חלקו הראשון של הספר ליקוטי מוהר"ן, כשהתורה 'אזמרה לאלוקי בעודי' חותמת את סיום הספר.

"אחר שבא מלמברג נסע על פי רב לטיל מחמת עצם חלישותו ובנסיעות אלו לטיול שמענו כמה וכמה תורות נפלאות ונוראות ופעם אחת נסעתי עמו ודבר עמי מענין הספר שלו שנדפס בסמוך ושבח אותו מאד ואמר מאחר שכבר נדפס צריכין ללמד אותו מאד עד שיהיה שגור בעל פה וכו' כמבאר במקום אחר (חיי מוהר"ן שמ"ו), ואחר כך ענה ואמר צריכין לתבר עוד ספר אחד שיהיה נאה ויפה עוד יותר מהראשון". (ימי מוהרנ"ת כ"ט)

"כי אחר שבא מלמברג זכה לדרך בזה ודבר דבורים כאלה שעל זה לא יכבה נרו לעולם ועד, וכאשר שמעתי בשמו שאמר בזו הלשון (מיינ פייערל וועט שוין טלואין ביז משיח וועט קומין) האש שלי תוקד עד ביאת משיח". (חיי מוהר"ן ר"ל)

באותו טיול חוץ לעיר, מיד אחרי שהביע את רצונו לגלות דברים 'נאים ויפים יותר', רבינו גילה למוהרנ"ת כמה וכמה תורות יחד עם תורה י"ב:

"ואחר כך בהיותי עמו בשדה וכבר בקש לעלות על העגלה לישב עליה לחזור לביתו, נתגלגל מתוך שיחתו הקדושה שגלה לפני התורה הנוראה על פסוק ואיה השעה לעולה (לקוטי תניינא י"ב), והיא עמקה מאד מאד ומחיה נפשות מעמקי שאול תחתיות מאד מאד לחיותם לחיי עולם וכו', כמבאר למעין שם בספרו הקדוש ובדברינו מה שזפני השם יתברך לחדש ולבאר בדברי התורה הזאת עין שם.

ואחר כך בשחזרתי עמו לביתו ענה ואמר לי 'זה יהיה לך על הספר השני' תינו מה שאמר תחלה שצריכין עוד לחבר ספר שני וכו' כנ"ל עתה העיר אזני שיש לי התחלה על זה הספר השני וכנה חזק אותי ביותר לעסק בנריזות והתאמצות לכתב כל חדושי הקדושים וכן היה עד שזכיתי לחבר מחדושי ספר הקדוש לקוטי מוהר"ן תניינא. (ימי מוהרנ"ת כ"ט)

אם לפני נסיעתו, רבינו גילה את חלקה הראשון של נסיעתו בתורה רפ"ב, עתה רבינו מגלה דברים נאים ויפים יותר מהספר הראשון, שכפי דברי רבינו, הם כבר נמצאים בעצה העמוקה מאוד מאוד שכתובה בתורה 'ואיה השעה לעולה'.

זה לא סוד, שאנו נמצאים בתקופה לא פשוטה. משנאי ה' הרימו ראש והם מציקים ומצרים לעם ישראל מכל כיוון אפשרי, הסכנות האורבות בגשמיות וברוחניות מכל צד ומכל פינה, מאיימות ומחשיכות את העיניים. הלב סחרחר, המוח מבולבל, ואנו מאבדים את הכוח להילחם. אם יש משהו אותו כולנו צריכים עכשיו, זה רק דבר אחד. להפוך את כל הירידות לעליות.

ירידה תכלית העליה - שתהפוך את כל הצרות וים היגון, הגשמי והרוחני כאחד, לעליה גדולה. שנוכל לראות איך שאנו צומחים בכלליות ובפרטיות מתוך הקושי והכלי המשיח אותם אנו עוברים כעת. אין לנו את האפשרות להסתפק בפחות מאור גדול, אור שבוקע ומאיר דווקא מהמחשכים הכי איומים, אור שמרפא מאחה ומתקן את כל הפצעים השברים והקלקולים.

התקווה היחידה שלנו, לרפא את כל הלבבות להזריח אור לכל העם ההולך בחושך, זה לעסוק עכשיו בספרי רבינו ביתר שאת, להפיץ את האור הגדול הזה לכל העולם!

אם נהפוך את כל השאלות והקשיים לחיפוש וגעגועים, אם בעומק החושך נחפש אחרי 'המאמר הסתום' של תורה י"ב, נגלה את אלקותו יתברך בתוך כל המקומות הרחוקים והמסואבים ביותר. בתוך כל הצער והשימון שהולידו קושיות שאף אחד לא יכול לתרץ תאיר תשובה מהמקום הכי עליון.

הכל תלוי בנו, עם ישראל מתגעגע אחרי ה' יתברך בגעגועים שכבר לא נראו שנים רבות, בכל מקום ובכל פינה מבקשים נשמות ישראל להתחזק להתקרב ולשוב לצור מחצבתם, אבל באמת זה תלוי בהתחזקות שלנו, בבקשה ובחיפוש שלנו אחרי התגלות ה' בעולם, אנו יכולים לעורר רוח שהרה על כל העם היושב בציון, שכולם ידרשו ויצעקו בקול גדול היכן ה', לא מתוך קנטור ותרעומת, אלא מתוך כבי מתגעגע, או אז כל הירידות יתהפכו לעליות וכל היגון והעצב יתהפך לשמחה בביאת משיח צדקנו ובנאותנו השלימה.

מערכת 'למייל בתורתו'

ליקוטי מזרחי"ן

תורה י"ב תנינא
'איה מקום כבודו'

באותיות גדולות ומאירות עיניים
עם שוליים רחבים לשאלות הערות וחידושים

לטייל
בתורתו
לעידוד הנמשק והתבוננות
בליקוטי מזרחי"ן

כִּי בְּאֵמַת לְאֵמַתוֹ הַתְּמִימוֹת וּפְשִׁיטוֹת שֶׁל דְּבָרֵי רַבְּנֵנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, עֵמֶק עֵמֶק מְאֹד, עֵמֶק עֵמֶק מִי יִמְצְאוּנוּ. וַיֵּשׁ בְּכֹל דָּבָר וְדָבָר שְׁגִלָּה הוּא זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה תְּלִי תְּלִיז שֶׁל הַלְכוֹת, מִעֲנִינֹת תְּהוֹמוֹת יוֹצְאִים בִּבְקֵעָה וּבְהַר, כִּי כֹל דְּבָרֵיו הֵם כְּמַעֲיִז הַנוֹבֵעַ, כְּאֲשֶׁר יִרְאֶה הַרוֹאֶה מְעַט דְּמַעַט בְּמִקְוֵמוֹת אֲשֶׁר חֲנִי ה' לְמִצָּא דְּבָרִים נִפְלְאִים וְנוֹרָאִים וְכוּנֹת כִּמָּה מִצוֹת בְּדַבּוֹר אֶחָד שְׁגִלָּה רַבְּנֵנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה...

כְּמוֹ הַתּוֹרָה "וַאֲיֵה הַשָּׁה לְעֵלָה" בְּלִקוּשֵׁי תְּנִינָא סִימָז יב, שֶׁהַעֲצָה הַמְּבִאֶרֶת שֵׁם עֵמֶק מְאֹד, הֵינּוּ שֶׁהַפְּשִׁיטוֹת וְהַתְּמִימוֹת שֶׁל הַעֲצָה וְהַדָּרֵךְ הַזֶּה עֵמֶק מְאֹד. וְצָרִיכִין לְהַרְחִיב הַדַּבּוֹר בְּזֶה הַרְבֵּה וּלְדַבֵּר מִזֶּה בְּכִמָּה לְשׁוֹנוֹת. וּבְחִסְדֵי ה' הַאִיר עֵינַי וּמִצְאָתִי שֶׁדָּרֵךְ עֲצָה זֹו מְרַמֵּז בְּמִקְוֵמוֹת הַרְבֵּה בַּתּוֹרָה, כְּמִבְּאֵר בְּהַלְכוֹת "גְּבִיַת חוֹב מֵהִיתוּמִים", אֲשֶׁר הַמְּשִׁכִּיל יִכּוֹל לְהַבִּין מִדַּעְתּוֹ דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר, שֶׁכֵּל הַתּוֹרָה מְלֵאָה מִדָּרֵךְ וְעֲצָה זֹאת.

תורה יב

תנינא

בְּשֵׂאֲרָם הוֹלֵךְ אַחַר שְׂכָלוֹ וְחִכְמָתוֹ,
יוֹכֵל לִיפּוֹל בְּטַעוֹתַיִם
וּמְכַשׁוֹלוֹת רַבִּים וְלִבָּא לְיַדֵּי רַעוֹת גְּדוֹלוֹת
חַם וְשָׁלוֹם. וַיֵּשׁ שְׂקָלְקָלוֹ הַרְבֵּה כְּגוֹן
הַרְשָׁעִים הַגְּדוֹלִים מְאֹד הַמְּפֹרָסִים
נְשִׁהֲטֵנוּ אֶת הָעוֹלָם, וְהַכֹּל הָיָה עַל יְדֵי
חִכְמָתָם וְשְׂכָלָם.

וְעֵיקַר הַיְהָדוֹת הוּא רַק לִילְךְ בְּתַמִּימוֹת
וּבְפְשִׁיטוֹת בְּלִי שׁוֹם חִכְמוֹת, וְלִהְסַתְּכֵל
בְּכֹל דְּבַר שְׁעוֹשָׂה שְׂיִהְיָה שָׁם הַנֵּשׁ

יְתַבְרַךְ וְלִבְלִי לְהַשְׁגִּיחַ כָּלְל עַל כְּבוֹד
 עֲצָמוֹ רַק אִם יֵשׁ בְּזוֹה כְּבוֹד הַיֵּשׁם יְתַבְרַךְ
 יַעֲשֶׂה וְאִם לֹא לֹא, וְאִזִּי בְּוֹדָאֵי לֹא
 יִכְנָשׁ לְעוֹלָם.

וְאִפִּילוֹ כְּשֶׁנּוֹפֵל חֵם וְשָׁלוֹם לְסִפִּיקוֹת וַיֵּשׁ
 שֶׁנִּפְּלוּ גְדוּלָה מְאֹד מְאֹד רַחֲמָנָא לְצַלֵּן
 שֶׁנּוֹפֵל לְסִפִּיקוֹת וְהִרְהוּרִים וּמְהִרְהוּר
 אַחֲרֵי הַיֵּשׁם יְתַבְרַךְ, אֵף עַל פִּי כֵּן הַנִּפְּלוּ
 וְהִירִידָה הִיא תַּכְלִית הָעֲלִיָּה.

כִּי דַע, כִּי שׁוֹרֵשׁ כָּל הַבְּרִיאָה הוּא
 הַכְּבוֹד, כִּי 'כָּל מֵה שֶׁבְּרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא לֹא בְּרָאוֹ אֶלָּא לְכְבוֹדוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב:
 "כָּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי וְלְכְבוֹדִי בְּרָאתִיו
 וְכוּ'" (יומא לח), וּמֵאַחֲרֵי שֶׁהַכָּל נִבְרָא בְּשֵׁבִיל

שאלות - הערות

כבודו יתברך נמצא שכבודו יתברך הוא
שורש כל הבריאה. ואף על פי שכולו
אחד, על כל זה בהבריאה יש חלקים,
ובכל חלק וחלק מהבריאה יש בו בחינת
כבוד מיוחד שהוא שרשו כנ"ל.

וזה בחינת (אבות פרק ה) בעשרה מאמרות
נברא העולם והלא במאמר אחד יכול
להבראות אלא בשביל שזכר ועונש
נברא בעשרה מאמרות, ובכל מאמר
ומאמר יש בו בחינת כבוד מיוחד שהוא
שרשו כי הכבוד הוא שורש הכל כנ"ל.
וזה בחינת (תהלים כט) "ובהיכלו כלו אומר
כבוד" שכל מאמר מלופנש בו כבודו
יתברך שעל ידי זה נברא העולם.

כִּי "מִלֵּא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ" (ישעיהו), וְאֶפִּילוּ
 בְּעֵבִירוֹת וּדְבָרִים רָעִים חֵם וְשָׁלוֹם
 שֵׁשׁ אֵין כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ בְּבַחֲיַנֵּת (ישעיהו
 מב) "וְכְבוֹדִי לְאַחַר לֹא אֶתֵּן" שֵׁשׁ גְּבוּל
 לְהַכְּבוֹד שֶׁלֹּא יִתְפַּשֵּׁט לְשָׁם. וְאִף עַל
 פִּי שֶׁמִּלֵּא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ עִם כָּל זֶה
 יֵשׁ גְּבוּל כְּשֶׁמִּגִּיעַ לְמְקוֹמוֹת הַנִּלְשָׁל
 יֵצֵא לְשָׁם בְּבַחֲיַנֵּת וְכְבוֹדִי לְאַחַר לֹא
 אֶתֵּן כֵּן"ל. וְיֵשׁ גְּבוּל לְכָל כְּבוֹד וְכְבוֹד
 שֶׁמְּלוֹכָשׁ בְּכָל מֵאֲמָר וּמֵאֲמָר מֵעֲשָׂרָה
 מֵאֲמָרוֹת כֵּן"ל שֶׁלֹּא יִתְפַּשֵּׁט לְמְקוֹמוֹת
 הַחִיצוֹנִים כֵּן"ל. אֲבָל דַּע כִּי אִף עַל פִּי
 כֵּן בְּוִדְאֵי גַם הֵם מְקַבְּלִים חַיּוֹת מִמֶּנּוּ
 יִתְבָּרַךְ וְאֶפִּילוּ מְקוֹמוֹת הַמְּטוֹנָפִים אוֹ
 בְּתֵי עֲבוּדָה זָרָה צְרִיכִין גַּם כֵּן לְקַבֵּל
 חַיּוֹת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ.

שאלות - הערות

אך דע כי הם מקבלים מבחינת
 'מאמר סתום' שהוא 'בראשית מאמר
 סתום' שהוא כולל כל המאמרות
 וכולם מקבלים חיות ממנו, והכבוד
 של המאמר סתום הוא סתום ונעלם
 בתכלית ההסתרה ומשם הם מקבלין
 חיות, כי מבחינת הכבוד והמאמרות
 המתגלים אי אפשר להם לקבל חיות
 משם בבחינת וכבודי לאחר לא אתן
 כנ"ל, רק מה'מאמר סתום' שהוא נסתר
 בתכלית ההסתרה משם מקבלין חיות,
 ודבר זה אי אפשר להבין ואסור להרהר
 בזה כלל.

ועל כן כשאדם נופל חס ושלום לבחינת
 מקומות אלו, דהיינו לבחינת מקומות

הַמְטוֹנְפִים, וְנוֹפֵל לְסַפִּיקוֹת וְהַרְהוּרִים
 וּבְלָבוּלִים גְּדוּלִים, וְאַזִּי מִתְחִיל לְהִסְתַּכֵּל
 עַל עֲצָמוֹ וְרוּאָה שְׂרָחוֹק מְאֹד מְכַבֵּדוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, וְשׂוֹאֵל וּמִבְקֵשׁ 'אִיָּה מְקוֹם
 כְּבוֹדוֹ' מֵאַחַר שְׂרוּאָה בְּעֲצָמוֹ שְׂרָחוֹק
 מְכַבֵּדוֹ יִתְבָּרֵךְ, מֵאַחַר שֶׁנִּפֵּל לְמְקוֹמוֹת
 כְּאֵלוֹ רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וְזֶה זֶה עֵיקַר תְּקוּנָנוּ
 וְעֲלֵיתוּ בְּבַחֲיַנַּת יְרִידָה תְּכִלִּית הָעֲלִיָּה
 הַמּוֹבֵא בְּסִפְרִים.

כִּי 'אִי"ה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ' זֶה בְּחִינַת הַכְּבוֹד
 עֲלִיּוֹן שֶׁל הַמַּאֲמָר הָעֲלִיּוֹן, דְּהֵיִינוּ
 הַמַּאֲמָר סָתוּם בְּרֵאשִׁית כַּנִּ"ל, שֶׁמִּנְשָׁם
 נִמְשָׁךְ חַיּוֹת לְמְקוֹמוֹת הָאֵלוֹ. נִמְצָא
 בְּשִׁמְבַקֵּשׁ וּמְחַפֵּשׁ אִי"ה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ,
 בְּזֶה בְּעֲצָמוֹ הוּא חוֹזֵר וְעוֹלָה אֶל הַכְּבוֹד

שאלות - הערות

הַעֲלִיזוּן שֶׁהוּא בְּחִינַת אֵי"ה, שְׁמַגְדֵּל
הַסְּתַרְתּוֹ וְהַעֲלִמוֹ הוּא מְחִיָּה מְקוֹמוֹת
הַלָּלוּ, וְעַכְשָׁיו עַל יְדֵי שֶׁהוּא נֶפֶל לְשֵׁם
וְאֵי מִבְּקֵשׁ 'אֵי"ה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ' וּבְזֵה
חֹזֵר וּמְדַבֵּק עֲצָמוֹ לְשֵׁם וּמְחִיָּה אֶת
נְפִילָתוֹ וְעוֹלָה בְּתַכְלִית הַעֲלִיָּה.

זֶה בְּחִינַת קָרְבַּן עוֹלָה שְׁמֵכַפֵּר עַל
הַרְהוּר הַלֵּב כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל
(מדרש רבה ויקרא פרשה ז), כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב "וְהָעוֹלָה
עַל רוּחְכֶם", שֶׁעוֹלָה מְכַפֵּר הַרְהוּר.
כִּי יֵשׁ בְּחִינַת לְבִי סְחָרְחָר כִּי יֵשׁ
קְלִיפָה שֶׁהִיא מְעַקְמַת וּמְסַבֶּבֶת הַלֵּב
בְּעִיקוּמִים וְסִיבּוּבִים וּבְלְבוּלִים הַרְבֵּה
וְהִיא בְּחִינַת קְלִיפַת נוּגָה, וְעַל כֵּן נִקְרָא
"סְחָרְחָר" תַּרְגוּם שֶׁל סָבִיב סְחָר סְחָר

בְּחִינַת (יחזקאל א) "וְנוֹגֵה לֹא סָבִיב", כִּי הִיא
 בְּחִינַת תַּרְגוּם כְּמוֹבָא, וְעַל כֵּן כְּתִיב
 בְּלִשׁוֹן תַּרְגוּם, וּכְשֶׁאָדָם נוֹפֵל לְשֵׁם
 נְשִׂיָה בְּחִינַת מְקוֹמוֹת הַמְטוֹנְפִים וְאִי
 מִבְּקֵשׁ וְצוּעֵק 'אִי' הַמְקוֹם כְּבוֹדוֹ וְזֶה
 בְּעֵצְמוֹ תְּקוּנוֹ כִּי חוֹזֵר וְנֹשֵׁב אֶל הַכְּבוֹד
 הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת 'אִי' הַכֵּן"ל, וְזֶהוּ
 בְּחִינַת עוֹלָה, בְּחִינַת (בראשית כב) "וְאִי"ה -
 הַנְּשִׂיָה לְעוֹלָה", שֶׁבְּחִינַת "אִי"ה הִיא
 בְּחִינַת "נְשִׂיָה לְעוֹלָה" לְתַקּוֹן וּלְכַפֵּר
 הַרְהוּר הַלֵּב שֶׁבָּא מִמְּקוֹמוֹת הַמְטוֹנְפִים
 כֵּן"ל, כִּי עַל יְדֵי בְּחִינַת 'אִי'ה נִתְּתַקֵּן
 וְעוֹלָה מִנְּשֵׁם כֵּן"ל.

וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶׁמוֹבָא בְּסוּף תְּקוּנִים
 (תיקון תנינא דף א) 'בְּרֵאשִׁית בְּרָא תִישׁ', דִּהֵיִינוּ

שאלות - הערות

הַשָּׂה לְעוֹלָה שְׁנַעְשָׂה עַל יְדֵי בְּחִינַת
אֵי"ה, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'בְּרֵאשִׁית מֵאֵמֶר
סְתוּם' כַּנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת תְּשׁוּבָה, כִּי זֶה עֵיקַר
הַתְּשׁוּבָה, כְּשֶׁאָדָם מְבַקֵּשׁ וּמַחֲפֵשׂ אַחֵר
כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, וְרוּאָה בְּעֵצְמוֹ שֶׁרַחוּק
מִכְבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ וּמִתְנַעֵנֵעַ וְשׂוֹאֵל
וּמְצַטֵּעַר אֵי"ה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ, וְזֶהוּ בְּעֵצְמוֹ
תְּשׁוּבָתוֹ וְתִיקוּנוֹ כַּנ"ל, וְהֵבֵן הַיָּטִב.

וַיֵּשׁ בְּזֶה עוֹד הַרְבֵּה דְבָרִים, כִּי כְּשֶׁאָדָם
הוֹלֵךְ בְּדַרְךְ אוֹ כְּשֶׁהוֹלֵךְ בַּדַּרְכִּים
בְּרוּחָנִיּוֹת, אֵיזִי הַתּוֹרָה הוֹלֵכֶת לְפָנָיו
בְּבְחִינַת (משלי ו) "בְּהַתְּהַלֵּךְ תִּנְחָה
אוֹתְךָ", כִּי יֵשׁ בְּזֶה כִּמָּה בְּחִינַת, כִּי כָּל

אָחַד לְפִי תוֹרָתוֹ, וְלִפְנֵי כָּל תּוֹרָה יֵשׁ
 בְּחִינּוֹת סְפִיקוֹת הַנִּ"ל, כְּגוֹן בְּחִידוּשֵׁי
 תּוֹרָה קוּדְם שְׁמַחְדָּשִׁין יֵשׁ כַּמָּה סְפִיקוֹת
 וּבְלִבּוּלִים קוּדְם שְׁמַבְרָר וּמְלַבֵּן הַדָּבָר
 כְּרָאוּי, וְאֵלּוּ הַסְפִיקוֹת הֵם בְּחִינַת עֵץ
 הַדַּעַת טוֹב וְרַע שֶׁהוּא בְּחִינַת נוּגָה,
 וּכְשֶׁמִּגִּיעַ אֶל הַתּוֹרָה בְּעֶצְמָה זֶה בְּחִינַת
 עֵץ הַחַיִּים וְכו'.

שֵׁיידָ לְעֵיל: וְזֶהוּ בְּחִינּוֹת 'אִם יֹאמֶר
 לָךְ אָדָם הֵיכָן אֶלְקִיךָ
 תֹאמֶר לוֹ בְּכָרְךָ גְּדוֹל שֶׁל רוּמִי' (ירושלמי
 תענית פרק א), שְׁגָם שָׁם שְׁמֵלָאִים גְּלוּלִים
 וְעִבּוּדָה זָרָה, גַּם שָׁם מוֹסְתָר הוּא
 יִתְבָּרַךְ כַּנִּ"ל.

שאלות - הערות

וְהַכֹּלֵל, כְּשֵׁנוּפֵל לְשֵׁם חַם וְשָׁלוֹם, אֲזִי
 כְּשִׁמַּת־חַיִּיל לְבִקְשׁ אֵיִה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ, בְּזֶה
 הוּא מַחִיָּה אֶת עֲצָמוֹ מִחַיִּוֹת הַקְּדוּשָׁה,
 כִּי חַיִּוֹת הַקְּלִיפּוֹת הוּא רַק מֵהַהֶסְתָּרָה
 מֵהַ שְׁנֵסְתָר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁם בְּתַכְלִית
 הַהֶסְתָּרָה עַד שֶׁאֵין יוֹדְעִין מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ
 כֹּלֵל, אֲבָל תִּיכַף כְּשִׁמְבִקְשִׁין אֵיִה מְקוֹם
 כְּבוֹדוֹ נִמְצָא שִׁיּוֹדְעִין עַל כָּל פָּנִים שִׁישׁ
 אֱלוֹ"ק יִתְבָּרַךְ רַק שֶׁהוּא נִסְתָּר וְנִעְלָם,
 וְעַל כֵּן מִבְּקִשִּׁין אֵיִה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ וּבְזֶה
 בְּעֲצָמוֹ מַחִיָּה עֲצָמוֹ בְּמְקוֹם נְפִילְתּוֹ.

כִּי 'אֵיִה' הוּא בְּחִינּוֹת 'מֵאֲמַר סְתוּם'
 שֶׁהֵם מְקַבְּלִין חַיִּוֹת מִשֵּׁם, רַק שֶׁחַיִּוֹת
 הַקְּלִיפּוֹת הוּא מֵהַהֶסְתָּרָה, אֲבָל
 הוּא מַחִיָּה אֶת עֲצָמוֹ בְּבְחִינּוֹת חַיִּוֹת

הַקְדוּשָׁה בְּמָקוֹם נְפִילָתוֹ עַל יְדֵי הַבְּקָשָׁה
 וְהַחִיפּוּשׁ שְׂמַחֲפֵשׂ אֵיחָ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ
 כַּנִּ"ל, וְאַחַר כֵּן זֹכָה לְעֵלוֹת מִשָּׁם
 לְגַמְרֵי אֵל הַקְדוּשָׁה בְּעֶצְמָה, דְּהֵיִינוּ
 בְּמָקוֹם הַתְּגִלוֹת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי עֵיקַר
 הַקְדוּשָׁה שִׁיתְגַּלָּה כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרֵךְ. בְּרוּךְ
 ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

(זאת התורה וגם מאמר המתחיל
 'אלו המתפאריז עצמן
 וכו', וכל מה שנאמר בדרך וכו' כגון
 'הקשו וכו' הכל אחד, כי כל אלו
 המאמרים קשורים זה בזה, והם
 מרומזים ונסתרים בדברי רבותינו ז"ל
 (שבת דף עז:)) בתוך האגדה הפליאה מאד,

שאלות - הערות

מַה שֶׁשָּׂאֵל רַבִּי זִירָא אֶת רַב יְהוּדָה
 כַּד הוּי בְּדִיחָא דַּעְתָּא וְאִיבְעֵי מִינִיה
 כָּל חֻלְיֵי דַּעְלָמָא וְכוּ', וְשָׂאֵל אוֹתוֹ כַּמָּה
 שְׂאֵלוֹת וְהֵם פְּלִיאֹת נִשְׁגָּבוֹת מְאֹד,
 כְּגוֹן מַאי טַעְמָא תוֹרָא אֲרִיכָא גְנוּבְתִיה
 וְכוּ', מַאי טַעְמָא תִּרְנַגּוּלָא מִדְּלָא עֵינָא
 וְכוּ', וְכָל הַשְּׂאֵלוֹת הַנֶּאֱמָרוֹת שָׁם כּוֹלָם
 הֵם פְּלִיאֹת גְּדוּלוֹת מְאֹד וְשָׁם מְרוּמֵז
 וְנִסְתָּר כָּל הַנִּ"ל. וְמָה שֶׁמְבוֹאֵר לְעֵיל,
 בְּעֵינֵי שְׂמֻחָה וּבְדִיחָא דַּעְתִּיה שִׁיךְ גַּם
 כֵּן לְזוֹה, וּמְרוּמֵז גַּם כֵּן בְּאַגְרָה הַנִּ"ל
 שֶׁנֶּאֱמָר שָׁם בְּעֵת שֶׁהִיא בְּדִיחָא דַּעְתִּיה.

גַּם מָה שֶׁמְבוֹאֵר בְּמֵאמָר הַזֶּה עַל פְּסוּק
 וְאִיָּה הַשָּׂה לְעוֹלָה, מְרוּמֵז בְּאַגְרָה
 הַנִּ"ל, שֶׁנֶּאֱמָר שָׁם, אִי בְּעֵי מִינִיה כָּל

חֲלִלִי דְעֵלְמָא, זֶה סוּד בְּחִינַת חָלָל
הַפְּנוּי נֶשְׁהוּא כְּבִיכּוּל פְּנוּי מֵאַלְקוּתוֹ
יִתְבָּרֵךְ וּבְאַמַּת בְּוּדְאֵי אֵי אֶפְשָׁר שְׁלֵא
יְהִיָּה שָׁם גַּם כֵּן הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי אִם כֵּן
מֵהֵיכָן יִקְבַּל חַיּוּת, אֵךְ זֶהוּ בְּחִינַת הַנִּ"ל
שֶׁמִּקְבַּל חַיּוּת מִבְּחִינַת מֵאֲמָר סְתוּם
בְּחִינַת בְּרֵאשִׁית וְכו'.

גַּם מֵה נֶשְׁמוּבָא לְקָמֵן בְּעֵינֵין יִרְאָה יִרְאָה
שִׁבְתָּ שִׁייד גַּם כֵּן לְכֹאן, כִּי כָל יִרְאָה יִשׁ
לָה מֵאֲמָר וְכו', וַיֵּשׁ מֵאֲמָר שְׁכוּלִל כּוּלָם
וְכו', כֵּנִ"ל. גַּם מֵה נֶשְׁמִבּוּאָר לְקָמֵן בְּעֵינֵין
הַשְּׁגָחָה, שִׁייד גַּם כֵּן לְזֶה, עַל אַגְרָה
הַנִּ"ל מֵאֵי טַעַמָא תְּרַנְגוּלָא מִיְדֵי עֵינָא,
וְלֹא זְכִינוּ לְנִשְׁמוּעַ בִּיאוּר כָּל זֶה.

ליקוטי מזרחי"ן

תורה י"ב תנינא
'איה מקום כבודו'

כצורת הדף

לטייל
בתורתו
לידוד הנשק והתבוננת
בליקוטי מזרחי"ן

שבראנו לכבודו, והבדילנו וכו', ונתן לנו תורת אמת וכו', מכל זה וכיצא בזה - ראוי לו ליקח לו שמחה לשמח דעתו, כנ"ל.

וזה בחינת (שבת ע"ו): 'בדיחא דעתיה', שהוא דבר גדול, דהיינו, שמקשר השמחה למוחו ודעתו, ואזי המוח משוחרר, ויש לו ישוב הדעת, כנ"ל; וגם, למעלה נעשה מזה יחוד גדול, על ידי 'בדיחא דעתיה'.

יא דע, כשהאדם מתפלל בשדה - אזי כל העשבים כולם באין בתוך התפילה, ומסייעין לו, ונותנין לו כח בתפילתו. וזה בחינת שנקראת התפלה: שיחה, בחינת (בראשית ט) "שיח השדה", שכל שיח השדה נותנין כח וסיוע בתפילתו.

וזה בחינת (שם כד) "ויצא יצחק לשיח בשדה", שתפילתו היתה עם סיוע וכח השדה, שכל עשבי השדה נתנו כח וסיוע בתפילתו, כנ"ל, שבשכיל זה נקראת התפילה: שיחה, כנ"ל.

ועל כן, בקללה נאמר: (דברים יא) "והאדמה לא תתן את יכולה", כי כל יכול הארץ צריכין ליתן כח וסיוע בתוך התפילה, וכשיש פגם ועיכוב על זה - אזי נאמר: "והאדמה לא תתן את יכולה"; כי אפילו כשאינו מתפלל בשדה - נותנים גם כן יכול הארץ סיוע בתפילתו, דהיינו, כל מה שסמוך אל האדם, כגון אכילתו ושתיתו, וכיצא, רק כשהוא בשדה, שאזי סמוך להם ביותר - אזי כל העשבים, וכל יכול האדמה, נותנים כח בתפילתו, כנ"ל.

וזה **יבול**, ראשי תיבות: "ויצא יצחק לשיח בשדה", שכל יבול השדה התפללו עמו, כנ"ל.

(זה הענין מבואר היטב במאמר "תקעו בחדש שופר", המתחיל בדרך א, עין שם.)

יב בשאדם הולך אחר שכלו וחקמתו, ויכול ליפול במעותים ומכשולות רבים ולבא לידי רעות גדולות חס ושלום. ויש שקלקלו הרבה כגון הרשעים הגדולים מאד המפורסמים שהטעו את העולם, והכל היה על ידי חכמתם ושכלם.

ועיקר היתדות הוא רק לילך בתמימות ובפשיטות בלי שום חכמות, ולהסתפל בכל דבר שעושה שיהיה שם השם יתברך ולבלי להשגיח כלל על כבוד עצמו רק אם יש בזה כבוד השם יתברך יעשה ואם לאו לאו, ואזי בודאי לא יכשל לעולם.

ואפילו כשנופל חס ושלום לספיקות ויש שנפילתו גדולה מאד מאד רחמנא לצלן שנופל לספיקות ורהוריים ומתהרהר אחר השם יתברך, אף על פי כן הנפילה והירידה היא תכלית העלייה.

כי דע, כי שורש כל הבריאה הוא הכבוד, כי כל מה שברא הקדוש ברוך הוא לא בראו אלא לכבודו, כמו שכתוב: "כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו וכו'" (וימא לח), ומאחר שהכל נברא בשכיל כבודו יתברך נמצא שכבודו יתברך הוא שורש כל הבריאה. ואף על פי שכולו אחד, על כל זה בהבריאה יש חלקים, ובכל חלק וחלק מהבריאה יש בו בחינת כבוד מיוחד שהוא שרשו כנ"ל.

וזה בחינת (אבות פ"ה) בעשרה מאמרות נברא העולם והלא במאמר אחד יכול להבראות אלא בשכיל שבר ועונש נברא בעשרה מאמרות, ובכל מאמר ומאמר יש בו בחינת כבוד מיוחד שהוא שרשו

האש מהגר. (ומנהיגי הדור - הם בחינת רוח, כמו שכתוב: (במדבר כו) "איש אשר רוח בו", 'שיודע להלוך נגד רוחו של כל אחד'; וישראל - הם בחינת לבא, כי ישראל הם 'לבא דכל עלמא', (זוהר פינתם רכא): וצריכין מנהיגי הדור לנשב בבחינת רוחם, על כל אחד מישראל, שהם 'לבא דעלמא', לנפח מהם העפרוריות, דהיינו מרה שחורה שנופל עליהם, שעל ידי זה אינו יכול האיש הישראלי, שהוא בחינת לב, לדלוך ולבעור להשם יתברך.

גם, יש רשעים שהם בחינת ערב רב, וכשהם נופלים על הלב, דהיינו על ישראל - זה גם כן בחינת עפרוריות, שעל ידי זה אין יכול לבעור, כנ"ל.

ועל כן צריכין מנהיגי הדור לנפח העפרוריות מן הלב, דהיינו מפל אחד מישראל, וחוזרין ונתחברין חלקי האש שבכל אחד ואחד מישראל, ונתקשרין ישראל ביחד, ונעשין בחינת לב, וכל אחד ואחד מישראל נעשה בחינת לב למקום שצריך שיהיה שם בחינת לב, וחוזר ובויער להשם יתברך, כנ"ל.

אך לפעמים, כשמנשב רוח סערה, אזי הוא מבטיר האש מאד, חוץ מן המדה - כמו כן, לפעמים, יש שמנשב בהאדם בחינת רוח סערה, ומבטירו ביותר, חוץ מן המדה, שזה בחינת הריסה, בחינת (שמות י"ט) "פן יהרסו לעלות אל ה' וכו'", כי 'במופלא מקדך אל תדרוש', (הגיגה ט) ואסור להרום לעלות אל ה' מה שאינו ראוי לו לפי בחינתו; על כן, כשהאדם רואה שבוער ביותר, חוץ מהמדה - ידע שזה מבחינת רוח סערה, כנ"ל.

ואליהו היה יכול להכניע זאת, וזה בחינת 'איש אשר רכב על סוסי אש בסערה', שהיה רוכב ומכניע 'סוסי אש בסערה'; דהיינו, האש הדולק ביותר מן המדה, שבא על ידי הסערה, כנ"ל - היה אליהו רוכב על זה, ומכניעו; כי הרוח צריך לנשב במדה, כדי שידלק האש שבכל במדה, על פי מוג השוה, כנ"ל.

י מה שהעולם רחוקים מהשם יתברך, ואינם מתקרבים אליו יתברך - הוא רק מחמת שאין להם יישוב הדעת, ואינם מיישבין עצמן. והעיקר להשתדל ליישב עצמו היטב, מה התכלית מכל התאוות ומכל ענייני העולם הזה?! הן תאוות הנכנסות לגוף, הן תאוות שחוץ לגוף, כגון כבוד, ואזי בודאי ישוב אל ה'.

אך דע, שעל ידי מרה שחורה - אי אפשר להנהיג את המוח כרצונו, ועל כן, קשה לו ליישב דעתו; רק על ידי השמחה - ויכול להנהיג המוח כרצונו, ויכול ליישב דעתו.

כי שמחה הוא עולם החירות, בבחינת (ישעיה טז) "כי בשמחה - תצאו", שעל ידי שמחה נעשין כן חורין, ויוצאין מן הגלות; ועל כן, בשמקשר שמחה אל המוח - אזי מוחו ודעתו כן חורין, ואינו בבחינת גלות, ואזי יוכל להנהיג את מוחו כרצונו, וליישב דעתו, מאחר שמוחו בחירות, ואינו בגלות; כי על ידי גלות אין הדעת מיישב, כמו שדרשו רבותינו ז"ל (מגילה י"ב): על בני עמון ומואב: דמייחבא דעתיהו, מחמת שלא הלכו בגלות, שנאמר: (דברים מה) "שאנן מואב מנעוריו וכו', ובגולה לא הלך, על כן עמד טעמו בו וכו'".

ולבא לשמחה - הוא על ידי מה שמוצא בעצמו איזה נקודה מוכה על כל פנים, כמבואר על פסוק: "אמרה לאלקי בעודי", (בליקוטי הראשון בס' רפכ) עיין שם; ועל כל פנים, יש לו לשמוח במה שזכה להיות מזרע ישראל, 'שלא עשני גוי', וכמו שאנו אומרים: "ברוך אלקינו

בחינות עולה, בחינת (בראשית כב) "ואי"ה - השה לעולה", שבחינת "אי"ה" היא בחינות "שה לעולה" לתקן ולכפר הרהור הלב שבא ממקומות המטונפים כנ"ל, כי על ידי בחינות 'איה' נתתקן ועולה משם כנ"ל.

וזה בחינות מה שמוכא בסוף תקונים (תיקון תנינא דף א) 'בראשית ברא תיש', דהיינו השה לעולה שנעשה על ידי בחינת אי"ה, שהוא בחינות 'בראשית מאמר סתום' כנ"ל.

וזה בחינות תשובה, כי זה עיקר התשובה, כשאדם מבקש ומחפש אחר כבודו ותפודה, ורואה בעצמו שרחוק מכבודו ותפודה ומתגעגע ושואל ומצטער אי"ה מקום כבודו, וזהו בעצמו תשובתו ותיקונו כנ"ל, והבן היטב.

ויש בזה עוד הרבה דברים, כי כשאדם הולך בדרך או כשהולך בדרכים ברוחניות, אזי התורה הולכת לפניו בבחינות (משל ו) "בהתהלךך תנחה אותך", כי יש בזה כמה בחינות, כי כל אחד לפי תורתו, ולפני כל תורה יש בחינות ספיקות הנ"ל, כגון בחידושי תורה קודם שמחדישין יש כמה ספיקות ובלבולים קודם שמכרר ומלבן הדבר בראוי, ואלו הספיקות הם בחינת עין הדעת טוב ורע שהוא בחינת נוגה, וכשמגיע אל התורה בעצמה זה בחינת עין החיים וכו'.

שייך לעיל: וזהו בחינות 'אם יאמר לך אדם היכן אלקיד תאמר לו בדרך גדול של רומי' (ירושלמי תענית פרק א), שגם שם שמלאים גלולים ועבודה זרה, גם שם מוסתר הוא ותפודה כנ"ל. והכלל, כשנפול לשם חס ושלום, אזי כשמתיחיל לבקש איה מקום כבודו, בזה הוא מחיה את עצמו מחיות הקדושה, כי חיות הקליפות הוא רק מההסתרה מה שנסתר השם ותפודה שם בתכלית ההסתרה עד שאין יודעין ממנו ותפודה כלל, אבל תיכף כשמבקשין איה מקום כבודו נמצא שיודעין על כל פנים שיש אלו"ק ותפודה רק שהוא נסתר ונעלם, ועל כן מבקשין איה מקום כבודו ובוה בעצמו מחיה עצמו במקום נפילתו.

כי 'איה' הוא בחינות 'מאמר סתום' שהם מקבלין חיות משם, רק שחיות הקליפות הוא מההסתרה, אבל הוא מחיה את עצמו בבחינות חיות הקדושה במקום נפילתו על ידי הבקשה והחיפוש שמחפש איה מקום כבודו כנ"ל, ואחר כך זוכה לעלות משם לגמרי אל הקדושה בעצמה, דהיינו במקום התגלות כבודו ותפודה, כי עיקר הקדושה שיתגלה כבודו ותפודה. ברוך ה' לעולם אמן ואמן. (זאת התורה וגם מאמר המתחיל 'אלו המתפארין עצמן וכו', וכל מה שנאמר בדרך וכו' כגון 'הקשו וכו') הכל אחד, כי כל אלו המאמרים קשורים זה בזה, והם מרומזים ונסתרים בדרבי רבותינו ז"ל (שבת דף ע"ו) בתוף האגדה הפליאה מאד, מה ששאל רבי זירא את רב יהודה בר הוי בדיחא דעתא ואיבעי מיניה כל חללי דעלמא וכו',

כי הכבוד הוא שורש הכל כנ"ל. וזה בחינת (תהלים כט) "ובהיכלו כלו אומר כבוד" שבכל מאמר מלובש בו כבודו ותפודה שעל ידי זה נברא העולם.

כי "מלא כל הארץ כבודו" (ישעיה ו), ואפילו בעבירות ודברים רעים חס ושלום ששם אין כבודו ותפודה בבחינת (ישעיה כב) "וכבודי לאחר לא אתן" שיש גבול להכבוד שלא תפשט לשם. ואף על פי שמלא כל הארץ כבודו עם כל זה יש גבול כשמגיע למקומות הנ"ל שלא יצא לשם בבחינת וכבודי לאחר לא אתן כנ"ל. ויש גבול לכל כבוד וכבוד שמלובש בכל מאמר ומאמר מעשרה מאמרות כנ"ל שלא תפשט למקומות החיצונים כנ"ל. אבל דע כי אף על פי כן בוודאי גם הם מקבלים חיות ממנו ותפודה ואפילו מקומות המטונפים או בתי עבודה זרה צריכין גם כן לקבל חיות ממנו ותפודה.

אך דע כי הם מקבלים מבחינת 'מאמר סתום' שהוא 'בראשית מאמר סתום' שהוא כולל כל המאמרות וכולם מקבלים חיות ממנו, והכבוד של המאמר סתום הוא סתום ונעלם בתכלית ההסתרה ומשם הם מקבלין חיות, כי מבחינת הכבוד והמאמרות המתגלים אי אפשר להם לקבל חיות משם בבחינת וכבודי לאחר לא אתן כנ"ל, רק מה'מאמר סתום' שהוא נסתר בתכלית ההסתרה משם מקבלין חיות, ודבר זה אי אפשר להבין ואסור להרהר בזה כלל.

ועל כן כשאדם נופל חס ושלום לבחינת מקומות אלו, דהיינו לבחינת מקומות המטונפים, ונפול לספיקות והרהורים ובלבולים גדולים, ואזי מתחיל להסתפל על עצמו ורואה שרחוק מאד מכבודו ותפודה, ושואל ומבקש 'איה מקום כבודו' מאחר שרואה בעצמו שרחוק מכבודו ותפודה. מאחר שנפל למקומות כאלו רחמנא לצלן, וזה עיקר תקונו ועלייתו בבחינת ירידה תכלית העליה המוכא בספרים.

כי 'אי"ה מקום כבודו' זה בחינת הכבוד עליון של המאמר העליון, דהיינו המאמר סתום בראשית כנ"ל, שמשם נמשך חיות למקומות האלו. נמצא כשמבקש ומחפש אי"ה מקום כבודו, בזה בעצמו הוא חוזר ועולה אל הכבוד העליון שהוא בחינת אי"ה, שמגודל הסתרתו והעלמו הוא מחיה מקומות הללו, ועכשיו על ידי שהוא נפל לשם ואזי מבקש 'אי"ה מקום כבודו' ובוה חוזר ומדבק עצמו לשם ומחיה את נפילתו ועולה בתכלית העליה.

וזה בחינת קרבן עולה שמכפר על הרהור הלב כמו שאמרו רבותינו ז"ל (מדרש רבה ויקרא פרשה ו), כמו שכתוב "והעולה על רוחכם", שעולה מכפר ההרהור. כי יש בחינת לפי סחרחר כי יש קליפה שהיא מעקמת ומסבכת הלב בעיקומים וסיבובים ובלבולים הרבה והיא בחינת קליפת נוגה, ועל כן נקרא "סחרחר" תרגום של סביב סחור סחור בחינת (יחזקאל א) "ונגוה לו סביב", כי היא בחינת תרגום כמובא, ועל כן כתיב בלשון תרגום, וכשאדם נופל לשם שזה בחינת מקומות המטונפים ואזי מבקש וצועק 'אי"ה מקום כבודו' וזה בעצמו תקונו כי חוזר ושב אל הכבוד העליון שהוא בחינת 'אי"ה' כנ"ל, וזהו

ושאל אותו כמה שאלות והם פליאות נשגבות מאוד, כגון מאי מעמא תורא אריכא ונבכתיה וכו', מאי מעמא תרנגולא מידלא עינא וכו', וכל השאלות הנאמרות שם כוללם הם פליאות גדולות מאד ושם מרומז ונסתר כל הנ"ל. ומה שמבואר לעיל, בענין שמחה ובדיחה דעתיה שייך גם כן לזה, ומרומז גם כן באגדה הנ"ל שנאמר שם בעת שהיה בדיחה דעתיה.

גם מה שמבואר במאמר הזה על פסוק ואיה השעה לעולה, מרומז באגדה הנ"ל, שנאמר שם, אי בעי מיניה כל חללי דעלמא, זה סוד בחינת חלל הפנוי שהוא כביכול פנוי מאלקותו ותברך ובאמת בוודאי אי אפשר שלא יהיה שם גם כן השם ותברך, כי אם כן מהיכן יקבל חיות, אך זהו בחינת הנ"ל שמקבל חיות מבחינת מאמר סתום בחינת בראשית וכו'.

גם מה שמובא לקמן בענין יראה ירא שבת שייך גם כן לכאן, כי כל יראה יש לה מאמר וכו', ויש מאמר שכולל כולם וכו', כנ"ל. גם מה שמבואר לקמן בענין השגחה, שייך גם כן לזה, על אגדה הנ"ל מאי מעמא תרנגולא מידלי עינא, ולא זכינו לשמוע ביאור כל זה.

יג בשחולקין על האדם - נמצא, שרודפין אותו, והוא בורח בכל פעם להשם ותברך, וכל מה שחולקין עליו יותר - מקרבין אותו להשם ותברך; כי השם ותברך בכל מקום, בבחינת (תהלים קל"ב) "אם אפק שמנים שם אתה, ואציעה שאול הנד", נמצא, שבכל מקום - בורח להשם ותברך. וזה בחינת "ופרעה הקריב" - שהקריב את ישראל לאביהם שבשמים, (מ"ד בשלח פרשה כא) שעל ידי רדיפתו אותם - נתקרב יותר להשם ותברך, כנ"ל.

יד רבים לוחמים לי מרום, (תהלים נ) היינו, שיש לו שונאים למעלה, ב"מרום", וכמו שאמרו רבותינו ז"ל: בשם שיש צרים מלמטה - כך יש צרים מלמעלה.

טו אלו המתפארין עצמן בשקר, בגדולות ונפלאות, וכאלו אין שום דבר נמנע מהם, והכל בידם, ויש מהם שהם מנהיגי הדור - הנה, עיקר בהם וניקתם הוא רק מהצדיקים הגדולים.

כי יש צדיקים אמתיים, גדולים במעלה, ויש להם פה קדוש, ודרבם לדבר גדולות ונפלאות, והם, באמת יכולים לעבוד ה' בכל דבר שבפעולם, באכילה ושתיה ושאר דברים, וכמו באפנונות, שלפעמים מקמתקין דינים על ידי אכילה ושתיה; ויש צדיקים אמתיים, שישכילים לעשות פדיון על ידי אכילתם וכיוצא.

ומחמת ההתפארות של אלו הצדיקים הגדולים שיוצא מפייהם הקדוש - מזה בא, שנמצאים צבועים שקרנים, שמתדמים עצמן כקוף, ומתפארין עצמן גם כן, ממש באלו הלשונות של התפארות שיוצא מפה קדוש של הצדיק האמת; וכעין שמצינו בנביאים, שירמיה היה מתנבא בשוק העליון: "הנני שובר את קשת עילם וכו'", (ירמיה מט) ותנבא בן עוזר, נביא שקר, היה מתנבא בלשון זה ממש להיפך - (סנהדרין פ"א) כמו כן מתנהג עכשיו, כנ"ל.

אבל עיקר וניקתם - רק מצדיקים כאלו שהולכים בגדולות ונפלאות, כנ"ל; כי מצדיקים פשוטים, עובדי ה' בפשיטות, בתורה ותפלה ומעשים טובים - אין להם שום כח, מאחר שהצדיקים בעצמן אינם מדרגים גדולות, ומתנהגים בפשיטות, בעבודה תמה, על כן אין להשקר והגדלות שלהם אחיזה בהם כל כך; ואף על פי שגם בזה, אפשר קצת שימצאו שקרנים צבועים בדרך זה, כמו שנמצא שיש אנשים שיושבים מעוטפים בטלית ותפילין כל היום, והם צבועים, עם כל זה, אין להם כח להטעות העולם כל כך, כמו אלו המתפארין בגדולות, כנ"ל.

כי דע, שהצדיק האמת הנ"ל מקבל דיבור פיו הקדוש מבלי צדקה, וזה בחינת (תהלים קט) "גדבות פי רצה נא ה'", שהצדיק מקבל דיבור פיו, מנדיבי לב, דהיינו בעלי צדקה.

וצדקה, היא בחינת מים, בבחינת (שם ק"ד) "ההופכי הצור אגם מים", "הצור" - זה בחינת (תהלים ע"ג) "צור לכבי", כי יש "לב אבן", (יחזקאל לו) דהיינו, "אבירי לב הרחוקים מצדקה", (ישעיה מט) וזהו: "ההופכי הצור אגם מים", דהיינו, שנתהפך ללב רך, בחינת (איכה ב) "שפכי כמים לבך נזכח פני ה'", היינו, לב רך להתנדב לצדקה; ובשכיל זה נקרא צדקה: מים, כמו שכתוב: (עמוס ה) "וצדקה כנחל איתן"; וזה בחינת (קהלת י"א) "שלח לחמך על פני המים", הנאמר בצדקה.

ועל ידי הצדקה - נעשה פה קדוש של הצדיק, כנ"ל; וזה בחינת (ראש השנה ו) "בפיך" - זו צדקה, שעל ידי צדקה נעשה פה של הצדיק, כנ"ל; והצדיק, הוא בחינת (דברים לג) "כבור שורו הדר לו", וכבור, נוטל פי שנים, היינו, שדיבור פיו הקדוש - יש לו שני משמעות, ומזה בא שיש כח וניקה להצבועים הנ"ל ליגמ מהם, להפוך דבריהם אל השקר שלהם, מאחר שהדיבור הקדוש בעצמו, יש לו שני משמעות, בבחינת 'פי שנים, כנ"ל.

אבל באמת, הוא טובה להצדיק האמת מה שנמצאים אלו השקרנים המתדמים אליהם; כי יש רשעים שנותנין צדקה לצדיקים, ועל ידי הצדקה נעשה בחינת **יב"ק**, היינו: 'י' חוד ב' רכה ק' דושה; וכל שלש בחינות אלו נאמרו במים, שהוא בחינת צדקה, כנ"ל: יחוד - כמו שכתוב: (בראשית א) "יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחר"; ברכה - כמו שכתוב: (שם) "וישרצו המים שרץ נפש חיה וכו'"; קדושה - כמו שכתוב: (במדבר ה) "מים קדושים"; ומחמת זה נמצאים בעלי צדקה שהם נואפים, כי הם יונקים מבחינת **יב"ק** הנ"ל; ובחינת **היב"ק** בקדושה - הוא בחינת וויגין דקדושה, ואצלם נתקלקל זאת הניקה, ונעשה אצלם נואף, רחמנא לצלן; ועל כן, הצדקה שלהם היא רעה אצל הצדיק, כי הצדיק מקבל דיבור פיו הקדוש מן הצדקה, וכשנתקלקל אצלם, כנ"ל - גורם פגם לדיבור פיו של הצדיק שמקבל ממש, כנ"ל.

ועל כן, הוא טובה מה שנמצאים השקרנים הנ"ל, שאזו אלו הרשעים הנותנים צדקה - הונין אליהם, ונותנין להם, וכמאמר ירמיה הנביא: 'הכשלים בעניים שאינם מהוננים, כמו שדרשו רבותינו ז"ל', (בבא קמא ט"ו) ואזי ניצול הצדיק האמת מפגם הצדקה שלהם, כנ"ל.

אבל עיקר כח וניקת השקרנים הנ"ל - הוא רק מאלו הצדיקים הגדולים ההולכים בגדולות, כנ"ל, אבל מאלו העוסקים בתורה תמיד, ומתנהגים בפשיטות - אין להם וניקה וכת, כנ"ל.

ספר ליקוטי מזהר"ן

מוגה ע"פ מהדורת תקפ"א
ומסודר באופן מיוחד
המקל על הגרסא והעיון
השינון והזכרון

ללמוד לחבון

כללי הפיסוק

נקודה.

סימן להפסק שלם ומוזגמר, ומקומה בסוף משפט.
דוגמא: הן ברוחני הן בגשמי.

נקודותיים:

באות לפני ציטוט הנאמר כלשונו, וכגון לפני פסוק,
מדרש וכדו':

דוגמא: כמו שכתוב: (קהלת ח) "הַכֶּמֶת אֲדָם תֵּאִיר פָּנָיו".
אמר לי: ההוא עישבא - סמתי הרה,

פסיק,

בא לסמן הפסקה קלה בין החלקים השונים שבמשפט.
דוגמא: דלית לה מגרמה כלום, כי אם מה שמקבלת מהקמה;

או לפני פירוט דברים שונים ולפני חילוק כלשהוא.
דוגמא: שנים:

שיש בהם שבחו של מקום,
ושאלת צרכיו;

לפני ואחרי מילות הסבר, או הסגרה, הבאים בתוך
משפט.

דוגמא: כי על נם, היינו על דבר חידוש, מתמיהין.
אזי נעשה, כפיכול, בפיחית אשה,

בדרך כלל סימון הנקודותיים לא בא בזה אחר זה,
במקרה הצורך בא לראשונה פסיק, ונקודותיים בציטוט
השני.

דוגמא: וזה פירוש, אמר רב אשי: וכו'.

בין מילים מקבילות.

דוגמא: צדיק הדור, שהוא פחינת משה, מאור הגדול,
פחינת אקני"ה, פחינת פתר, פחינת פבוד, כנ"ל;

סימן שאלה?

בא להבעת שאלה תמיהה או קושיא.
דוגמא: ועל ידי מה זוכה לבחינות משפט?

נקודה ופסיק;

מסמנים הפסקה גדולה יותר מפסיק, אך פחותה
מנקודה. בדרך כלל הבאנו אותם בין שני חלקי פסקה
שיש ביניהם הקבלה מסוימת.

סימן קריאה!

בא להבעת התרגשות והתפעלות.
דוגמא: אשרי מי שזוכה להשיגם!

דוגמא: כי עכשיו בעונותינו הרבים,
חן והשיבות האמתי של ישראל נפל,
כי עכשיו עיקר החשיבות והחן הוא אצלם;
אבל על ידי התורה,
נתעלה החן והחשיבות של ישראל וכו',

סימן תמיהה!?

בא להבעת תמיהה יתירה והשתוממות מרובה.
דוגמא: בהאיד אנפין ייעול קדם מלכא!?

קו מפריד -

בא לסמן הפרדה כלשהיא, פחותה מפסיק.
דוגמא: כי הלכנה - אין לה אור מעצמה.

מרכאות "

בין מרכאות בא פסוק.
דוגמא: וזה נקרא: "ה' אחר, ושמו אחר".

גרש '

בין שני גרשים בא ציטוט מדברי חז"ל.
דוגמא: וזהו פחינת 'צוציחא דגורא חנורא'.

מורה על השמטת מילה מובנת באותו המשפט.
דוגמא: וכשירע כל זאת -
נקרא ידעה שלימה.

סוגריים הפוכות)

בא כשרביה"ק חיסר והשמיט מילים בעת העתקת
התורה (עי' סוף תורה נו)

מפריד בין שני חלקי המשפט, כשהשני בא להסביר
את הראשון.
דוגמא: "אילת אהבים ויעלת חן" - שמעלה חן על לומדיה.

יב

איה מקום כבודו

בְּשֵׁאֲדָם הוֹלֵךְ אַחַר שְׂכָלוֹ וְחֻכְמָתוֹ –
 וְיִכַּל לְיִפּוֹל בְּמַעוֹתַיִם וּמְכַשׁוֹלוֹת רַבִּים,
 וְלָבֵא לְיַדֵּי רַעוּת גְּדוּלוֹת חֵם וְשָׁלוֹם;
 וַיֵּשׁ שֶׁקְלָקְלוֹ הִרְבֵּה,
 כְּגוֹן הַרְשָׁעִים הַגְּדוּלִים מְאֹד, הַמְּפֹרְסָמִים, שֶׁהִטְעוּ
 אֶת הָעוֹלָם,
 וְהִפְלִי הָיָה עַל יְדֵי חֻכְמָתָם וְשִׁכְלָם.

וְעִיקַר הַיְהִדוּת הוּא רַק לִילָךְ בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁימוֹת,
 בְּלֵי שׁוֹם חֻכְמוֹת,
 וְלִהְסַתְּפֵל בְּכָל דְּבַר שְׁעוֹשֶׂה, שִׁיְהִיָּה שֵׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ,
 וְלִבְלֵי לְהַשְׁגִּיחַ כָּלֵל עַל כְּבוֹד עֲצָמוֹ,
 רַק, אִם יֵשׁ בְּזֶה כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ – יַעֲשֶׂה,
 וְאִם לֹא – לֹא,
 וְאִזּוֹ בְּוודָאֵי לֹא יִכְשַׁל לְעוֹלָם.

וְאִפִּילוֹ כְּשֶׁנּוֹפֵל חֵם וְשָׁלוֹם לְסַפִּיקוֹת,
 וַיֵּשׁ, שֶׁנִּפְּלָתוֹ גְּדוּלָּה מְאֹד מְאֹד רַחֲמָנָא לְצַלָּן,
 שֶׁנּוֹפֵל לְסַפִּיקוֹת וְהַרְהוּרִים,
 וּמְהַרְהֵר אַחַר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ –
 אַף עַל פִּי כֵן, הַנִּפְּלָה וְהִרְיָדָה הִיא תְּכֵלִית הָעֲלִיָּה.

כִּי דַע, כִּי שׁוֹרֵשׁ כָּל הַבְּרִיאָה הוּא הַכְּבוֹד,
 כִּי 'כָּל מַה שֶּׁבְּרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא –
 לֹא בְּרָאוֹ אֶלָּא לְכְבוֹדוֹ,
 כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "כָּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי וְלִכְבוֹדִי בְּרָאתִי
 וְכוּ'", (יזבא לח)

וּמֵאַחַר שֶׁהִפְּלֵ נִבְרָא בְּשִׁבִיל כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ,
 נִמְצָא, שֶׁכְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ הוּא שׁוֹרֵשׁ כָּל הַבְּרִיאָה;
 וְאֵף עַל פִּי שְׁכוּלוֹ אֶחָד,
 עַל כָּל זֶה, בְּהַבְּרִיאָה יֵשׁ חֲלָקִים,
 וּבְכָל חֲלָק וְחֲלָק מִהַבְּרִיאָה יֵשׁ בּוֹ בְּחִינַת כְּבוֹד מְיוּחָד,
 שֶׁהוּא שְׂרָשׁוֹ, כַּנִּלְיָן.

וְזֶה בְּחִינַת (אבות פירק ה) 'בְּעֵשְׂרָה מֵאֲמֵרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם,
 וְהָלֵא בְּמֵאֲמָר אֶחָד יִכּוֹל לְהַבְּרִאוֹת?'
 אֶלָּא בְּשִׁבִיל שְׂכָר וְעוֹנֵשׁ –
 נִבְרָא בְּעֵשְׂרָה מֵאֲמֵרוֹת,
 וּבְכָל מֵאֲמָר וּמֵאֲמָר יֵשׁ בּוֹ בְּחִינַת כְּבוֹד מְיוּחָד, שֶׁהוּא שְׂרָשׁוֹ,
 כִּי הַכְּבוֹד הוּא ◊ שׁוֹרֵשׁ הַכּוֹל, כַּנִּלְיָן;
 וְזֶה בְּחִינַת (תהלים כט) "וּבְהִיכָלוֹ כָּלֵל אוֹמֵר כְּבוֹד",
 שֶׁכָּל מֵאֲמָר –

מְלוֹבֵשׁ בּוֹ כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ,
 שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִבְרָא הָעוֹלָם,
 כִּי "מִלֵּא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ". (ישעיהו)

וְאִפִּילוֹ בְּעִבּוּרוֹת וּדְבָרִים רַעִים חֵם וְשָׁלוֹם,
 שֵׁשׁ אֵין כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ,

בְּבְחִינַת (ישעיה כב) "וּכְבוֹדִי לֹאֲזוֹר לֹא אֶתֵּן",
 שֵׁשׁ גְּבוּל לְהַכְּבוֹד, שֶׁלֹּא יִתְפַּשֵּׁט לְשֵׁם;

וְאֵף עַל פִּי שֶׁ"מִלֵּא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ" –

עִם כָּל זֶה, יֵשׁ גְּבוּל כְּשֶׁמְגִיעַ לְמִקּוּמוֹת הַנִּלְיָן, שֶׁלֹּא יֵצֵא לְשֵׁם,
 בְּבְחִינַת "וּכְבוֹדִי לֹאֲזוֹר לֹא אֶתֵּן", כַּנִּלְיָן,

וַיֵּשׁ גְּבוּל לְכָל כְּבוֹד וְכְבוֹד שֶׁמְלוֹבֵשׁ בְּכָל מֵאֲמָר וּמֵאֲמָר
 מֵעֵשְׂרָה מֵאֲמֵרוֹת, כַּנִּלְיָן,

שֶׁלֹּא יִתְפַּשֵּׁט לְמִקּוּמוֹת הַחִיצוֹנִים, כַּנִּלְיָן;

אֲבָל דַּע, כִּי אֵף עַל פִּי כֵן, בְּוודָאֵי גַם הֵם מְקַבְּלִים חַיּוֹת
 מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ,

וְאִפִּילוֹ מְקוּמוֹת הַמְּטוֹנָנִים, אוֹ כְּפִי עֲבוּדָה זָרָה,
 צְרִיכִין גַּם בֵּן לְקַבֵּל חַיּוֹת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ.

אֵךְ דַּע, כִּי הֵם מְקַבְּלִים מִבְּחִינַת 'מֵאֲמָר סְתוּם',
 שֶׁהוּא "בְּרֵאשִׁית", 'מֵאֲמָר סְתוּם',

שֶׁהוּא כּוֹלֵל כָּל הַמֵּאֲמֵרוֹת,
 וְכוֹלֵם מְקַבְּלִים חַיּוֹת מִמֶּנּוּ,

וְהַכְּבוֹד שֶׁל ה'מֵאֲמָר סְתוּם' –

הוּא סְתוּם וְנִעְלָם בְּתְּכֵלִית הַהִסְתָּרָה,
 וּמִשֵּׁם הֵם מְקַבְּלִין חַיּוֹת;

כי מבחינת הכבוד והמאמרות המתגלים,
 אי אפשר להם לקבל חיות משם,
 בבחינת "וכבודי לאזור לא אתן", כנ"ל,
 רק מה'מאמר סתום',
 שהוא נסתר בתכלית ההסתרה -
 משם מקבלין חיות;
 ודבר זה אי אפשר להבין,
 ואסור להרהר בזה כלל.

ועל כן, כשאדם נופל חס ושלום לבחינת מקומות אלו,
 דהיינו לבחינת מקומות המטונפים,
 ונופל לספיקות והרהורים ובלבולים גדולים,
 ואזי מתחיל להסתכל על עצמו,
 ורואה שרחוק מאד מכבודו ותברך,
 ושואל ומבקש 'איה מקום כבודו',
 מאחר שרואה בעצמו שרחוק מכבודו ותברך,
 מאחר שנפל למקומות כאלו, רחמנא לצלן,
 וזה זה עיקר תקונו ועלייתו,
 בבחינת ירידה תכלית העליה, המובא בספרים.

כי 'איה מקום כבודו' -

זה בחינת הכבוד עליון של המאמר העליון,
 דהיינו, ה'מאמר סתום', 'בראשית', כנ"ל,
 שמשם נמשך חיות למקומות האלו;
 נמצא, כשמבקש ומחפש 'איה מקום כבודו' -
 בזה בעצמו הוא חוזר ועולה אל הכבוד העליון,
 שהוא בחינת 'איה',

שמגודל הסתרתו והעלמו הוא מחיה מקומות הללו,
 ועכשיו, על ידי שהוא נפל לשם,
 ואזי מבקש 'איה מקום כבודו' -
 ובה חוזר ומדבק עצמו לשם,
 ומחיה את נפילתו,
 ועולה בתכלית העליה.

וזה בחינת קרבן עולה שמכפר על הרהור הלב,

כמו שאמרו רבותינו ז"ל, (מדרש רבה ויקרא פרשה ז)

כמו שכתוב: "והעולה על רונזכם" -
 שעולה מכפר ההרהור;
 כי יש בחינת "לבי סוזרוזר",
 כי יש קליפה, שהיא מעקמת ומסבכת הלב
 בעיקומים וסיפובים ובלבולים הרבה,
 והיא בחינת קליפת נוגה,
 ועל כן נקרא "סוזרוזר",
 תרגום של "סביב": 'סחור סחור',
 בחינת (יחזקאל א) "ונוזה לו סביב",

כי היא בחינת תרגום, כמוכא, (עין בלקוטי א' סימן יט)

ועל כן כתיב בלשון תרגום;
 וכשאדם נופל לשם, שזה בחינת מקומות המטונפים,
 ואזי מבקש וצועק 'איה מקום כבודו' -
 וזה בעצמו תקונו,
 כי חוזר ושב אל הכבוד העליון שהוא בחינת 'איה' כנ"ל;
 וזהו בחינות עולה,
 בחינת (בראשית כב) "ואי"ה: ה'שה לעולה",
 שבחינת "איה", היא בחינות "שה לעולה",
 לתקן ולכפר הרהור הלב שבא ממקומות המטונפים, כנ"ל,
 כי על ידי בחינות 'איה' -
 נתתקן ועולה משם, כנ"ל.

וזה בחינות מה שמובא בסוף תקונים: (תקון תנינא דף א)

"בראשית" - ברא תיש',

דהיינו "השה לעולה",

שנעשה על ידי בחינת "איה",

שהוא בחינות "בראשית", 'מאמר סתום', כנ"ל.

וזה בחינות תשובה.

כי זה עיקר התשובה,

כשאדם מבקש ומחפש אחר כבודו ותברך,

ורואה בעצמו שרחוק מכבודו ותברך,

ומתגעגע ושואל ומצטער: 'איה מקום כבודו?'

וזהו בעצמו תשובתו ותקונו, כנ"ל,

והבן היטב.

ויש בזה עוד הרבה דברים,
 כי בשאדם הולך בדרך,
 או בשולך בדרךים ברוחניות -
 אזי התורה הולכת לפניו,
 בבחינות (משלי 1) "בהתהלךך תנזרה אותך",
 כי יש בזה כמה בחינות,
 כי כל אחד לפי תורתו;
 ולפני כל תורה -
 יש בחינות ספיקות הנ"ל,
 כגון בחידישי תורה,
 קודם שמחדשין, יש כמה ספיקות ובלבולים,
 קודם שמברר ומלבן הדבר כראוי,
 ואלו הספיקות הם בחינת "עץ הדעת טוב ורע",
 שהוא בחינת "זוגה";
 וכשמגיע אל התורה בעצמה -
 זה בחינת "עץ הזוהים וכו'".

שייך לעיל:

וזהו בחינות 'אם יאמר לך אדם: היכן אלקיך?
 תאמר לו: בכרך גדול של רומי', (ירושלמי תענית פרק א)
 שגם שם, שמלאים גלולים ועבודה זרה -
 גם שם מוסתר הוא יתברך, כנ"ל.

והכלל: בשנופל לשם חס ושלום -
 אזי, בשמתחיל לבקש 'איה מקום כבודו',
 בזה הוא מחיה את עצמו מחיות הקדושה;
 כי חיות הקליפות -
 הוא רק מההסתרה,
 מה שנסתר השם יתברך שם בתכלית ההסתרה,
 עד שאין יודעין ממנו יתברך כלל,
 אבל תיכף בשמבקשין 'איה מקום כבודו' -
 נמצא, שיודעין על כל פנים שיש אלו"ק יתברך,
 רק שהוא נסתר ונעלם,
 ועל כן מבקשין 'איה מקום כבודו'.

ובזה בעצמו מחיה עצמו במקום נפילתו,
 כי 'איה' הוא בחינות 'מאמר סתום',
 שהם מקבלין חיות משם,
 רק שחיות הקליפות הוא מההסתרה,
 אבל הוא, מחיה את עצמו, בבחינות חיות הקדושה,
 במקום נפילתו,
 על ידי הבקשה והחיפוש שמחפש 'איה מקום כבודו', כנ"ל,
 ואחר כך זוכה לעלות משם לגמרי, אל הקדושה בעצמה,
 דהיינו במקום התגלות כבודו יתברך,
 כי עיקר הקדושה -
 שיתגלה כבודו יתברך.
 ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

(זאת התורה,

וגם מאמר המתחיל 'אלו המתפאריז עצמן וכו',
 וכל מה שנאמר בדרך וכו',
 כגון 'הקשו וכו' -

הכל אחד,

כי כל אלו המאמרים קשורים זה בזה;
 והם מרומוזים ונסתרים בדברי רבותינו ז"ל, (שבת דף עו);
 בתוך האגדה הפליאה מאד,
 מה ששאל רבי זירא את רב יהודה פד הוי בדיחא דעתא,
 ו'איבעי מיניה כל חללי דעלמא וכו',

כ:

ו'שאל אותו כמה שאלות,
 והם פליאות נשנבות מאד,
 כגון: 'מאי מעמא תורא אריכא גנובתיה וכו'?'
 'מאי מעמא תרנגולא מידלא עינא וכו'?'
 וכל השאלות הנאמרות שם -
 כולם הם פליאות גדולות מאד,
 ושם מרומוז ונסתר כל הנ"ל.
 ומה שמבואר לעיל, בענין שמחה ו'בדיחא דעתיה' -
 שייך גם כן לזה,
 ומרומוז גם כן באגדה הנ"ל,
 שנאמר שם בעת שהיה בדיחא דעתיה.

גם מה שמבואר במאמר הזה על פסוק:
"ואיה השה לעולה" -

מרומו באגדה הנ"ל,

שנאמר שם: 'אי בעי מיניה כל חללי דעלמא,

זה סוד בחינת חלל הפנוי,

שהוא כבויכול פנוי מאלקותו יתברך,

ובאמת, בוודאי אי אפשר שלא יהיה שם גם בן השם יתברך,

כי אם בן, מהיכן יקבל חיות?!

אך זהו בחינת הנ"ל,

שמקבל חיות מבחינת 'מאמר סתום',

בחינת "בראשית" וכו'.

גם מה שמבואר לקמן בענין 'ראה 'ירא שבת',

שייך גם בן לכאן,

כי כל 'ראה יש לה מאמר וכו',

ויש מאמר שכולל כולם וכו', כנ"ל.

גם מה שמבואר לקמן בענין השגחה,

שייך גם בן לזה, על אגדה הנ"ל:

'מאי טעמא תרנגולא מידלי עינא',

ולא זכיננו לשמוע ביאור כל זה.

פנים חדשות באו לכאן:

פשוט לקרוא נכון!

יצירת מופת חדשה ומהפכנית-קנקן חדש מלא ישן בשילוב מנצח ובגימור מושלם שלא היה כמותו מעולם

הספר הק' ליקוטי מוהר"ן הוגה בדיוק רב, ע"פ הנדפס ע"י מוהרנ"ת בשנת תקפ"א. בהתמזגות מיוחדת של עימוד חדשני ומשובכל, בפיסוק וקיטוע חדש בשיטה מתקדמת שטרם נראה כמותה!!

דוגמא מתוך הספר: כל מילה נוספת - מיותרת!

קריאה נכונה - חצי הבנה!

קיצור ליקוטי מוהר"ן

מתוך הספר החדש
קיצור ליקוטי מוהר"ן המשולש
באדיבות מכון "מסילות הנחל"

קיצור ליקוטי מוהר"ן

א. כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ אַחַר שִׁבְלוֹ וְחֻכְמָתוֹ, יוֹכֵל לִפְלֹ בְּטַעוֹתַיִם וּמְכַשׁוֹלוֹת רַבִּים וְלָבוֹא לְיַדֵי רָעוֹת גְּדוֹלוֹת חֵם וְשָׁלוֹם, וְעַקֵּר הַיְהוּדוֹת הוּא רַק לִילֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת בְּלִי שׁוֹם חֻכְמוֹת, וְלִהְסַתְּפֵל בְּכָל דְּבַר שְׁעוֹשֶׂה שְׂיִהְיֶה שֵׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלִבְלִי לְהַשְׁגִּיחַ כָּלֵל עַל כְּבוֹד עֲצָמוֹ, רַק אִם יֵשׁ בְּזֶה כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲשֶׂה, וְאִם לָאוּ לָאוּ, וְאִזִּי בּוֹדָאֵי לֹא יִכְשַׁל לְעוֹלָם:

ב. הַיְרִידָה הִיא תְּכֵלִית הָעֲלִיָּה, הַיְנוּ כְּשֶׁאָדָם נוֹפֵל מִמְדַּרְגָּתוֹ וְלִפְעָמִים נִפְלָתוֹ וַיְרִידָתוֹ גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְאִזִּי כְּשֶׁרוֹאֶה בְּעֲצָמוֹ שֶׁהוּא רַחוּק מְאֹד מְאֹד מִהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְשׂוֹאֵל וּמִבְקֵשׁ "אֵיךְ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ" יִתְבָּרַךְ, מֵאַחַר שְׂרוֹאֶה בְּעֲצָמוֹ שֶׁהוּא רַחוּק מִכְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדִיָּזָה בְּעֲצָמוֹ שֶׁהוּא מִבְקֵשׁ וּמְחַפֵּשׁ אַחַר כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ וּמִתְנַעֵנֵעַ וּמִצְטַעֵר וְשׂוֹאֵל וּמִבְקֵשׁ "אֵיךְ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ", עַל־יְדִיָּזָה בְּעֲצָמוֹ הוּא עוֹלָה בְּתְכֵלִית הָעֲלִיָּה, וְזֶה עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה: וְעֵינֵי בְּפָנִים וְהֵבֵן שֵׁם הַיִּטֵּב:

ליקוטי עצות

א. כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ אַחַר שִׁבְלוֹ וְחֻכְמָתוֹ, יוֹכֵל לִפְלֹ בְּטַעוֹתַיִם וּמְכַשׁוֹלוֹת רַבִּים, וְלָבוֹא לְיַדֵי רָעוֹת גְּדוֹלוֹת חֵם וְשָׁלוֹם, כַּאֲשֶׁר כָּבַר רַבִּים נִכְשְׁלוּ וְנִפְּלוּ מְאֹד עַל־יְדֵי חֻכְמָתָם, וְחָטְאוּ וְהִחְטִיאוּ אֶת הַרַבִּים רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְהִפֵּל הָיָה עַל־יְדֵי חֻכְמָתָם הָרָעָה. כִּי עַקֵּר הַיְהוּדוֹת הוּא לִילֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת בְּלִי שׁוֹם חֻכְמוֹת, וְלִהְסַתְּפֵל בְּכָל דְּבַר שְׁעוֹשֶׂה שְׂיִהְיֶה שֵׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלִבְלִי לְהַשְׁגִּיחַ כָּלֵל עַל כְּבוֹד עֲצָמוֹ, רַק אִם יֵשׁ בְּזֶה כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲשֶׂה, וְאִם לָאוּ – לֹא, וְאִזִּי בּוֹדָאֵי לֹא יִכְשַׁל לְעוֹלָם. (תַּמִּימוֹת ג)

ב. כְּשֶׁאָדָם נֹפֵל מִמְדַּרְגָּתוֹ, וְלִפְעָמִים נִפְּלָתוֹ וַיִּרְדָּתוֹ גְּדוּלָה מְאֹד מְאֹד רַחֲמָנָא לְצַלָּן, כִּי יֵשׁ שְׁנוּפֵל לְמִקְוֹת מְגֻנִים מְאֹד שְׁנִקְרָאִים בְּחִינֹת מְקוֹמוֹת הַמְטַנְפִים, וְנוֹפֵל לְסַפְּקוֹת וְהַרְהוּרִים רָעִים וּמְגֻנִים וְזָרִים מְאֹד מְאֹד וּלְכַלְבוּלִים רַבִּים, וְלִבּוֹ סֶחֱרַחַר שֶׁהִקְלִפָּה מְעַקְמָת וּמִסַּבָּת לְבוֹ בְּעִיקוּמִים וְסִיבּוּכִים וּבְלִבּוּלִים עֲצוּמִים [סָע פֶּאָר דְרִיִּט דְאִם הָאֵרִץ], אֶף-עַל-פִּי שְׁבִמְקוֹמוֹת אֵלּוֹ אִי אֶפְשָׁר לְמִצָּא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן גַּם שֵׁם יֵשׁ (תַּקְנָה) תַּקְנָה גְּדוּלָה, עַל-יְדֵי שְׁיַחְפֹּשׁ וַיִּבְקֹשׁ מִשֵּׁם אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וַיְהִי שׂוֹאֵל וּמִבְקֵשׁ "אִי"ה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ", וְכֹל מָה שֶׁהוּא רוֹאֶה אֶת עֲצוּמוֹ רַחוּק בְּיֹתֵר מִכְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, יִצְטַעַר וַיִּשְׁאֵל וַיִּבְקֹשׁ יֹתֵר אִי"ה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲצוּמוֹ שֶׁהוּא מִבְקֵשׁ וּמְחַפֵּשׁ וּמְתַנַּעֵנֵעַ אַחֵר כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ וּמִצְטַעַר וְצוֹעֵק וְשׂוֹאֵל וּמִבְקֵשׁ אִי"ה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲצוּמוֹ הוּא עוֹלָה בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה, כִּי זוֹכֵה לְעֹלוֹת לְבַחֲיֵינָת אִי"ה שֶׁהִיא הַקְּדוּשָׁה (הָעֲלִיּוּנָה) הַגְּבוּהָ מְאֹד מְאֹד. וְזֶה עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה שְׁיַחְפֹּשׁ תְּמִיד וַיִּבְקֹשׁ אִי"ה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ כִּנְ"ל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה הַיְרִידָה נִתְהַפֵּךְ לְעֲלִיָּה גְּדוּלָה, וְזֶהוּ בְּחִינַת 'יְרִידָה - תַּכְלִית הָעֲלִיָּה', הַמוֹבָא בְּכָל סַפְרֵי קִדְשׁ, וְעַיִן בְּפָנִים וְהִבֵּן שֵׁם הַיֵּטֵב, כִּי עִמּוֹק הוּא. (הַתְּחִיּוֹת ל')

ליקוטי עצות מהדורא בתרא

לְפָנַי כָּל תּוֹרָה יֵשׁ בְּחִינַת סַפְּקוֹת, כְּגוֹן בְּחִדוּשֵׁי תּוֹרָה קִדְּם שְׁמַחְדָּשִׁין יֵשׁ כְּמָה סַפְּקוֹת וּבְלִבּוּלִים קִדְּם שְׁמַבְרַר וּמְלַבֵּן הַדְּבָר כְּרָאוּי, וְאֵלּוֹ הַסַּפְּקוֹת הֵם בְּחִינַת 'עַץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע', שֶׁהוּא בְּחִינַת נִגְהָ. וּכְשֶׁמִּגִּיעַ אֶל הַתּוֹרָה בְּעֲצָמָה, זֶה בְּחִינַת 'עַץ הַחַיִּים' וְכוּ'. (תַּלְמוּד תּוֹרָה יד)

עֲזָרְנוּ שְׂאֵזְכָה לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ אֶת כְּבוֹדְךָ בְּאַמֶּת
עַד שְׂאִמְצֵאֲךָ בְּאַמֶּת חֲנִי חֲנִי, כְּשֵׁם שֶׁגִּבְרוּ
רַחֲמֶיךָ עָלֵינוּ וְהוֹדַעְתָּנוּ מִרְחוֹק תּוֹרָה הַגְּבוּהָה
הַזֹּאת שֶׁיְכוּלִין לְמַצֵּא אוֹתְךָ אֶפְלוּ בְּתַכְלִית
תַּכְלִית הַיְרִידָה עַל יְדֵי הַחֲפוּשׁ וְהַבִּקְשָׁה, אֵיךְ,
אֵיךְ אֵיפּוֹא הוּא, אֵיךְ קִדְשְׁתִּי אֵיךְ טְהַרְתִּי, אֵיךְ
נִפְשֵׁי וְרוּחֵי וְנִשְׁמַתִּי, אֵיךְ ה' אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
הַמַּעֲלָה אוֹתָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מֵעֲרֹת הָאֶרֶץ,
אֵיךְ הַמַּעֲלָה אוֹתָנוּ מֵיָם, אֵיךְ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ, שֶׁעַל
יְדֵי זֶה זֹכֵינ׳ שֶׁתְּהִיָּה הַיְרִידָה תַּכְלִית הָעֲלִיָּה, כִּן
בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים תַּעֲזָרְנוּ וְתִזְכְּנוּ שְׂנֵזְכָה לְקִים אֶת
כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת בְּאַמֶּת כְּרָצוֹנְךָ וְכְרָצוֹן
צְדִיקֶיךָ הָאֱמֵתִים שֶׁגָּלוּ זֹאת הַתּוֹרָה הַגְּבוּהָה
בְּעוֹלָם, בְּאִפְן שְׂנֵזְכָה לְמַצֵּא אוֹתְךָ בְּאַמֶּת תְּמִיד”

ליקוטי תפילות

על תורה יב תנינא

אֲשׁוּטְטָה בְּשׁוֹקִים וּבְרַחוּבוֹת אֲבַקְשָׁה אֶת שְׂאֵהָבָה
נַפְשִׁי, בְּקִשְׁתִּי וְלֹא מְצֵאתִי, אֲקוּמָה נָא
וְאֶסֹבְבָה בְּעִיר, אֵלֶכָה לִי אֶל הַהָרִים, אֲשָׂא עֵינַי לְמִרְחוֹק,
אֲחַפֵּשׂ וְאֲבַקֵּשׂ אֵיךְ אֵפֹא הוּא, אֵיךְ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ, אֵיךְ הָעֵצָה
וְהַתְּחִבּוּלָה שְׁאִזְכָּה לְמוֹצְאוֹ וּלְהַכִּירוֹ, אֲשׁוּטְט לְבַקֵּשׁ אֶת ה'
וְלֹא מְצֵאתִי, חָלַץ מִמֶּנִּי בְּעֹנוּתֵי הָרַבִּים. שׁוּטְטִיתִי בְּאַרְבַּע
פְּנוֹת תְּרוּפָה לֹא מְצֵאתִי, שִׁבְתִּי אֵלַיךְ בְּבִשְׁת פָּנִים לְשִׁחְרָף
אֵל בְּעֵת צָרְתִי, כִּי צָר וְמָר לִי מְאֹד צָר וְמָר לִי מְאֹד, לֹא יֵדַעְתִּי
נַפְשִׁי, אֵן פְּנִיתִי, אֵן פְּנִיתִי, כִּי הִסְתַּרְתָּ פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי, וְהִמּוֹנֵנִי
בְּיַד עֹנוּתֵי הָרַבִּים וְהָעֲצוּמִים מְאֹד מְאֹד יוֹתֵר מִחֹל יָמַי.
אִוִי וְאָבוֹי, כִּי הֵלֵא עַל כִּי אֵין אֱלֹהֵי בְּקִרְבִי מְצֵאוֹנֵי הָרַעוֹת
הָאֵלֶּה, כִּי בְּעֹנוּתֵי הָרַבִּים נִתְעַקַּם לְבִי וְדַעְתִּי וּמַחִי, וְנִשְׁלַכְתִּי
לְמִקְוֹמוֹת הָרַחוּקִים מִן הַקְּדוּשָׁה מְאֹד הַנִּקְרָאִים מְקוֹמוֹת

הַמְטַנְפִים, עַד אֲשֶׁר נִתְעַקְּם וְנִתְבַּלְבַּל וְנִשְׁחַת לְבִי, וְנִתְעַקְּם
וְנִתְעַקְּשׁ וְנִתְפַתַּל בְּכַמָּה מִיָּנִי עַקְמִימִיּוֹת עַל עַקְמִימִיּוֹת, בְּלִי
שְׁעוֹר וְעֵרֶךְ וּמִסְפָּר, אֲשֶׁר כָּשַׁל כַּח הַסֶּבֶל, אוֹי וְמָר וְצָר וְאָח
וְאָבוֹי וְאֵלְלִי, אוֹי לִי מְאֹד עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵי הָרַבִּים שֶׁעָשִׂיתִי מֵעוֹדִי
וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה, עַד אֲשֶׁר לְבִי סָחַרְחַר עֲזָבְנִי כַחֵי וְאוֹר עֵינָי גַּם
הֵם אֵין אִתִּי, אוֹהֲבֵי וְרַעֵי מִנְּגֵד נִגְעֵי יַעֲמָדוּ וְקָרוֹבֵי מִרְחוֹק
עָמְדוּ, מָה אוֹמֵר מָה אֲדַבֵּר מָה אֶצְטַדֵּק, מָה אוֹמֵר מָה אֲדַבֵּר
מָה אֶצְטַדֵּק. הָאֱלֹהִים מָצָא אֶת עוֹנֵי אֲלָפִים אֲלָפִים וְרַבֵּי רַבּוֹת
פְּעָמִים בְּלִי שְׁעוֹר וּמִסְפָּר, וְעַתָּה מָה יֵשׁ לִי עוֹד צְדָקָה וְלוֹעֵק
עוֹד אֵל הַמֶּלֶךְ.

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, כְּבָר הִבְטַחְתָּנוּ בְּכַמָּה הִבְטַחֹת
וְהִזְהַרְתָּנוּ בְּכַמָּה אִזְהָרוֹת, שְׂאִין שׁוֹם יֵאוּשׁ בְּעוֹלָם
כָּלֵל. עַל כֵּן כָּל עוֹד נִפְשֵׁי בִי, אֶפְרָשׁ כִּפִּי לְרַחֲמֶיךָ וְלַחֲנִינוּתֶיךָ,
אוֹלִי יַעֲשֶׂה ה' כָּכָל נִפְלְאוֹתָיו וַיַּחֲדֵשׁ נִפְלְאוֹת חֲדָשׁוֹת, אֲשֶׁר
לֹא נִבְרְאוּ בְּכָל הָאָרֶץ, וַיַּחֲזִירֵנִי בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנָיו בְּאֵמֶת
וּבְלֵב שָׁלֵם. זַכְּנִי שְׂאִזְכָּה לְחַפֵּשׁ וְלִדְרֹשׁ וּלְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ בְּאֵמֶת,
עַד אֲשֶׁר אִזְכָּה לְמִצָּא אוֹתְךָ מִהֲרָה, בְּאִפְּן שְׂאִזְכָּה לְהִתְקַרֵּב
אֵלֶיךָ בְּאֵמֶת, עֲזֵרְנִי כִי עָלֶיךָ נִשְׁעַנְתִּי.

מָרָא דְּעֵלְמָא כְּלָא, צָרוֹת לְבָבִי הִרְחִיבוּ מִמְצוּקוֹתַי
הוֹצִיאֵנִי, צָרוֹת לְבָבִי הִרְחִיבוּ וְגִדְלוּ וְשָׁגְבוּ וּרְבוּ מְאֹד
מְאֹד אֲשֶׁר לֹא יֵאֱמָן כִּי יִסְפֵּר. אֲהֵהּ ה', אֲהֵהּ אֲדוֹנִי, רְבוּנוּ שֶׁל
עוֹלָם, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, עֵינַי תִּלְוִיזוֹת לָךְ, עֵינַי צוֹפִיזוֹת אֵלֶיךָ,
כִּי אַתָּה יוֹדֵעַ הָאֱמֶת עֵצֶם הִרְחַמְנוֹת שֶׁעָלִי עַד אֵין סוּף וְאֵין
תִּכְלִית. הַבִּיטָה בְּעֵנָי כִּי רְבוּ מִכְאוּבֵי וְצָרוֹת לְבָבִי, רֵאֵה ה'
כִּי צָר לִי מֵעַי חֲמַרְמָרוּ נִהַפְּךְ לְבִי בְּקֶרְבִי כִּי מָרוּ מְרִיתִי. וְכֵנִי,
עֲזֹרֵנִי, שְׂאֵזְכָּה לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ אֶת כְּבוֹדְךָ בְּאֱמֶת עַד שְׂאִמְצֹאָךְ
בְּאֱמֶת. חֲנִנִי חֲנִנִי, כְּשֵׁם שֶׁשָּׁגְבְּרוּ רַחֲמֶיךָ עָלֵינוּ וְהוֹדַעְתָּנוּ מִרְחוֹק
תּוֹרָה הַגְּבוּהָה הַזֹּאת, שְׂיִכּוֹלִין לְמַצֵּא אוֹתְךָ אֲפֵלוּ בְּתִכְלִית
תִּכְלִית הִירִידָה עַל יְדֵי הַחֲפוּזֵשׁ וְהַבְּקִשָּׁה אֵיחָה, אֵיחָה אֵיפּוֹא
הוּא, אֵיחָה קִדְשָׁתִי, אֵיחָה מְהֻרָתִי, אֵיחָה נְפִשִׁי וְרוּחִי וְנִשְׁמָתִי,
אֵיחָה ה' אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ הַמַּעֲלָה אוֹתָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מֵעֲרוֹת
הָאֶרֶץ, אֵיחָה הַמַּעֲלָה אוֹתָנוּ מֵיַם, אֵיחָה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ, שֶׁעַל יְדֵי
זֶה זוֹכִין שֶׁתְּהִיָּה הִירִידָה תִּכְלִית הָעֲלִיָּה, כֵּן בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים,
תַּעֲזֹרֵנוּ וְתִזְכְּנוּ, שְׂנֵזְכָּה לְקַיֵּם אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת
בְּאֱמֶת, כְּרִצוֹנְךָ וְכְרִצוֹן צַדִּיקֶיךָ הָאֱמֶתִּים שֶׁגָּלוּ זֹאת הַתּוֹרָה
הַגְּנוּזָה בְּעוֹלָם, בְּאִפְּן שְׂנֵזְכָּה לְמַצֵּא אוֹתְךָ בְּאֱמֶת תָּמִיד, וְתִהְיֶה
הִירִידָה תִּכְלִית הָעֲלִיָּה וְאֵזְכָּה לְצֵאת וּלְעֵלוֹת מִהָרָה מִכָּל
הַמְּקוֹמוֹת הַמְּטַנְפִּים שֶׁנִּפְלְתִי בָּהֶם בְּעוֹנוֹתַי הָרַבִּים, וּלְעֵלוֹת

בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה וְלָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ בְּאַמֶּת וּבְלֵב
שָׁלֵם כְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב.

וְאִזְכָּה לְהִתְקַרֵּב לְכְבוֹדְךָ הַגָּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ, וְתַעֲזָרְנִי שְׂיִהְיוּ
כָּל מַעֲשֵׂי לְשֵׁם כְּבוֹדְךָ בְּאַמֶּת, וְאִזְכָּה לְפִלְס דְּרָכֵי
תָמִיד וּלְהִסְתַּכֵּל בְּכָל דְּבָר אִם יֵשׁ בּוֹ רִצּוֹן הַיֵּשׁ יִתְבָּרֵךְ וּכְבוֹדוֹ
אִז אֶעֱשֶׂה אוֹתוֹ בְּזִרְיוֹת, וְאִם אֵין בּוֹ כְבוֹד הַיֵּשׁ יִתְבָּרֵךְ אֶמְנַע
לַעֲשׂוֹתוֹ, וְלֹא אֶסְתַּכֵּל עַל עֲצָמֵי וּכְבוֹדֵי כָּלֵל, וְלֹא עַל שׁוֹם
דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם, רַק אֶכּוֹן בְּכָל דְּבָר לְשִׁמְךָ וּלְכְבוֹדְךָ בְּאַמֶּת,
עַד שְׂאִזְכָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וּבִישׁוּעָתְךָ הַגָּדוֹלָה, לְגַדֵּל וּלְנַשֵּׂא
וּלְרוֹמֵם וּלְפָאֵר כְּבוֹדְךָ הַגָּדוֹל בְּעוֹלָם.

וְנִזְכָּה כְּלָנוּ עִמָּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, לְעִבְדְּךָ בְּאַמֶּת בְּתַמִּימוֹת
גָּדוֹל כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ לְעוֹלָם בְּלִי שׁוֹם חֲכָמוֹת כָּלֵל.
וְלֹא נִלְךְ עוֹד אַחֲרֵי שְׂרִירוֹת לְבָנוּ הָרַע, וְלֹא נִטָּה אַחַר שְׂכָלָנוּ
וְחֲכָמֵתָנוּ הַמוֹטְעֵת, רַק נִטָּה כָּל דַּעֲתָנוּ וּמַחֲשַׁבְתָּנוּ וּלְכַבֵּינוּ
לְשִׁמְךָ וּלְכְבוֹדְךָ הַגָּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ, לְשִׁמּוֹר וּלְעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת
כָּל דְּבָרֵי תוֹרָתְךָ בְּאַהֲבָה בְּאַמֶּת וּבְתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁיֻטוֹת,
בְּדַרְךְ אֲשֶׁר דָּרְכוּ בּוֹ אֲבוֹתֵינוּ הַקְדוֹשִׁים מֵעוֹלָם. וְנִזְכָּה מִהָרָה
לְמִלֵּאת רִצּוֹנְךָ הַקְדוֹשׁ אֲשֶׁר רָצִיתָ בְּבְרִיאַת עוֹלָמְךָ, אֲשֶׁר

בְּרֵאתָ הַכֹּל לְכַבֹּדְךָ, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב כֹּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי וְלְכַבֹּדִי
 בְּרֵאתִיו יִצְרֵתִיו אֵף עֲשִׂיתִיו. וַיִּתְגַּלוּ עַל יַדֵּינוּ כָּל חֻלְקֵי כְבוֹדְךָ
 הַקְּדוּשׁ מִכָּל דָּבָר וְדָבָר שֶׁבְּעוֹלָם שֶׁנִּבְרָא בַּעֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת,
 אֲשֶׁר כָּל הָעֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת שֶׁבָּהֶם בְּרֵאתָ הָעוֹלָם, כֵּלָם הָיוּ
 בְּשִׁבִיל כְּבוֹדְךָ הַגָּדוֹל וְהַקְּדוּשׁ, שְׂשִׁיתִגְלָה וַיִּתְגַּדֵּל עַל יַדֵּי כָּל
 חֻלְקֵי הַבְּרִיאָה.

אָנָּה ה', זַכֵּנִי לְהִיּוֹת מְכַלֵּל הַצְּדִיקִים הַמְּקִימִין אֶת הָעוֹלָם
 שֶׁנִּבְרָא בַּעֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת, עֲזָרְנִי עֲזָרְנִי, זַכֵּנִי זַכֵּנִי,
 תֵּן לִי חֲנִינָה וְלֹא אוֹבֵד, תַּעֲיִתִי כְּשֶׁה אוֹבֵד בִּקְשׁ עַבְדְּךָ.
 וְאִם אֵינִי זוֹכֶה לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ כְּרֵאוּנִי, נָא אָבִי אֲדוֹנָי
 מִלְּכִי וְאֱלֹהֵי, בִּקְשׁ אֶתְּה אוֹתִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וּבְחַסְדֶּיךָ
 הַנּוֹרָאִים, עֲשֵׂה עִמִּי פְּלֵא לְחַיִּים, בִּקְשׁ צִאן אוֹבְדוֹת, צִאן
 גִּדַח וְאִין מְקַבֵּץ, בִּקְשׁ וְחַפֵּשׁ גִּדַח וְנִשְׁלָךְ וְשָׁנוּא כְּמוֹנִי, חֲמַל
 עַל פְּגוּם כְּמוֹנִי, חוּם וְרַחֵם עַל נִבְזָה וְנִמְאָם כְּמוֹנִי. הוֹצִיאֵנִי
 מִכָּל הַתְּאֻוֹת, וּבְפָרֵט מִתְּאֻוֹת הַמְּשֻׁגָּל, חֲלִצֵנִי מֵהֶם, הַצִּילֵנִי
 מֵהֶם. חֲמַל עָלַי, רַחֵם עָלַי, חוּסֵה עָלַי וְעַל עוֹלָלַי וְטַפִּי. אֵל
 תִּתְּנֵנִי בְּנִפְשׁ צָרִי, אֵל תִּתֵּן אֶת עַבְדְּךָ לְפָנַי בֵּת בְּלִיעֵל. הַצִּילָה
 מִחֶרֶב נַפְשִׁי מִיַּד כָּלֵב יַחֲדָתִי. הַצִּילֵנִי מִטֵּיט וְאֵל אִטְבְּעָה,
 אֲנַצְּלָה מִשׁוֹנָאִי וּמִמַּעַמְקֵי מַיִם. אֵל תִּשְׁטַפְּנִי שֶׁבֶלֶת מַיִם וְאֵל

תְּבַלְעֵנִי מִצּוֹלָה וְאֵל תִּתְּנֵנִי עָלַי בְּיַד פִּיהָ, עֲנֵנִי ה' כִּי טוֹב
 חֶסֶדְךָ, כָּרַב רַחֲמֶיךָ פָּנֵה אֵלַי, וְאֵל תִּסְתַּר פָּנֶיךָ מֵעֲבֹדְךָ כִּי
 צָר לִי מִהָרַע עֲנֵנִי. רֵאֵה כִּי אָזַלְתָּ יָדֶי, רֵאֵה אֲנַחְתִּי וְאֲנַקְתִּי.
 עֲזֹרְנִי עֲזֹרְנִי, הוֹשִׁיעֵנִי גְּאֻלְנִי פְּדֵנִי, כְּחֶסֶדְךָ עֲשֵׂה עִמָּי, כְּחֶסֶדְךָ
 חַיֵּינִי וְהַחְזִירְנִי בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ, וְתִמְלֵא רַחֲמִים
 עָלַי, וְתִכַּפֵּר וְתִסְלַח וְתִמְחַל לִי עַל כָּל הַחַטָּאִים וְהָעֲוֹנוֹת
 וְהַפְּשָׁעִים, שְׁחַטְּאֵתִי וְשַׁעֲוִיתִי וְשַׁפְּשָׁעְתִּי לְפָנֶיךָ מִנְּעוּרֵי עַד
 הַיּוֹם הַזֶּה, וּבִפְרֹט מָה שֶׁפָּגַמְתִּי בַּפָּגָם הַבְּרִית.

אָנָּה ה', סֶלַח לִי, מְחַל לִי, כִּפֵּר לִי, וּסְלַח לִי עַל כָּל
 הַהֲרָהוּרִים רָעִים הָרַבִּים מְאֹד מְאֹד, אֲשֶׁר הֲרָהַרְתִּי
 מִנְּעוּדַי עַד הַיּוֹם הַזֶּה, בֵּין בְּשׁוּגֵג בֵּין בְּמִזִּיד, בֵּין בְּאִנּוּס בֵּין בְּרָצוֹן.
 וְאִזְכָּה לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ אוֹתְךָ בְּאַמֶּת, עַד שִׁיתִּתְקַנּוּ וְיִתְכַפְּרוּ
 עַל יְדֵי זֶה כָּל הַהֲרָהוּרִים רָעִים וְכָל הָעֲקָמִימִיּוֹת שֶׁבִּלְבָב, וְכָל
 הַהֲרָהוּרִים שֶׁהֲרָהַרְתִּי אַחֲרֶיךָ וְאַחֲרֵי צְדִיקוֹךָ הָאֱמִתִּיִּים, וְאַחֲרֵי
 מְדוּתֶיךָ וּדְרָכֶיךָ הַקְּדוּשִׁים וְהַטְּהוּרִים וְהַנְּכוֹנִים, כְּלָם יִתְכַפְּרוּ
 וְיִתְתַּקְּנוּ כִּי אֵל הַקְּרִבְתִּי עוֹלוֹת לְפָנֶיךָ שֶׁהֵם בָּאִים לְכַפֵּר עַל
 הַהֲרָהוּרֵי הַלֵּב. אָנָּה ה', חֲזַקְנִי וְאַמְצָנִי בְּקִדְשָׁתְךָ הָעֲלִיוֹנָה,
 אֵל תַּעֲזֹבְנִי ה' אֱלֹהֵי אֵל תִּרְחַק מִמֶּנִּי, חוֹשָׁה לְעֹזְרֵתִי אֲדֹנָי
 תִּשׁוּעָתִי. זַכֵּנִי מֵעַתָּה לְקִדְשׁ וּלְטָהָר עֲצִמִי בְּאַמֶּת, וְאִזְכָּה

לְהִרְגִישׁ אֱלֹהוֹתְךָ עָלַי בְּכָל עֵת, וּתְחַנְּנֵנִי שְׂאֵזְכָּה לְדַעַת בְּאַמֶּת
 וּבְלֵב שָׁלֵם בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה כִּי מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדְךָ,
 וּמַלְכוּתְךָ בְּכָל מְשָׁלָה, וּלְקַיֵּם מִקְרָא שְׂכָתוֹב שְׁוִיתִי ה' לְנַגְדֵי
 תְּמִיד. וְלֹא אֲשַׁכַּח אוֹתְךָ לְעוֹלָם, בֵּין בַּיּוֹם בֵּין בַּלַּיְלָה, בֵּין
 בְּהַקְיִץ בֵּין בְּשִׁנָּה, בְּשִׁבְתִּי בְּבֵיתִי וּבְלִכְתִּי בַדֶּרֶךְ, בְּשִׁכְבִּי
 וּבְקוּמִי, בְּאֲכִילְתִּי וּבְשִׁתִּיתִי, בְּעִמּוּדְתִּי וּבִישִׁיבְתִּי, בְּמַחְשַׁבָּה
 דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה וּבְכָל תְּנוּעוֹתַי, בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה אֶזְכָּה לְמִצָּא
 וּלְהִרְגִישׁ אֱלֹהוֹתְךָ וּמִמְשַׁלְתְּךָ עָלַי אֲשֶׁר מְלֵא כָּל הָעוֹלָם, כְּמוֹ
 שְׂכָתוֹב, אִם יִסְתַּר אִישׁ בַּמִּסְתָּרִים וְאֲנִי לֹא אֶרְאֶנּוּ נְאֻם ה',
 הֲלוֹא אַתְּ הַשָּׁמַיִם וְאַתְּ הָאָרֶץ אֲנִי מְלֵא.

מוֹשֵׁל בְּכָל, מְלֵא רַחֲמִים, מְלֵא חֶסֶד וְטוֹב בְּכָל עֵת וּבְכָל
 רִגַע, זְכַנִּי לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת, טְהַרְנִי וְקַדְשֵׁנִי
 מִכָּל הַטְּנוּפִים וְהַלְכָלוּכִים שֶׁלְכַלְכַּתִּי וְטַנְפַּתִּי אֶת נַפְשִׁי, עַל
 יְדֵי עֲוֹנוֹתַי הָרַבִּים שֶׁעָשִׂיתִי מֵעוֹדִי עַד הַיּוֹם הַזֶּה. הַעֲלֵנִי מִהַרָּה
 מִטְּמֵאָה לְטָהָרָה, מִחַל לְקֹדֶשׁ, הוֹצִיאֵנִי מֵאֶפְלָה לְאוֹרָה.
 וְקַיֵּם בָּנוּ מִהַרָּה מִקְרָא שְׂכָתוֹב, וְזַרְקֵתִי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים
 וְטָהַרְתֶּם, מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גְּלוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם.

וְזַכְּנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, לְחַדֵּשׁ בַּתּוֹרָה תָּמִיד חֲדוּשֵׁינִי
 דְּאוֹרֵייתָא אֲמַתִּיִּים. וְאַזְכָּה לְדַלְגָּ וְלַעֲבֹר מִהָרָה
 בְּכָל עֵת עַל כָּל הַבְּלָבוּלִים וְהָעֲקָמִיּוֹת, וְעַל כָּל הַמְּנִיעוֹת
 הַמְּבַלְבְּלִים אֶת הַמַּחַ וְהַדַּעַת מִלְּחַפְּשׁ וְלַחֲשׁוֹב וְלַחֲדוּשׁ בַּתּוֹרָתְךָ
 הַקְּדוּשָׁה. רַק אֲזַכָּה שְׂיִהְיֶה דַעְתִּי וּמַחִי וּמַחֲשַׁבְתִּי דְּבוּק
 וּמְקֻשָּׁר בְּכָל עֵת בַּתּוֹרָתְךָ הַקְּדוּשָׁה, בְּקֻשָּׁר אֲמִיץ וְחֻזֵּק מְאֹד
 בִּלְיַמוּשׁ לְעוֹלָם, עַד שְׂאֲזַכָּה לְמִצְאָה וְלַחֲדוּשׁ בְּכָל פַּעַם חֲדוּשֵׁינִי
 דְּאוֹרֵייתָא אֲמַתִּיִּים כְּרַצוֹנְךָ הַטּוֹב, וְכַח הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה תִּלְךָ
 לְפָנַי וְתִנְחָה אוֹתִי בְּכָל עֵת בְּדַרְךָ הָאֵמֶת וְהַיֶּשֶׁר, בְּנִקְיֻת
 הָאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ כְּרַצוֹנְךָ הַטּוֹב, בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה.
 וַיְקִים בִּי מִקְרָא שְׂכָתוֹב, בְּהַתְּהַלְּכְךָ תִּנְחָה אוֹתְךָ, בְּשִׁכְבְּךָ
 תִּשְׁמֹר עֲלֶיךָ, וְהִקִּיצוֹתָ הִיא תִּשְׁיַחֲךָ.

אֲבִינִי מִלְּכֻנּוֹ, גִּלְיָה כְּבוֹד מְלָכוּתְךָ עָלֵינוּ מִהָרָה וְהוֹפֵעַ
 וְהַנְּשֵׂא עָלֵינוּ לְעֵינַי כָּל חַי, חוֹסֶה עַל כְּבוֹדְךָ הַגָּדוֹל
 הַמְּחַלֵּל בֵּין הַגּוֹיִם בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, וְהַחֲזִירֵנוּ בְּתִשׁוּבָה
 שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ, בְּאִפְּן שְׁנוּכָה לְהַעֲלוֹת וּלְנַשֵּׂא כְּבוֹדְךָ הַגָּדוֹל
 וְהַקְּדוּשׁ, וּכְבוֹדְךָ יִמְלֵא כָּל הָאָרֶץ. וְכֹל אֲשֶׁר נִשְׁמַת רוּחַ חַיִּים
 בְּאִפְּיוֹ, יִתְּנוּ כְבוֹד וְהַדָּר לְשִׁמְךָ, וַיִּסְפְּרוּ שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ,
 כְּבוֹד מְלָכוּתְךָ יֵאמְרוּ וּגְבוּרָתְךָ יִדְבְּרוּ.

רבונו של עולם, מלך על כל העולם כּלּו בְּכַבּוּדָּךְ, וְהַנְּשֵׂא
עַל כָּל הָאָרֶץ בִּיקָרְךָ, וְהוֹפֵעַ בְּהֵדֵר גְּאוֹן עֵזְךָ עַל
כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל אֶרֶץְךָ, וַיֵּדַע כָּל פֶּעוּל כִּי אַתָּה פִּעֲלָתוֹ וַיִּבִּין כָּל
יִצוּר כִּי אַתָּה יִצְרָתוֹ, וַיֹּאמֶר כָּל אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאִפּוֹ, ה' אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ וּמְלֻכּוֹתוֹ בְּכֹל מְשָׁלָה. וַיְבָרְכוּ שֵׁם כְּבוֹדָךְ וּמְרוֹמֵם
עַל כָּל בְּרָכָה וּתְהִלָּה. בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עֲשֵׂה
נִפְלְאוֹת לְבָדוֹ. וּבָרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם, וַיִּמְלֵא כְבוֹדוֹ אֶת כָּל
הָאָרֶץ אָמֵן וְאָמֵן.

לקוני הלכות

על תורה י"ב תנינא

הלכות עירובי תחומין ו
הלכות גבית חוב מהיתומים ג

באדיבות הוצאת

"דברי רבנו זכרוננו לְבָרְכָה, הם עמקים ורחבים מאד.

ובכל תורה ותורה יש כמה וכמה הקדמות וענינים וחדושים נפלאים,

ובכל החדושים שהשם יתברך

פקח עיני לחדש

בהם, כלם

קשורים ומתדקים

בקשרים הרבה

בדבריו הנוראים

והקדושים.

ובכל מקום שמתרחב הדרוש והחדוש שחדשתי בעזרת ה' יתברך,

בבבאם צריכין להחזר בבבא פעם לכל

האלקי התורה שגלה רבנו זכרוננו לְבָרְכָה,

שכלולה מחלקים ופרטים הרבה מאד"

(הקדמת ליקוטי הלכות)

הנ"ל, בחינת "ויצעקו אל ה'", זוכין להמשיך העצות נפלאות הנ"ל, וזהו בחינת: "ונפלאותיו לבני אדם", "ונפלאותיו" דיקא, בחינת עצות עמקות שנקראים פלאות כנ"ל. ועל-כן אומרים זה כמה פעמים, כי אנו צריכין להמשיך העצות מקדשת שבת, שאלו העצות הם בחינת פלאי פלאות, נפלאות על נפלאות כנ"ל. ועל-כן מזכירין אלו הנפלאות ארבעה פעמים, כנגד ארבעה מחנות השכינה, שהם בחינת קשור המרכבה, שהם בחינת ארבעה דגלים וכו', שהם בחינת תקון המשפט, בחינת השגת צדיק וטוב לו צדיק ורע לו, רשע וטוב לו רשע ורע לו וכו' כנ"ל, שמשם נמשכין העצות עמקות שהם בחינת פלאי פלאות כנ"ל, כי צדיק וטוב לו, צדיק ורע לו, רשע וטוב לו, רשע ורע לו הם ארבע בחינות, כי השגות אלו הם על-ידי תקון המשפט שזוכין על-ידי קשור המרכבה שהיא בחינת ארבעה מלאכים שסימנם 'ארגמן', ארבעה מחנות וכו' כנ"ל:

הלכה ו

תחום שבת אלפים אמה

א **כ**י עקר קדשת ישראל הוא קדשת שבת קדש, שהוא כלל כל התורה כלה כמו שאמרו רבותינו ז"ל, כי כל הקדשות שישאל ממשיכין על עצמן על-ידי תורה ומצות הם בחינת קדשת שבת, כמוכא בספרים, כי קדשת שבת צריכין להמשיך על עצמו בכל ששת ימי החל, שזהו בחינת (שמות כ): "זכור את יום השבת לקדשו" — 'זכרהו מאחד בשבת' (מכילתא בחדוש ד) הינו על-ידי כל התורה והמצוות שעושין בכל ימי החל, על-ידי-זה ממשיכין על עצמן קדשת שבת שהיא כלל קדשת ישראל. ועל-כן צריכין לזהר מאד בכבוד שבת קדש, והעקר לקבל את השבת בשמחה ובטוב לבב, ולהרחיק כל מיני עצבות בשבת, אפלו עצבות ודאגות מחשאו ופשעיו המרבים צריכין להרחיק בשבת בכל פחו, כי אפלו בחל צריכין להרחיק מאד את העצבות, בפרט בעת שעוסקין באיזה קדשה בתורה או במצוה, שצריכין להתגבר ביותר שיהיה בשמחה גדולה, ולבלי לשום אל

מא וזה בחינת (תהלים ק): "ויצעקו אל ה'" שאומרים בכניסת שבת במנחה, שהוא מזמור 'הודו', כי בכניסת שבת אז עקר ההקנה לקבל תוספת שבת כמוכא, כי אז אנו צריכין להעלות העולמות על-ידי אתערוותא דלתתא, כדי שיהיה להם פח אחר-כך לקבל תוספת שבת ולעלות בעליות נפלאות בשבת על-ידי אתערוותא דלעלא, כמבאר בפנונות, ועל-כן בערב שבת במנחה שאז צריכין אתערוותא דלתתא, על-כן אומרים אז "ויצעקו" כמה פעמים, כי אז צריכין להמשיך העצות על-ידי צעקות, בחינת צעקת הלב, בחינת (שם קל): "ממעמקים קראתיך וכו'", כדי להמשיך העצות שהם בחינת "מים עמקים וכו'", ועל-ידי אלו הצעקות זוכין אחר-כך לקבל תוספת שבת, שהם בחינת עצות, שהם נמשכין על-ידי השבועה קלות הנמשכין מלמעלה, שהם בחינת הקולות של מתן תורה שבאו מלמעלה, שהם בחינת מזמור "הבו לה' בני אלים" (תהלים כט), בחינת: "קול ה' על המים", שה' יתברך בעצמו מעורר בחינת קולו בכיכול, קול עליון, כדי לגלות העצות עמקות שבאין על-ידי קולות עמקות כנ"ל.

כי בחל צריכין צעקת הלב ממעמקים לזה, אבל בשבת קדש אין בו צעקה וזעקה חס ושלום, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (שבת יב): 'שבת היא מלזעק ורפואה קרוכה לבוא', כי על-ידי הצעקת הלב הנ"ל שעל-ידי-זה נמשכין העצות שעל-ידי-זה גדלה האמונה כנ"ל, על-ידי-זה באין כל הרפואות להמפות המפלאות, כמבאר היטב בהתורה הנ"ל, אבל בשבת אין הרפואה הבאה על-ידי אמונה הגדלה על-ידי עצות נמשכת על-ידי זעקה חס ושלום, כי שבת היא מלזעק ורפואה קרוכה לבוא, כי אז נמשכין העצות בנגל מלמעלה כנ"ל, בלי צעקה וזעקה, ואז עקר גדול האמונה מחמת שמאירין אז עצות עמקות ונפלאות מאד שאי אפשר לסתורן, ועל-כן אז בשבת עקר שלמות גדול האמונה וכו' כנ"ל, ועל-כן אז הרפואה קרוכה לבוא, כי עקר הרפואה על-ידי האמונה, כמבאר היטב בהתורה הנ"ל, אמן כן יהי רצון:

מב וזה בחינת "יודו לה' חסדו ונפלאותיו" שאומרים במזמור זה כמה פעמים, כי על-ידי הצעקות

מבחינת 'איה מקום כבודו', שהיא בחינת 'בראשית' – מאמר סתום, שמשם מקבלין כל העשרה מאמרות, כי הוא כולל כלם, ומשם דיקא מקבלין חיות מקומות הרחוקים מאד הנ"ל, כי הם מקבלים מגדל ההצלמה והסתרה של מאמר זה, ועל-כן כשאדם נופל לשם חס ושלום, ונופל לספקות והרהורים ובלבולים גדולים, ורואה עצם רחוקו מה' יתברך, אל יפל על-ידי-זה חס ושלום, כי אדרבא, על-ידי-זה בעצמו שרואה גדל רחוקו, שרחוק מאד מכבודו יתברך, ושואל ומבקש 'איה מקום כבודו וכו'', על-ידי-זה בעצמו עקר תקונו ועלייתו, בבחינת ירידה תכלית העליה, כי על-ידי הבקשה והחפוש 'איה וכו'', על-ידי-זה עולה לבחינת 'איה' שהוא בחינת מאמר סתום שהוא בחינה גבה מאד, בחינת 'בראשית וכו'', שמשם עקר קיום וחיות של כל העשרה מאמרות וכו', עין שם כל זה היטב היטב:

לבו אז אפלו דאגות העונות, רק לשמח את עצמו במעט טוב שיש בו עדין, כמבאר אצלנו הרבה בזה, מכל שכן וכל שכן בשבת קדש שאז אסור שיהיה בו שום עצבות ומרה שחורה כלל, כי זה עקר קדשת שבת, לשמח בו בכל עז, כי הוא יום שמחה וחדנה בכל העולמות, כמו שכתוב בזהר הקדוש (יתרו דף פח:) : 'כדין חדנה ותפנוקא אשתמע וכו'', כי כל הדרכים והעצות הקדושות שיכולים לבוא על ידם לשמחה וחדנה, כלם מתעוררים ומאירים בשבת באור גדול, רק אף-על-פי-כן צריך האדם להמשיכם על עצמו, ואז בשבת בקל יוכל להמשיך על עצמו דרכי השמחה, ועל-ידי-זה יזכה להמשיך השמחה של שבת גם בימי החל, שזה עקר הקדשה שממשיכין משבת על ששת ימי החל, דהינו שמחת המצוה שהיא העקר, כי עקר שלמות המצוה ועלייתה הוא על-ידי שמחה, ועקר השמחה נמשכת משבת על ימי החל:

ג וכל אלו הדרכים הקדושים של שמחה והתחזקות צריכין לילף בהם מאד, כי בזה תלוי עקר יחדותו, כידוע ומוכן לכל מי שרוצה להיות איש ישראל באמת לנצח, אבל אין האדם זוכה לילף בהם כי אם בכח קדשת שבת קדש, שהוא בחינת כח הצדיק האמת שהוא בחינת שבת, כמו שאיתא בזהר (וזהר נשא דף קמה): 'אנת שבת דכלהי יומא', (וכמוכא בדבריו ז"ל (ליקוטי תנינא סימן ס"ו)), כי דרך הקדש של 'אומרה לאלקי בעודי הנ"ל, עקר הארתו הוא בשבת, כי בחל שיש בו אחיזת הסטרא אחרא והקלפות כידוע, על-כן אפלו הטוב והמצות שעושין בימי החל יש בהם אחיזת הסטרא אחרא, שהיא אחיזת העצבות, כמוכא בדבריו ז"ל על פסוק (תהילים פח) "צדק לפניו יהלף וכו'" (בסימן קל"ט ובסימן רע"ז) שהמצות שעושין בימי החל יש להסטרא אחרא אחיזה בבחינת הרגלין של המצוה, בבחינת (משלי ה): "רגליה ירדות מנת וכו'', ועל-ידי-זה אין המצוה יכולה לילף ולהתפאר לפני ה' יתברך, אבל כשמגיע שבת, אז עולין הרגלין מהקלפה והסטרא אחרא, כי זה עקר קדשת שבת, בבחינת (ישעיה נח): "אם תשיב משבת רגליך", ואז מתחלת המצוה לילף לפני ה' יתברך, וה' יתברך משתעשע בה ומתפאר בה

ב כי איתא בדברי אדונינו מורנו ורבנו הקדוש והנורא ז"ל כמה עצות ודרכים להתחזק לשמח את נפשו תמיד, שעל-ידי-זה ישאר על עמדו ולא יפל לעולם חס ושלום, שזהו עקר הפל כידוע, אף עקר ההתחזקות ביותר הוא על-פי מה שכתב בשני תורות קדושות, שהם 'אומרה לאלקי בעודי בלקוטי א' בסימן רפ"ב, ומה שכתב על-פסוק "ואיה השה לעלה", בלקוטי תנינא בסימן י"ב, עין שם היטב. פי בהתורה 'אומרה לאלקי בעודי וכו'' מבאר שפשהאדם רואה שרחוק מאד מאד מה' יתברך ומעשיו מכווערין מאד, אף-על-פי-כן יראה לחפש ולבקש ולמצא בעצמו איזה נקדה טובה, כי אין אפשר שלא עשה איזה מצוה מימיו, ואף-על-פי שגם המצוה יש בה פסלת הרבה, אף-על-פי-כן על-כל-פנים בודאי יש בה איזה נקדה טובה, וכן יבקש וימצא בעצמו עוד איזה נקדות טובות וכו', ועל-ידי-זה יוכל להתפלל וכו', וזהו 'אומרה וכו'' עין שם. ובסימן י"ב בלקוטי תנינא על פסוק "ואיה השה לעלה", מבאר נפלאות מענין ירידה תכלית עליה, עין שם היטב, והכלל שמקומות הרחוקים מאד מה' יתברך, שהם בחינת מקומות המטנפים, עקר קיומם נמשך דיקא

ממשיכין על עצמו הדרך הקדש הזה, כדי להחיות ולשמח את נפשו, כדי שישאר על עמדו, שלא יצא מתחום וגבול הקדשה לגמרי חס ושלום, כי עקר זה הדרך הקדש של 'אזמרה וכו' הנ"ל מאיר בשלמות בשבת קדש, כי אז מתבטל שליטת הסטרא אחרא והחיצונים, ונתבטל כל העצבות והמרה שחורה, שהם בחינת תקפא דדינא, בבחינת: 'וכל שלטני רגזין ומארי דדינא פלהו ערקין ואתעברו מנה וכו' וכל חירו אשתכח' (וזה תרומה דף קלה:), כי אז בשבת נתעוררין חסדים גדולים ורחמים רבים בלי שעור, ואז נתגלין דרכי ה' וחסדיו האמתיים ומאירין בכל העולמות, אשר דרכו יתברך הוא לבלי להסתפל על הרע של האדם, רק להביט ולהסתפל על הטוב שבו, כמו שכתוב (תהילים טו): "און אם ראיתי בלבי לא ישמע ה' אכן שמע אלקים וכו'", וכמו שכתוב (במדבר כג): "לא הביט און ביעקב ולא ראה וכו'", (וכמו שכתוב בסימן י"ז בלקוטי תנינא 'דרך ה' יתברך וכו'), שדבר שם מקדשת שבת, עין שם. ועל-כן אז בשבת מתחילין כל המצות של ישראל לילף ולהתפאר לפני ה' יתברך, כי נתבטל מהם אחיזת הקלפות, שהם העצבות הנאחזין ברגלי המצוה, ואז נתגלה יקרת קדשת הנקודות טובות של המצות, עד שהולכין ומתפארים לפני ה' יתברך ועושין דרך פבושה לכל, שיוכל כל אדם להתקרב לה' יתברך. ועל-כן אז בשבת מאיר בשלמות דרך הנ"ל של 'אזמרה לאלקי בעודי' הנ"ל, מחמת שאז אין יכולין הסטרא אחרא והקלפות לכסות ולהעלים את הטוב על-ידי רבוי הרע ולהפיל עצבות חס ושלום, כי אז מאיר רק הטוב שהם הנקודות טובות שבמצות ועל-ידי זה הרע והעצבות נופל לגמרי.

ואז אתער זמירות שירות ותשבחות לה' יתברך, בבחינת: "מזמור שיר ליום השבת", בבחינת: "יום השביעי משבח ואומר וכו'", כי אז נתעוררין זמירות ושירות נפלאות שנעשין ונתחברין מהנקודות טובות של המצות של כל ישראל אפלו של פושעי ישראל, שכלם עולין אז ומתפארים לפני ה' יתברך ונעשין מהם שירות וזמירות ונגונים נפלאים, שכל זה הוא בבחינת 'אזמרה לאלקי בעודי' הנ"ל, כמבאר שם במקומו שנעשין מזה נגונים וזמירות נפלאים, אבל

מאד, אף-על-פי שנעשית בקטנות גדול, אף-על-פי-כן מרב חבתו את ישראל עם קרובו הוא משתעשע בה מאד ועושה מזה דרך פבושה וכו', עין שם.

והענין מבאר על-פי הנ"ל, כי בחל הוא בחינת עבד ששם אחיזת העצבות, (וכמבאר בלקוטי תנינא סימן ב' בהתורה 'ימי חנכה הם ימי הודאה'), על-כן גם המצות שעושין אז יש בהם אחיזת העצבות, וזה בעצמו בחינת אחיזת הסטרא אחרא הנ"ל שנאחזת ברגלי המצוה, בבחינת 'רגליה ירדות מות', כי עקר אחיזת הסטרא אחרא הוא על-ידי העצבות שהיא סטרא דמותא, שזה עקר בחינת גלות השכינה שמתגבר בימי החל, (כמו שכתוב בהתורה 'אמצעייתא דעלמא' לקוטי א' סימן כ"ד), ואז מגדל התגברות החשף של העצבות צריכין יגיעה גדולה ועצומה לברר הטוב שבמצות, דהינו להזכיר את עצמו בהנקדות טובות שבו, לשמח את נפשו להזכיר את עצמו: הלא אף-על-פי-כן אני עושה מצוה, ואם היא פמות שהיא, הלא על כל פנים יש בה נקודות טובות, אשר נקדה אחת של מצוה קלה של הקל שבקלים אין כל העולם כדאי לה וכו'. אבל מגדל החשף של ימות החל, שהיא התגברות העצבות, שהוא אנפין חשוכין, על-ידי זה קשה מאד להזכיר את עצמו בכל זה, ולהחיות את עצמו ולשמח את עצמו, ומחמת זה לפעמים רוצים להפילו בדעתו לגמרי, שמזכירין אותו רבוי עונותיו ופשעיו העצומים ואיך הוא מלא פגמים וקלקולים בכל עת וכו', עד שנדמה לו שאפס תקוה חס ושלום, וכל זה מעשי הבעל דבר, כי אין זה דרך ענוה קלל, רק הבעל דבר מתנפל עליו להפילו לגמרי חס ושלום, ומגדל החשף קשה לו מאד לשום אל לבו להזכיר את עצמו בהנקודות הטובות שבו, וללא ה' עזרתה לנו בכל יום ובכל עת שמסבב בנפלאותיו העצומים שנוכל להזכיר עצמנו לילף עם הדרך הקדש של 'אזמרה לאלקי בעודי' תהלה לאל, עין שם היטב היטב, ותוכל להחיות את נפשך תמיד כל ימי חייך.

אבל כל זה הדרך הקדש אין נמשך על האדם כי אם בכח קדשת שבת, כי צריכין להמשיך הקדשה והשמחה של שבת על כל ימי החל, ועל-ידי זה

זה הוא בחינת דרך הקדש הנ"ל של 'אומרה לאלקי בעודי' כנ"ל.

אבל כל זה אי אפשר לגלות כי אם בלח הצדיקים אמתיים שהוא בחינת כח קדשת שבת כנ"ל, וזה בחינת: 'שחורה אני - במעשי, ונאנה אני - במעשי אבות', שהם בחינת כח הצדיקים שהם אבות העולם, וכמו שכתוב (מלכים ב יג): "אבי אבי רכב ישראל ופרשיו", וכן מפרש שם במדרש: 'שחורה אני - על מעשיהם שאינם טובים, ונאנה אני - במעשי הצדיקים', כמו שאיתא שם: 'שחורה אני - במרגלים, ונאנה אני - ביהושע וכלב וכו'. שחורה אני - בשטים וכו', ונאנה אני - שנאמר (תהלים קז): "ויצמד פינחס ויפלל", שחורה אני - בעצן, ונאנה אני - ביהושע וכו'. וזהו בעצמו בחינת 'שחורה אני - בימי החל, ונאנה אני - בשבת', כי כח שבת וכח הצדיקים הם בחינה אחת כנ"ל, שעל-ידי-זה דיקא יכולים לגלות הנקודות טובות שיש בהפחות שבפחותים להחיות את נפשו לשאר על עמדו, שזהו בחינת הדרך הקדש 'אומרה' הנ"ל, שהוא בחינת "שחורה אני ונאנה" שהולך ומפרש שם במדרש על כל הטוב שנמצא בהם בעצם שפלותם ושחרותם כנ"ל, כי אי אפשר לגלות כל הטוב הזה מתוך עמק החשך של רבוי הרע החופה עליו כי אם בלח הצדיקים האמתיים ובכח שבת קדש וכנ"ל.

ונעתה מקשר ומחבר כל דברי המדרש הנ"ל יפה יפה, עין שם היטב ותראה ותבין עתה שכלו מדבר מענין הדרך הקדש הנ"ל של 'אומרה לאלקי בעודי', שהיא בחינת "שחורה אני ונאנה" וכנ"ל. וזהו בחינת מה שכתוב שם: 'שחורה אני - במדבר וכו', ונאנה אני - במדבר בהקמת המשכן, כי המשכן נבנה מכל הנקודות טובות שנמצא בכל אחד מ'ישראל, (ועין כל זה בדברינו בהלכות השקמת הבקר הלכה א', עין שם):

ה **וכן** הדרך הקדש שגלה על פסוק: "ואיה השעה לעלה", עין שם היטב ושים לבך היטב להבין הדברים, בפרט להבינם למעשה, להכניס בלבך העצות הדקות העמקות האמתיות, לקיים בתמימות ובכפישיות. ועקר זה הדרך נמשך גם-כן רק על-ידי קדשת שבת קדש

העקר נעשה בשבת קדש, שאז עקר שלמות התגלות כל הנקודות טובות של כל המצות של כל ישראל כנ"ל, ומשבת צריכין להמשיך הקדשה והשמחה על כל ימי החל, והינו שבכח קדשת שבת נזכה גם בכל ימי החל לילך בדרך הקדש הזה, לגרש העצבות ולהחיות את נפשנו תמיד על-ידי הנקודות טובות שנמצאים בנו, שזהו הדרך של 'אומרה לאלקי בעודי' וכנ"ל:

ד **וזהו** בחינת מה שאמרו במדרש (שיר השירים רבה א, א): "שחורה אני ונאנה", 'שחורה אני - בימי החל, ונאנה אני - ביום השבת'. כי זה המקרא "שחורה אני ונאנה" מרמז על הדרך הקדש של 'אומרה' הנ"ל, (וכמבאר אצלנו בהלכות השקמת הבקר הלכה א', עין שם), שנפשות ישראל אומרים להאמות והסטרך אחרך הרוצים להפיל אותם חס ושלום, על-ידי שרואין בהם מעשים מכערים, ואזי ישראל משיבים להם: "שחורה אני ונאנה", אמת שאני 'שחורה' במעשי הרעים, אבל 'נאנה אני' בנקודות טובות של המצות ומעשים טובים הנמצאים בי עדין, כמו שפרש רש"י שם: 'שחורה אני - במעשי, ונאנה אני - במעשי אבותי, ואף במעשי יש מהם נאים, אם יש בי עון העגל יש בי כנגדו זכות קבלת התורה', הינו כנ"ל, כי זהו הדרך הקדש של 'אומרה לאלקי בעודי' שגלה אדוננו מורנו ורבונו ו"ל. אבל זה הדרך הקדש עקר הארתו נמשך על-ידי קדשת שבת, שהוא בחינת קדשת הצדיק האמת כנ"ל.

וזה שאמרו במדרש על פסוק זה: 'שחורה אני - במעשי, ונאנה אני - במעשי אבותי, שחורה אני - כל ימות השבוע, ונאנה אני - בשבת', ועוד חושב שם במדרש הרבה: 'שחורה אני - במצרים, ונאנה אני - במצרים, שחורה אני במצרים - וימרו בי וכו' (יחזקאל ט, ונאנה אני במצרים - בדם הפסח ובדם מילה, דכתיב (שם טז): "ואעבר עליך ואראך מתבוססת בדמיה ואמר לך בדמיה חיי" - זה דם פסח, "ואמר לך וכו' - זה דם המילה. שחורה אני בים - שנאמר (תהלים קז): "וימרו על ים וכו'", ונאנה אני בים - שנאמר (שמות טז): "זה אלי ונאנהו וכו'", וכן חושב שם הרבה, שבכל מקום ששקלו הרבה, שם דיקא וכו' גם-כן לטוב הרבה, וכל

בְּכָל הָעוֹלָם דְּרָךְ הַקִּדְשׁ הַזֶּה, שְׁאַפְלוּ מִי שֶׁנִּפְּל לְמָקוֹם שֶׁנִּפְּל חֵס וְשָׁלוֹם, אֶפְלוּ אִם נִפְּל חֵס וְשָׁלוֹם לְבַחֲנֵינָה מִקוֹמוֹת הַמְּטַנְּפִים, אֶף-עַל-פִּי-כֵן יִבְקֶשׁ וַיַּחֲפֹשׂ גַּם שֵׁם 'אִיהָ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ וְכוּ' כַּנִּל, וְעַל-יְדֵי-זֶה יַעֲלֶה לְתַכְלִית הָעֲלִיָּה לְבַחֲנֵינָה 'אִיהָ', שֶׁהוּא בַחֲנֵינָה 'בְּרֵאשִׁית מֵאֲמָר סְתוּם' כַּנִּל. וְזֶה הוּא בְּעֶצְמוֹ בַחֲנֵינָה כַח קִדְשׁ שְׁבֵת, כִּי בְשֵׁבֶת עוֹלֵינ׳ כָּל הַנִּפְשׁוֹת וְכָל הָעוֹלָמוֹת לְמַעְלָה מֵעֲלָה עַד בַּחֲנֵינָה 'אִיהָ' הַנִּל, שֶׁהוּא בַחֲנֵינָה 'רְעוּא דְרַעוּיָן' בְּיָדוּעַ, עַל-כֵּן בְּכַח קִדְשׁ שְׁבֵת שְׂאֵז מֵאִיר בַּחֲנֵינָה 'אִיהָ' בְּקִדְשָׁהּ, וְכֵן בְּכַח קִדְשׁ הַצְּדִיקִי אֲמַת שְׁזָכוּ לְבַחֲנֵינָה 'אִיהָ' בְּקִדְשָׁהּ, בְּכַחֵם יְכוּלִים לְהַחֲיוֹת כָּל הַנּוֹפְלִים לְבַחֲנֵינָה מִקוֹמוֹת הַמְּטַנְּפִים, שֶׁגַּם מִשֵּׁם יוֹכֵל לְעֲלוֹת בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה, עַל-יְדֵי שְׁלֵא וְתִיַּאֲשׁוּ אֶת עֲצָמָם גַּם שֵׁם וַיִּבְקֶשׁוּ וַיַּחֲפֹשׁוּ 'אִיהָ' אֶפְוֵא עֲצָה לְשׁוּב לָהּ' וְתִבְרַךְ וְכוּ' כַּנִּל. עַל-כֵּן גַּם עַקֵּר הַדְּרָךְ הַזֶּה שֶׁל 'אִיהָ' אֵין זֹכִינ׳ כִּי אִם עַל-יְדֵי קִדְשׁ שְׁבֵת, שֶׁהוּא בַחֲנֵינָה קִדְשׁ הַצְּדִיקִי אֲמַת כַּנִּל. וְזֶה בַחֲנֵינָה מֵה שְׁאֲמָרוֹ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (וַהֲרַ תְּרוּמָה דִּר קַלַּח) לְעַנְיַן חֲטָא אָדָם הֵרֵאשׁוֹן שֶׁנִּתְגַּרְשׁ מִגֵּן עֲדֵן וְכוּ': 'וְשֵׁבֶת אֲגִינ עֲלוּהִי', כִּי חֲטָא אָדָם הֵרֵאשׁוֹן כּוֹלָל כָּל הַחֲטָאִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְעַקֵּר הַהֲגָנָה וְהַעֲלָה הוּא שְׁבֵת, כִּי עַל-יְדֵי קִדְשׁ שְׁבֵת נִמְשָׁכִים הַדְּרָכִים קְדוּשִׁים הַנִּל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה זֹכִינ׳ לְתִשׁוּבָה וְלְתַקָּן הַכֹּל כַּנִּל:

וּ **וְזֶהוּ** בַחֲנֵינָה תַחֲוֹם שְׁבֵת אֲלֵפִים אִמָּה (עֵירוּבִין נֵא.)
 'אֲלֵפִים אִמָּה' זֶה בַחֲנֵינָה שְׁנֵי אֲלֵפִין, שֶׁהֵם בַּחֲנֵינָה שְׁנֵי שְׁכָלִיּוֹת, בַּחֲנֵינָה אֲלֵפִים שְׁנֵי שְׁקִדְמָה תוֹרָה לְעוֹלָם, הֵינּוּ בַחֲנֵינָה שְׁתֵּי הַדְּרָכִים הַקְּדוּשִׁים הַנִּל, שֶׁהֵם בַּחֲנֵינָה 'אֲזוּמָרָה לְאֵלְקִי בְּעוֹדִי' וְ'אִיהָ הִשָּׂה לְעֲלָה', שֶׁהֵם בַּחֲנֵינָה שְׁנֵי אֲלֵפִין, שְׁנֵי שְׁכָלִיּוֹת קְדוּשִׁים אֲמַתִּיִּים, שֶׁהֵם הֵם תַּחֲוֹם שְׁבֵת, שֶׁהוּא גְבוּל הַקִּדְשָׁה, שְׁעַל יָדָם נִשְׁאָרִין כָּל יְמֵי חַיָּו בְּגְבוּל וְתַחֲוֹם הַקִּדְשָׁה, וְאֵין יוֹצֵאִין לַחוּץ חֵס וְשָׁלוֹם, שֶׁזֶהוּ בַחֲנֵינָה תַחֲוֹם שְׁבֵת, כִּי שְׁבֵת כְּלָלִיּוֹת קִדְשׁ יִשְׂרָאֵל כַּנִּל.

כִּי הַדְּרָךְ שֶׁל 'אֲזוּמָרָה וְכוּ' הוּא בַחֲנֵינָה אֶלְף, בְּבַחֲנֵינָה (שִׁיר הַשִּׁירִים ח) : "הָאֶלְף לָךְ שְׁלֵמָה", שֶׁהוּא בַחֲנֵינָה שְׁבֵת, מְלָךְ שֶׁהִשְׁלוֹם שְׁלוֹ, שְׂאֵז מֵאִירִין הָאֶלְף אִוְרוֹת

וְקִדְשׁ הַצְּדִיק הָאֲמַת, שֶׁהֵם בַּחֲנֵינָה אַחַת כַּנִּל, כִּי עַקֵּר הָעַנְיָן הַמְּבַאֵר שֵׁם הוּא שְׁאֲפְלוּ כְּשֶׁאָדָם נוֹפֵל חֵס וְשָׁלוֹם לְמָקוֹמוֹת הַרְחוֹקִים מְאֹד מְאֹד מֵה' יִתְבָּרַךְ, שֶׁהֵם בַּחֲנֵינָה מִקוֹמוֹת הַמְּטַנְּפִים רַחֲמָנָא לְצַלָּן, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלָל, כִּי גַם בְּמָקוֹמוֹת הָאֵלוּ אֶף-עַל-פִּי שֶׁהֵם רְחוֹקִים מְאֹד מִכְבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, בְּבַחֲנֵינָה (וַיִּשְׁעִיה מִב) : "וַיִּכְבֹּדִי לְאַחַר לֹא אֶתֵּן", כְּמוֹ שְׁכַתוּב שֵׁם, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אִם יַחֲפֹשׂ וַיִּבְקֶשׁ אֶת כְּבוֹדוֹ, מִחֲמַת שְׁרוּאָה גְדֹל רְחוֹקוֹ מִכְבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, וַיִּצְטַעַר וַיִּתְגַּעַגַע וַיַּחֲפֹשׂ וַיִּבְקֶשׁ 'אִיהָ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ', עַל-יְדֵי-זֶה בְּעֶצְמוֹ תִּתְהַפֵּף הִרְיָדָה לְעֲלִיָּה גְדוּלָה, כִּי יַעֲלֶה לְבַחֲנֵינָה 'אִיהָ' בְּקִדְשָׁהּ, שֶׁהוּא בַּחֲנֵינָה גְבוּה מְאֹד מְאֹד, כִּי 'אִיהָ' הוּא מֵאֲמָר סְתוּם, שֶׁהוּא לְמַעְלָה מִן הַכֹּל, וְכָל הַמֵּאֲמָרוֹת שֶׁהֵם בַּחֲנֵינָה הַתְּגַלּוֹת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּלָם מְקַבְּלִים מִשֵּׁם, וּמִמֶּנּוּ דִּיקָא מְקַבְּלִין חֵיוֹת הַמְּקוֹמוֹת הַרְחוֹקִים, שֶׁהֵם בַּחֲנֵינָה מִקוֹמוֹת הַמְּטַנְּפִים, כִּי מִבַּחֲנֵינָה הַמֵּאֲמָרוֹת הַמְּתַגַּלִּים שְׁשֵׁם הַתְּגַלּוֹת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ אֵין יְכוּלִים מִקוֹמוֹת הַמְּטַנְּפִים לְקַבֵּל שׁוּם חֵיוֹת, כִּי יֵשׁ גְבוּל לְכָל כְּבוֹד שְׁמֵלְבֹשׁ בְּכָל מֵאֲמָר וּמֵאֲמָר מֵהַעֲשָׂרָה מֵאֲמָרוֹת שְׁלֵא יִתְפַּשֵּׁט וַיִּצָּא לַחוּץ לְמָקוֹמוֹת הָאֵלוּ חֵס וְשָׁלוֹם, בַּחֲנֵינָה "וַיִּכְבֹּדִי לְאַחַר לֹא אֶתֵּן", אֲבָל בַּחֲנֵינָה 'אִיהָ' מֵאֲמָר סְתוּם, שֶׁהוּא בַּחֲנֵינָה גְבוּה וְנִעְלָמָת מְאֹד מְאֹד מִגְדֹל הָעֲלָמוֹ וְהַסְתָּרָתוֹ, מִשֵּׁם דִּיקָא מְקַבְּלִין מִקוֹמוֹת הַרְחוֹקִים הַנִּל. וְעַל-כֵּן כְּשֶׁהָאָדָם נוֹפֵל לְשֵׁם חֵס וְשָׁלוֹם, כְּשֶׁמִּחֲפֹשׂ וַיִּבְקֶשׁ 'אִיהָ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ' מִחֲמַת שְׁרָחוֹק מִכְבוֹדוֹ מְאֹד כַּנִּל, עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא הוּא עוֹלָה בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה, כִּי עוֹלָה לְבַחֲנֵינָה 'אִיהָ' בְּקִדְשָׁהּ שֶׁהִיא בַּחֲנֵינָה גְבוּה מְאֹד, שֶׁהִיא שְׂרֵשׁ הַכֹּל, שְׁמִשֵּׁם מְקַבְּלִין כָּל הַמֵּאֲמָרוֹת שֶׁהֵם הַתְּגַלּוֹת כְּבוֹדוֹ, שְׁבָהֵם נִבְרָא כָּל הָעוֹלָם, עַיִן שֵׁם כָּל זֶה הֵיטֵב.

וְעַל-כֵּן עַקֵּר דְּרָךְ עֲצָה קְדוּשָׁה הַזֹּאת אֵין זֹכִינ׳ אֶלֶיָּה כִּי אִם עַל-יְדֵי קִדְשׁ שְׁבֵת וְקִדְשׁ הַצְּדִיקִים, כִּי הַצְּדִיקִים הַגְּדוּלִים כְּבָר זָכוּ לְעֲלוֹת לְשֵׁם לְבַחֲנֵינָה 'אִיהָ' בְּקִדְשָׁהּ עַל-יְדֵי רַבּוּי צְדָקָתָם, שְׁעַלּוּ מִדְּרָגָא לְדְרָגָא, עַד שֶׁזָּכוּ לְתַכְלִית הָעֲלִיָּה, לְבַחֲנֵינָה 'אִיהָ', שֶׁהוּא בַּחֲנֵינָה כְּתוּר עֲלִיּוֹן, בַּחֲנֵינָה 'בְּרֵאשִׁית' וְכוּ', וּמִחֲמַת שֶׁהֵם זָכוּ לְבוֹא לְשֵׁם, עַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ לָהֶם כַּח לְהַמְשִׁיךְ וּלְהֵאִיר

נקדות טובות אפלו אם הם חוטאים מאד, כמו במעשה העגל וחקמא לצלן, שכולל עבודה זרה וגלוי עריות שפיכות דמים, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (תנחומא כי תשא כ), אף-על-פי-כן הוא מוסר נפשו עליהם, עד שמוצא בהם זכות ומחזירם לה' יתברך, ועל-ידי-זה נבנה המשכן כנ"ל, ואז קוראו מהמשכן בבחינת אלה ועירא ד'ויקרא', לרמז לו שילך בדרך זה, שאפלו כשישראל חוטאים מאד חס ושלום, אף-על-פי-כן יראה למצא בהם זכות אפלו אחד מני אלה, שזהו בחינת אלה ועירא ד'ויקרא', שנקטנה האלה מחמת שנשלו ממנו האלה אורות בעון ישראל, והראה לו הקדוש-ברוך-הוא למשה שמשם דיקא, מבחינת האלה ועירא, הינו מבחינת הזכות והטוב אחד מני אלה שמוצא בישראל והכניסם לכף זכות, שם דיקא הוא קורא אותו מהמשכן, כי זה עקר בחינת מלאכת המשכן כנ"ל.

ועקר העבודה והמלאכה הנפלאה הזאת, שהוא בחינת מלאכת המשכן, עקר נמשך משבת, כי כל קדשת מלאכת המשכן נמשך משבת, כמו שכתוב במקום אחר (בהתורה 'בראשית' סימן ס"ז בלקוטי תניינא), הינו כי בשבת מחזירין למשה האלה אורות שלהם שהם הכתרים וכו', שכל זה הוא תוספות שבת כנ"ל, הינו על-פי דברינו הנ"ל, שעקר דרך הקדש של 'אומרה' הנ"ל מאיר בשבת קדש כנ"ל, ואז חוזרים כל האלה אורות להצדיק, בחינת משה, והוא מחזיר להם האלה אורות שלהם וכו', שכל זה נמשך על-ידי שאז מתגלה ומאיר רק הטוב שבישראל והרע נופל ונתבטל, ונמשך ומאיר בשלמות הדרך של 'אומרה' לאלקי בעודי הנ"ל, שזהו בחינת תוספות שבת, שזהו בחינת האלה אורות הנ"ל שחוזרים ומאירים על כל אחד מישראל בסוד תוספות שבת, שזהו בחינת "האלף לה שלמה" וכנ"ל, נמצא שהדרך של 'אומרה' הנ"ל הוא אלה כנ"ל:

ובן הדרך של 'איה' הנ"ל הוא גם-כן בחינת אל"ף, כי 'איה' בחינת בראשית, בחינת מאמר סתום ונעלם, זהו בחינת אלה, בחינת פלא עליון, בחינת 'כתר' דאתמר עליה (חגיגה יג. זוהר תרומה דף קנח.): 'במפלא ממה אל תדרש', דעלה אתמר (ישעיה מו): "מגיד מראשית אחרית וכו'". שכל זה הוא בחינת 'אלף', שהוא אותיות 'פלא' כידוע, שהוא ראשון לכל האותיות, שכל זה בחינת

שמחזירין לישראל בתוספות שבת כידוע בכונות, שכל זה האור נמשך על-ידי הדרך הקדש של 'אומרה' הנ"ל, דהינו על-ידי הצדיק שדן את הכל לכף זכות, ומוצא נקדות טובות בכל אחד מישראל אפלו בהגרועים מאד וכו', ומכניס זה הדרך בישראל שכל אחד ימצא בעצמו ובחבריו נקדות טובות וכו' כנ"ל, כדי שעל-ידי-זה יכנסו הכל בכף זכות ויחזרו לה' יתברך כנ"ל, שכל זה הוא מלאכת המשכן כנ"ל, כי זה הצדיק בונה משכן שמשם מקבלין התינוקות הכל פיהם שאין בו חטא, שזהו בחינת אלה ועירא ד'ויקרא', כמבאר בהתורה 'אומרה' הנ"ל במקומו, עין שם.

ולמוד זכות הנה הוא בבחינת (אייוב לג): "אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלה להגיד לאדם ישרו וכו'", דהינו אפלו אם אין מוצאין בו כי אם זכות אחד מני אלה, ואפלו אם יש באותו המצוה והזכות עצמו רבו פסלת, ואין בו כי אם איזה נקדה טובה אחד מאלה באותו זכות עצמו, וכמו שדרשו רבותינו ז"ל (שבת לב): 'אפלו אם באותו המלאך עצמו תשע מאות תשעים ותשעה חלקים לחובה ואחד לזכות, נצול גם-כן', הינו כנ"ל, שגם המצוה והזכות שמוצאין בעצמו או בחברו, אפלו אם הוא רק אחד מאלה, וגם אותו הזכות בעצמו מלא פסלת ופניות וכו', ואין בו כי אם חלק אחד מאלה איזה נקדה טובה, על-ידי-זה גם-כן יוצאין מכה חובה ונכנסין לכף זכות וחוזרין אליו יתברך, ואז נתהפך הכל לזכות, וזוכין לאלף אורות הנ"ל שהם בחינת תוספות שבת, כמובא בכונות 'ישמח משה'.

וזהו בעצמו בחינת אלה ועירא ד'ויקרא', כשקראו למשה אחר הקמת המשכן, כי מבאר שם בכונות שעל-ידי חטא העגל נלקחו ממשה אלה אורות וכו', וזה סוד אלה ועירא ד'ויקרא', ושבת חוזר ומקבלם בסוד תוספות שבת ואז מחזיר לישראל הכתרים שלהם, שהם העדיים שהתנצלו מהם, ומשה קבלם תחלה להשלים חסרונו, ועכשו חוזר ונותנם לישראל בעין יפה, ומאלו הכתרים יורשים ישראל תוספות שבת בכל ערב שבת, עין שם.

וכף זה על-פי הנ"ל, כי משה שהוא הצדיק האמת, על-ידי הזכות שמלמד על ישראל ומוצא בהם

וזהו בחינת 'אלף אמה מגרש ואלף אמה שדות וכרמים', אלף אמה מגרש שהיה פנוי לכל, כמו שפרש רש"י שם, זה בחינת הלמוד של 'ואיה' הנ"ל, שהוא בחינת אלף פנ"ל, שהוא בחינת מגרש שהוא פנוי לגמרי, כי בחינת 'איה' הנ"ל שמחיה ומקים אפלו הנופלים לבחינת מקומות הרחוקים ביותר פנ"ל שחיותם מבחינת ההעלמה של בחינת 'איה' פנ"ל, זה בחינת חלל הפנוי, ששם כביכול פנוי מאלקותו, כמוכן מדבריו שדבר עמי אז, פנדפס שם בסוף שהוא מרמז במאמר רבותינו ז"ל (שבת עז:) 'כל חללא דעלמא וכו'', עין שם, אבל באמת לאמתו גם בחלל הפנוי געלם אלקותו ותברך, וזהו בחינת מה שמקבלין חיות מ'איה וכו'". וזה בחינת 'אלף אמה מגרש' שהיה פנוי מכל, לתקן על-ידי-זה בחינת חלל הפנוי, להתיות אפלו הנופלים לשם, להאיר בהם בחינת האלף, שהוא בחינת 'איה' וכנ"ל.

ואלף השני הוא אלף אמה שדות וכרמים, זה בחינת הלמוד הקדוש של 'אזמרה' הנ"ל, שהוא גם-כן בחינת אלף פנ"ל, שהוא בחינת אמה של שדות וכרמים, כי כשמוצאים הנקודות טובות ב'שאל' ומחזירים אותם לה' ותברך על-ידי-זה, מזה זורעים שדות ונוטעים פרמים, בבחינת (תהילים קז): "ויזרעו שדות ויטעו פרמים ויעשו פרי תבואה", כי הטוב שב'שאל' שמגלין הצדיקים עושים פרות בשדה העליונה, ששם כל עבודתה לזרעה ולנטעה, כידוע ומוכן בדבריו ז"ל.

ועל-כן אומרים מזמור הזה בכניסת שבת, שהוא מזמור 'הודו' שמדבר מכל מיני צרות ישראל, שהם צרות הנפש שסובלים בכל ימי החל, שהם בחינת: "תעו במדבר וכו' ויזעקו אל ה' וכו'". וכן "ישבי חשך וצלמות וכו', ויזעקו וכו', ידו לה' חסדו ונפלאותיו וכו'", שכל הנסים והנפלאות האלה שה' ותברך עושה עמנו להצילנו מכל רע ולשאר על עמנו, הכל נעשה בכח הצדיקים האמתיים, שהם מחזקים אותנו על-פי הדרך ה' הנ"ל, שעקרם נמשך על-ידי קדשת תוספות שבת פנ"ל, על-כן אומרים זאת בכניסת שבת, ומסימים: "ישם מדבר לאגם מים" וכנ"ל, "ויזרעו שדות ויטעו פרמים", הינו פנ"ל:

'איה', שהוא סתום ונעלם מאד מאד בבחינת פלא, שעל-ידי-זה דיקא יש להם יניקה משם מגדל ההעלמה וכו', ובשבת מאיר זה האור בדרך נפלא ונורא, ומשם השגת הצדיק שעולה לשם, ועל-ידי-זה יכול להכניס בישראל שאפלו מי שנופל חס ושלום למקומות הרחוקים מאד הנ"ל, שגם שם יחפשו את ה' ותברך בבחינת 'איה וכו' פנ"ל, ועל-ידי-זה יעלו בתכלית העליה לבחינת 'איה וכו' פנ"ל. נמצא שבחינת 'איה' הוא גם-כן בחינת אלף שמאיר בשבת.

ואלו השתי אלפין הם בחינת תחום שבת, כי דיקא על-ידי אלו השני הלמודים הקדושים זוכים לשאר על עמנו לבלי לצאת מן התחום ויגבול הקדשה פנ"ל. וזה בחינת אלפים אמה של תחום שבת פנ"ל, שאנו לומדים אותם מערי הלויים, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (סוטה כז:) שהיה להם 'אלף אמה מגרש ואלף אמה שדות וכרמים', כי כהנים ולוים הם בחינת צדיקי הדור ותלמידיהם, כי הצדיק והרב האמת הוא בחינת כהן, כמו שכתוב (מלאכי ב): "כי שפתי כהן ישמרו דעת", ודרשו רבותינו ז"ל (מועד קטן יז): "אם הרב דומה וכו', ולוים הם בחינת תלמידיהם הנלוים אליהם לשרתם, בחינת (במדבר י): "ונלוו אליך וישרתוך", שהם מקבלים מהם ההלכות להורות את בני ישראל הדרך אשר ילכו בה וכו'. ואלו הכהנים והלוים היה להם ארבעים ושמונה ערים לשבת, שש ערי מקלט ועליהם ארבעים וששים עיר, שהם מרמזים על כלליות האמונה של ישראל, שהם בחינת ששה תבות שבפרשת "שמע ישראל" ועליהם ארבעים וששים תבות שבפרשת "ואהבת", שהם כלל אמונת ישראל, כי הצדיקים ותלמידיהם, שהם בחינת הכהנים והלוים, הם עוסקים רק להמשיך ולהאיר שלמות האמונה בישראל, כי כל התורה כלולה באמונה כידוע, ואלו הארבעים ושמונה ערים הקדושים שלהם שבהם יושבים ועוסקים להמשיך ולהאיר האמונה בישראל שהוא כלל התורה, היה להם לכל עיר אלפים אמה מגרש וכו', שמשם אנו למדים תחום שבת, כי הם עוסקים להמשיך הדרך ה' הנ"ל על ישראל שהם בחינת 'אזמרה וכו' ו'איה וכו'', שהם בחינת אלפין, כדי שלא יצא שום אחד מישראל מהגבול, על-ידי שממשיכין ומאירין בהם שתי הדרכים הנ"ל, שהם בחינת תחום שבת פנ"ל.

שנופל חס ושלום למקומות הרחוקים האלו הבאים משם, עקר עצתו שיחפש ויבקש את ה' יתברך גם משם, כי באמת לאמתו גם שם נעלם ה' יתברך, אף אי אפשר למצואו בשום שכל וסברא, כי אם על-ידי הבקשה והחפוש 'איה' וכו' וכנ"ל. והבן הדברים היטב לעצה להתחזק בכל מקום שהוא, בכל מה שיעבר עליך כל ימי חיך, כי איך יודע מה יעבר עליך. ומי שרוצים להכניסו בדרכי הקדשה באמת, אי אפשר לו לכנס בשלמות כי אם כשמשנים אותו בבחינה זאת שנופל למקומות כאלו, וכשמחזק את עצמו על-פי הדרך של 'איה' הנ"ל, אז יזכה שתהיה הידיעה תכלית העליה וכו' פנ"ל. אבל צריך להיות חזק מאד מאד בדעתו, ועקר ההתחזקות הוא שידע חסרון דעת האנושי, שבאמת אין לנו שום שכל כלל, כמו שכתוב (משלי ל): "כי בער אנכי מאיש וכו'", ואנו מחיבים להשליך ולבטל שכלנו לגמרי, רק להאמין בדברי הצדיקי אמת שבאמת יש חיות אלקות בכל המקומות הרחוקים מאד מאד, אפלו במקומות המטופים וכו' שנאמר עליהם (ישעיה מב): "וכבודי לא אחר לא אתן", רק שאי אפשר בשום שכל אנושי למצא שם כבוד אלקותו יתברך, מאחר ששם פנוי מאלקותו יתברך, בבחינת 'וכבודי לא אחר לא אתן', רק צריכים שם לחפש ולבקש 'איה' מקום כבודו וכו' וכנ"ל, ורק על-ידי-זה יעלה בתכלית העליה וכנ"ל:

ט וזהו בחינת: 'מאי טעמא קרנא דקמצא רכיכא'. 'קמצא' הוא בחינת סוד חלל הפנוי, שהוא 'כהוא קמצא דלבושה מנה ובה' פנ"ל. 'קרנא' זה בחינת חיות אלקות הנמשך לשם בהעלם גדול, כי קרן מרמז על התחזקות של החיה או האדם, כי עקר חזק השור והחיות הוא בקרנות שלהם. ועל-כן גם התחזקות האדם מכנה בשם קרנות, כמו שכתוב (דברים ל): "וקרני ראם קרניו וכו'", וכמו שכתוב (תהלים עה): "וכל קרני רשעים אגדע, תרומנה קרנות צדיק", שפרושו שמגדע התחזקות הרשעים וירומם התחזקות הצדיק, וכתוב (עמוס ו): "הלא בחזקנו לקחנו לנו קרנים", וכן הרבה במקרא. וזה בחינת (תהלים קמח): "ויגרם קרן לעמו וכו'", ויגרם קרן משיחו" (שמואל-א ב). ועקר התחזקות של כל הפרואים הוא כפי חיות אלקות הנמשך להם דרך הקדשה או דרך הסטרא אחרא רחמנא לצלן, כי הארת חיות אלקותו יתברך מכנה גם-כן בשם קרן, כמו שכתוב (חבקוק א): "קרנים מידו לו", וזה בחינת (שמות לד) "כי קרן עור פניו".

ח ו**אגב** דאתינן להכא לעסק בענין השתי תורות הנ"ל שהם 'איה' ו'אזמרה וכו'', נבוא לבאר על-פיהם מאמר רבותינו ז"ל בשבת דף עז: בהאגדה הפליאה מאד, והוא מה ששאל רב זירא לרב יהודה וכו', 'ואי בעי מנה כל חללי דעלמא הנה אמר לה וכו'. וכבר זכינו שגלה לנו אדוננו מורנו ורבנו כמה שאלות מהם, וגם אמר לי שהרבה מדברי האגדה הנ"ל שיך להתורה 'איה' הנ"ל ולשאר תורות שגלה אז בעת ההיא, כנודפס שם במקומו בסימן י"ב אצל התורה 'איה' הנ"ל, עיין שם.

עתה שלח ה' בלבי לבאר שתי שאלות על-פי שתי תורות הנ"ל.

וזה לשון הגמרא:

'מאי טעמא קרנא דקמצא רכיכא? משום דדירי בחלפי, ואי קשיא — נדיא ומתעורא.

ופר"ש רש"י: 'קמצא. ארבה: חלפי. ערבה: ואי קשיא נדיא ומתעורא. ואם היתה קשה תנוד ותעקר כשתכה בעצם: ומתעורא. ויסתמו עיניה וכו'.

כי כבר מבאר בסוף סימן י"ב הנ"ל, שבחינת 'איה' הנ"ל, שהוא מאמר 'סתום — בראשית', שמשם דיקא מקבלין חיות מקומות הרחוקים מאד מגדל העלמה והסתרה, זהו בחינת סוד חלל הפנוי שמשם צמצם כפיכול אלקותו יתברך וכו', ועל-כן אי אפשר לתרץ הקשיות והחקירות הבאים משם, כמבאר כל זה היטב בהתורה 'בא אל פרעה' בלקוטי א' בסימן ס"ד, עיין שם היטב. ואיתא שם שחיות החלל הפנוי שבאמת נעלם שם אלקותו יתברך, ואף-על-פי-כן הוא בבחינת פנוי מכל, שנוראה לפי דעת אנושי כשני הפכים, אף באמת שניהם אמת, אף אי אפשר להבין זאת עתה בשכל אנושי ועל-כן כל הקשיות הבאים משם אסור לכנס בהם לישבם ולתרגם, פי עליהם נאמר (משלי ב): "כל באיה לא ישוּבוּן", רק להתחזק באמונה לבד. ומבאר שם, שחלל הפנוי הוא בבחינת ארבה שהוא קמצא, פי הוא 'כהוא קמצא דלבושה מנה ובה' (בראשית רבה כא, ה), עיין שם.

ובאמת גם ענין בחינת 'איה' הנ"ל, הוא גם-כן בחינת העלמה של חלל הפנוי פנ"ל. ועל-כן מי

רחמנא לצלן, על-פני בעת שנמשח דוד נאמר (שמואל-ב א):
 "ואנכי היום רף ומשוח מלך", הינו בחינת 'רף פקנה'
 הנ"ל, שזאת הבחינה בשלמות אין מי שינקה כמו משיח,
 ש'כבש כל העולם ויתקנו על-ידי בחינה זאת. וזהו
 בחינת מה שכתוב ביוסף הצדיק (בראשית מא): "ויקראו
 לפניו אברך", שהוא בחינת 'אב רך' (בראשית רבה ז, א), הינו
 אף-על-פי שהוא 'אב בתקנה', אף-על-פי-כן הוא
 בבחינת 'רף', בחינת 'רף פקנה' הנ"ל, כי גם יוסף הוא
 בחינת משיח, בחינת משיח בן יוסף וכו"ל.

וזהו: 'ואי קשיא נדיא ומתעורא'. ששם במקומות
 כאלו שנעצם האור מאד, אם יהיה קשה לו
 ויכנס בקשיות ותרוצים, 'מתעורא' – שישתמו עיניו כעור
 וישאר בחשך לגמרי, כי אי אפשר לישב הקשיות
 והבלבולים הפאים משם, על-פני צריכין שם להיות רף,
 בבחינת 'רף פקנה', לבלי להשיב דבר, רק להיות חזק
 בשרש גדילתו ושרשו, להתחזק באמונה שלמה, ולבקש
 ולחפש את ה' יתברך שם גם-כן בבחינת 'איה' הנ"ל,
 ואז דיקא ינקה לתכלית העליה פנ"ל:

י וזה סוד מה שאמרו רבותינו ז"ל (וזהו בראשית דף לה:):
 'נטיעות הראשונות פקני חגבים', הינו בחינת
 'קרא דקמצא' הנ"ל, והבן היטב. כי אף-על-פי שהם
 אמרו לענין המשכת האור של תחלת האצילות שהתחיל
 בדקות בבחינת 'קני חגבים', ואנחנו מדברים בענין
 חלל הפנוי שמשם צמצם האור כבכול, אף-על-פי-כן
 הפל אחד, כי גם האור והחיות הנעצם בחלל הפנוי
 בדקות ובהעצם נפלא פנ"ל, נמשך בשרשו מסוד תחלת
 האצילות, שהוא בבחינת 'פקני חגבים' פנ"ל. ואין
 להאריך בזה, כי 'כבוד אלקים הסתר דבר' (משלי כה). גם
 'חילפי' לשון חלף הלך, כי משם חלף והלך כבכול, כי
 פנה אלקותו משם פנ"ל, אבל באמת גם שם נעצם ה'
 יתברך פנ"ל, אבל הוא רק בבחינת 'קרא דקמצא רכיכא'
 ובענין זה של בחינת 'רכיכא' יש הרבה לדבר,
 אבל אי אפשר לבאר בכתיב, והמשפיל החפץ באמת יבין
 מדעתו מעט איך צריכים להיות 'רף פקנה', ואף-על-פי-
 כן יהיה חזק בשרשו מאד, אדרבא, על-ידי הרפות,
 על-ידי-זה עקר חזקו ותקפו לנצח:

ושא"ל: 'מאי טעמא קרא דקמצא רכיכא', שחיות
 והתחזקות של בחינת חלל הפנוי הוא
 בבחינת 'רכיכא', כי אין רואים שם שום אור, והוא דק
 מן הדק, והוא נדחה ונתעצם בפני כל הנכנס לשם, כדרך
 דבר הרך שהוא נדחה בפני כל. והשיב: 'משום דדידי
 בחלפי', פרש רש"י: 'ערכה'. זה בחינת כל הרחוקים
 מהקדשה מאד, שהם בחינת 'ערכי נחל' שאין בהם לא
 טעם ולא ריח, שלהם נמשלו פושעי ישראל, כמו שאמרו
 רבותינו ז"ל (ויקרא רבה ל, יב), 'ואי קשיא וכו'', הינו שהשיב,
 שאדרבא, במקומות כאלו עקר ההתחזקות הוא דיקא
 על-ידי-זה, על-ידי בחינת 'רכיכא', שהוא בחינת (תהלים
 מו): "הרפו ודעו כי אנכי ה' וכו"ל".

ועל זה אמרו רבותינו ז"ל (תענית כ): 'לעולם יהא אדם
 רף פקנה ואל יהיה קשה פארו'. כי קנה אפלו כל
 הרוחות שבעולם אין יכולין להזיזו ממקומו, כי הוא רף
 ונכפף בפני כל ואף-על-פי-כן הוא אמיץ וחזק מאד
 בשרשו, ואין יכולין הרוחות לעקרו ממקומו חס ושלום,
 מה שאין כן אם היה קשה פארו וכו', הינו כי במקומות
 כאלו, שהם בחינת חלל הפנוי, שם אסור לכנס בקשיות
 ותרוצים כלל, בבחינת (תהלים צח): "אל תקשו לבבכם", כי
 עקר ההתחזקות הוא דיקא על-ידי שהוא רף פקנה, שעל
 כל השאלות והקשיות והבלבולים שמבלבלין אותו, הן
 המונעים והחולקים והמתנגדים מבני אדם, הן רבוי
 הבלבולים שבמח, על כלם לא ישיב דבר, בבחינת (שם
 לח): "ואהי כאיש אשר לא שומע ואין בפיו תוכחות", כי
 הקשיות והבלבולים הפאים משם אי אפשר לישבם
 פנ"ל. ואף-על-פי-כן הוא חזק באמונה מאד, פקנה הרך
 הנשרש במים, שאף-על-פי שנגאה כנכפף בפני הרוחות,
 אף-על-פי-כן הוא חזק בשרשו מאד, כמו כן צריך האדם
 שיהיה חזק באמונתו כפי שקבלנו מאבותינו ורבותינו,
 ולא ישמע לשום קשיא ובלבול כלל הפאים במקומות
 כאלו, ולא ישיב עליהם כלל, כאלו אין בפיו מענה, עד
 שנדמה להם כאלו הוא נכפף בפניהם חס ושלום, ובאמת
 זהו עקר התחזקותו, בבחינת 'רף פקנה' פנ"ל.

ועל-פני דוד המלך שהוא בחינת משיח שעקר התקון
 על ידו, ועקר התקון הוא לתקן מקומות
 הרחוקים מאד הנ"ל להעלות משם כל הנופלים לשם,

טובות שבישראל, כמוכא מזה לעיל. ועין פל זה בדברינו בהלכות השפמת הבקר, שם מבאר הענין היטב, איך פל זה הוא בחינת התעוררות השנה, בחינת קימת חצות וכו' וכנ"ל.

וזהו: 'מאי טעמא תימרא דתרנגולא מידלא לעלא', תרנגול - זה בחינת התעוררות השנה, פי תרנגול ממנה על זה לעורר בני אדם מהשנה בחצות לילה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (זוהר בראשית דף כג:), וכמו שכתוב (איוב לח): "מי נתן לשכוי בינה וכו'". ועל-כן פל השירה של התרנגול הוא בענין התעוררות השנה, כמו שכתוב בפירוש שירה פירק ד': 'תרנגול אומר: בשעה שבא הקדוש-ברוך-הוא אצל הצדיקים בגן עדן זולפין פל אילני גן עדן בשמים ומרגנים ומשבחים, ואז גם הוא מתעורר ומשבח. בקול ראשון אומר (תהילים כד): "שאו שערים ראשכם וכו'". בקול שני אומר (שם): "שאו שני וכו'". בקול שלישי: "עמדו צדיקים ועסקו בתורה, כדי שיהיה שרכם כפול לעולם הבא". בקול רביעי אומר (בראשית מט): "לישועתך קויתי ה'". בקול חמשי אומר (משלי ו): "עד מתי עצל תשכב, מתי תקום משנתך". בקול ששי אומר (שם כ): "אל תאהב שנה פן תגרש, פקח עיניך שבע לחם". בקול שביעי אומר (תהילים קיט, קכו): "עת לעשות לה' הפרו תורתך". וכל אלו השירות שאומר בכל השבעה קולות הם בחינת התעוררות השנה, שעוסק לעורר מהשנה מחצות לילה עד אור היום, שמי שאינו מתעורר בחצות ממש, על פל פנים יתעורר מהשנה שעה אחר חצות, ואם גם אז לא יתעורר, על פל פנים יתעורר עוד שעה אחר-כך. וכן קורא קול אחר קול עד אור היום, שהם שבעה קולות, וכלם הם בחינת התעוררות השנה:

יב וזה בחינת: 'בשעה שבא הקדוש-ברוך-הוא אצל הצדיקים בגן-עדן מזולפין פל אילני גן עדן בשמים', זהו בחינת מה שבחצות לילה נתעוררים חסדים גדולים על ישראל, ואז הקדוש-ברוך-הוא בא אצל הצדיקים ללמד זכות על ישראל, על-ידי שמחפשינ ומוצאין בכל אחד נקודות טובות, שנה בחינת (שיר השירים ה): "עורי צפון ובואי תימן, הפיחי גני ילדו בשמיר", שהקדוש-ברוך-הוא מצוה לארבע רוחות העולם שפיחו וינשבו בגן עדן הנטוע ממצות ומעשים טובים של ישראל, פי פל אחד פפי מעשיו הטובים ותורתו ומצותיו, כמו כן הוא נטע עצבים ואילנות קדושים בגן

יא עתה נבוא לבאר בישועתו הנוראה עוד שאלה אחת מהאגדה הנ"ל, והיא: 'מאי טעמא האי תימרא דתרנגולא מידלא לעלא? דדירי אדפא, ואי עיל קוטרא מתעורא'.

רש"י: תימרא דתרנגולא מידלא לעלא. ריס של עין התחתון פשעוצם עיניו עולה למעלה מן העליון וכו': משום דדיר אדפא. שעולה בלילות על הקרשים והקורות וכו'.

זה: תבאר על-פי התורה 'אומרה' הנ"ל, ועל-פי מה שמבאר בלקוטי תנינא בסימן י"ז המתחיל: 'צריך לזהר מאד להיות שמח וטוב לב בשבת וכו'', ובסוף איתא שם: 'דרף ה' יתברך להביט על הטובות שעושין, ואף שנמצא בהם גם-כן מה שאינו טוב אינו מסתכל על זה, כמו שכתוב (במדבר כג): "לא הביט און ביעקב וכו'", מפל שכן שהאדם מחיב להביט רק על הטוב. ולזה טובה שיש טבע והשגחה וכו'', עין שם.

וכבר גלה הוא ז"ל בעצמו, שענין זה יש לו שיכות לשאלה זאת של 'מאי טעמא תימרא דתרנגולא מידלא לעלא', בנדפס כבר אצל סימן י"ב הנ"ל, אף לא זכינו שייבאר לנו בפרוש. וחסדי ה' לא תמנו, ובענינותנו עזרנו ה' יתברך ברחמי העצומים לבאר קצת השאלה על-פי הקדמותיו הקדושים והנוראים מאד. פי ענין הדרף והעצה הקדושה הנ"ל של 'אומרה לאלקי בעודי', זהו בחינת התעוררות השנה, פי כשאדם מנח בדעתו בקטנות ושלמות, עד שאינו יכול להתפלל ולשוב לה' יתברך על-ידי-זה, זהו בחינת שנה, וצריך להתעורר משנתו על-ידי העצה הנ"ל של 'אומרה וכו' פנ"ל, דהינו שייבקש ויחפש עד שימצא בעצמו איזה נקודות טובות, בבחינת (תהילים לו): "ועוד מעט ואין רשע וכו'", ועל-ידי-זה יחיה את עצמו ויתעורר משנתו ונפילתו, בבחינת (שם א): "אני שכבתי ואישנה, הקיצותי פי ה' יסמכני וכו'", בחינת (שם קלט): "הקיצותי ועודי עמך". וזה בחינת (שם נז): "עורה כבודי עורה הנבל וכנור אעירה שחר", פי הנקדה טובה שבכל אחד הוא בבחינת שחר, בחינת (שיר השירים א): "שחורה אני ונאנה וכו'", כמו שפרש רש"י שם. וזה בחינת 'שחורה אני - במעשי, ונאנה אני - בהקמת המשפן', פי הנקדות טובות שמחפשינ ומוצאין זה בחינת הקמת המשפן שנבנה מפל הנקדות

וגבורתו ומלחמתו הוא להכניע ולבטל הקטרוגים שעל ישראל, והוא גבור מלחמה לנצחם תמיד על ידי גדל הכח של גדולי הצדיקים שיגיעו וטרחו בעבודתם כל כך במסירת נפש כזה, עד שיכולים למצא הנקדות טובות בכל אחד מישׂראל אפלו כשהם בדיטא התחתונה מאד חס ושלום, ועל-כן שיך לקרותו יתברך תמיד בשם 'מלך הכבוד', כי הוא עוזו וגבור וכו' לנצח הקטרוגים ולגלות הטוב שבישׂראל, שעל-ידי זה נתגלה כבודו וכנ"ל.

וזהו גם-כן בחינת קול השני שמדבר גם-כן מזה, כי צריכין לעורר הטוב שבישׂראל, שהוא בחינת כבודו יתברך, צריכים לעוררו פעם אחר פעם, כדי לעוררם בכל פעם מהשנה שמתגברת מאד על כל אחד פיזוע. ועקר ההתעוררות מהשנה בגשמיות שלא יישן הרבה יותר מדאי, וברוחניות שלא יפל בדעתו ולא יתיאש עצמו לעולם, העקר הוא על-ידי הנקדות טובות שמוצאין בכל פעם כנ"ל. וזהו שמסים: "ה' צבאות הוא מלך הכבוד סלה", דהינו שהוא יתברך הוא מלך הכבוד נצח סלה ועד, כי לעולם ידו על העליונה ויגמר את שלו תמיד, כי כבר היו צדיקים גדולים כאלו שיוכלו למצא הטוב שבכל אחד מישׂראל וללמד זכות עליהם תמיד, שעל-ידי זה נתגלה כבודו יתברך. ועל-כן "ה' צבאות הוא מלך הכבוד סלה" וכנ"ל:

יג וכו' זה התפלל דוד כדי שיניחו השערים את הארון לכנס בימי שלמה, כמו שאמרו רבותינו ו"ל (מועד קטן ט). וכמו שפרש רש"י שם. כי בשעה שבקש שלמה להכניס הארון וכו' אמר עשרים וארבע רגלות ולא נענה, עד שאמר (דברי הימים ב ו): "זכרה לחסדי דויד עבדך וכו'". כי עקר השראת השכינה בבית-המקדש היה על-ידי כניסת הארון למקומו, כמבאר שם בפרשה שפשוט נכנס הארון כסה הענן וכו' (שמות ט), ועל-כן דבקו השערים בעת שרצו להכניס הארון למקומו, כי אמרו שאין ישׂראל ראויים להכניס הארון למקומו שתשרה עליהם השכינה, כי ראו שעתידין לחטא עד שיהיה נחרב הבית-המקדש. וכל מה שאמר שלמה תפלות ורגנות לא נענה עד שהזכיר את דוד, שאמר: "זכרה לחסדי דויד עבדך", הינו כנ"ל, כי עבודת הצדיקים הגדולים ללמד

עדן, ואחר-כך הוא מתענג בלקו בגן עדן בעת קבול שָׂרו, שזהו בחינת (בראשית ב) "לעבדה ולשמרה" הנאמר על האדם, שדרשו רבותינו ו"ל (וזהו בראשית דף כז): 'לעבדה – בפקודין דעשה, ולשמרה – בפקודין דלא תעשה', הינו כנ"ל, שכמו שהאדם עובד את ה' יתברך במצות עשה ושומר את עצמו מלא תעשה, כמו כן הוא עובד ושומר את הגן עדן וכנ"ל. ועל-כן מצוה ה' יתברך לרוחות צפון ודרום שיתעוררו וינשבו בהגן עדן, ש"זלו בשמיו", הינו שיעוררו כח וזכות של כל הנקדות טובות של המצות של כל אחד מישׂראל שיתנו ריחיקם הטובות, כדי שיגיע על נפשות ישׂראל מריח טוב הזה של נקדותיהם הטובות, כדי שיתעוררו משנתם על-ידי זה וכנ"ל.

ואז כלם מרגנים (תהילים כד): "והנשאו פתחי עולם ויבא מלך הכבוד, מי זה מלך הכבוד וכו'". וכל זה מדבר מהתעוררות השנה, כמו שאומרים פסוקים אלו בתקון חצות, דהינו שמבקשים שיהיו נפתחין הפתחים והשערים של הבית-המקדש שהם בחינת שערי קדשה, שיוכלו ישׂראל לכנס בהם לגדל כבודו יתברך, שזהו בחינת "ויבא מלך הכבוד".

וזהו בחינת: "מי זה מלך הכבוד וכו'". והמקרא הזה תמוה מאד, מה זה שאלת "מי זה מלך הכבוד וכו'" עד שהצריך להשיב "ה' עוזו וגבור וכו'", וכי אין אנו יודעין שמלך הכבוד הוא ה' יתברך? אף הענין הוא על-פי הנ"ל, כי עקר התגלות כבודו יתברך הוא על-ידי ישׂראל, וכפי מעשיהם הטובים של ישׂראל כן נתגלה כבודו יתברך, וכשאינן ישׂראל עובדים אותו חס ושלום, אזי חס ושלום נתעלם כבודו יתברך מהעולם. ועל-כן תכף שמתחיל לצעק ולהתפלל "שאו שערים ראשיכם וכו' ויבא מלך הכבוד וכו'", דהינו שיתגלה כבודו יתברך על-ידי מעשיהם הטובים של ישׂראל, אזי תכף נתעורר שאלת המקטרוגים ואומרים: "מי זה מלך הכבוד", הינו, שחס ושלום אין ראוי לקרותו יתברך בשם 'מלך הכבוד', מאחר שישׂראל אין מעשיהם עולים יפה, ואין מגדלים כבודו כראוי וכנ"ל. ואזי משיבים להם מיד: "ה' עוזו וגבור ה' גבור מלחמה", הינו שה' יתברך עוזו וגבור וכו' ויגמר את שלו בודאי, וכל עזו

יתברך. ועל-כן אומרים פסוק זה קדם השנה בקריאת שמע שעל המטה, כדי שלא יפל לשנה גמורה חס ושלום, רק יזכה להתעורר משנתו על-ידי ישועת ה' שאנו מקוים אליו תמיד אפלו איך שהוא וכנ"ל. וזהו 'קול חמשי וכו' שמדבר בפרוש מהתעוררות השנה, כמו שכתוב: "עד מתי עצל תשכב, מתי תקום משנתך, אל תאָהב שנה וכו', פקח עיניך שבע לחם", "פקח עיניך", שעדין יש בך נקדות טובות הרבה ועל-ידי-זה תתעורר משנתך ותשבע לחמה של תורה וכנ"ל.

וזהו: 'בקול שביעי אומר: עת לעשות לה' הפרו תורתך'. הינו כמו שפרש רש"י שם, שנה נאמר על בעלי תשובה, שבקש דוד מה' יתברך שיורוהו מה יעשו אותם שהפרו תורתך, הינו כנ"ל, שדוד בחינת משיח מוסר נפשו בשביל כל אחד מישראל הרחוק מה' יתברך שימצא בו טוב, כדי לעוררו משנתו ולהחזירו לה' יתברך וכנ"ל. נמצא שתרנגול הוא בחינת התעוררות השנה על-ידי הדרך של 'אזמרה הנ"ל:

יד וזהו: 'מאי טעמא תמרא דתרנגולא מידלי לעלא', דהינו שריס של עינו מכסה עינו ממטה למעלה כדי שיביט למעלה ולא יביט למטה, הינו שהצדיקים ההולכים בדרך זה להביט על הטוב שבישראל, לעוררם מהשנה, עיניהם מביטים תמיד למעלה, הינו על הטוב שבישראל שהוא עולה למעלה למעלה, ואינם רוצים כלל להביט למטה, דהינו על הרע שלם, כי הטוב בחינת מעלה והרע בחינת מטה, בבחינת (קהלת א): "מי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה ורוח הבהמה היורדת היא למטה וכו'". וזהו 'מאי טעמא תמרא דתרנגולא מידלי לעלא', שעניניהם של הצדיקים המעוררים מהשנה הם מביטים תמיד למעלה על הטוב, בחינת 'מידלי לעלא', ולמטה, דהינו על הרע אינם רוצים להביט כלל, כאלו היו עיניהם מכסות מלמטה בריסי עיניהם וכנ"ל.

משום דדירי אדפי', פרש רש"י: 'קרשים וקורות', וזהו בחינת הקמת המשכן, בחינת (שיר השירים א): "קורות בתינו ארזים רהיטינו ברותים", שנאמר על המשכן שנבנה והוקם מכל הנקדות טובות של ישראל, שעל-ידי-זה עקר התעוררות השנה, בבחינת 'שחורה אני

זכות על ישראל תמיד שהוא הדרך של 'אזמרה הנ"ל, כל זה בחינת עבודת דוד המלך, שהוא בחינת משיח, שהוא יגמר התקון וישיב כל ישראל לה' יתברך על-ידי זה. כי דוד הוא "נעים זמירות ישראל" (שמואל-ב כג), וכל הזמירות והשירות נעשים על-ידי ברור הטוב, כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל, שזהו בחינת 'אזמרה לאלקי בעודי', 'אזמרה דיקא, עין שם. ועל-כן כשהזכיר את דוד, שהוא בחינת משיח, שסוף כל סוף יגמר התקון על-ידי שימצא נקדות טובות בישראל אפלו באחרית הימים בסוף הגלות, עד שיחזור ויבנה בית מקדשנו וישיב הארון על מקומו, על-כן אז נפתחו השערים והניחו הארון לכנס, על-ידי תפלות דוד שהקדים להתפלל על זה: "שאו שערים ראשיכם וכו'", כי כבר הקדים דוד, בחינת משיח, לגלות ש"ה עזוז וגבור וכו'", והוא "מלך הכבוד סלה", שהוא גמר ויגמר, כי כבודו יתגדל לעולם על-ידי פח הצדיקים שיכולים לעורר הטוב שבישראל תמיד ולגדל כבודו יתברך על-ידי-זה וכנ"ל.

וזהו: 'בקול שלישי אומר: עמדו צדיקים וכו', שמעורר גם הצדיקים לעסק בתורה, אף-על-פי שהם היו קמים מעצמם, אף אף-על-פי-כן לפעמים מתגבר עליהם גם-כן בחינת שנה מחמת עונות ישראל חס ושלום, כשאין יודעים ללמד עליהם זכות, שאז הם בבחינת שנה, בבחינת הסתלקות המחין פיודע, ועל-כן מעורר אותם גם-כן שיעמדו ויעסקו בתורה, עד שבגדל פח התורה ידעו איך ללמד זכות על ישראל תמיד. וזהו: 'כדי שיהיה שרכם כפול לעולם הבא', 'כפול דיקא, כי יזכו לשכר כפול, מאחר שעל-ידי תורתם שהוא בחינת תורת חסד וכו' לעורר ישראל מהשנה ולהחזירם למוטב, על-כן בודאי שרכם כפול, כי יקבלו חלקם וחלק שיש להם בכל אחד מישראל שחזרו לה' יתברך על ידם.

וזהו: 'בקול רביעי אומר: "לישועתך קויתי ה'", וזהו גם-כן בחינת הנ"ל, כי המקרא נאמר על כל ישראל בכלל ובפרט כשהם בגלות בבחינת שנה, שאף-על-פי-כן צריכין לקוות לישועת ה' תמיד. וכמוכא במדרשים (בראשית רבה צט) שיעקב אבינו ראה שעל-ידי שמשון לא תהיה הגאולה שלמה, אומר: "לישועתך קויתי ה'", שאף-על-פי-כן אני מקנה לישועתך, שיהיו צריכים כאלו שיעוררו הטוב שבישראל תמיד וישיבו אותם לה'

כי הצדיק נקרא 'תמר', לשון תמורה, שממיר ומחליף הכל לטובה, כי כל הקטרוגים מהפך אותם לזכות, בבחינת 'אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלף וכו'', 'מליץ אחד מני אלף' דיקא, שדיקא מני אלף המקטרגים נעשה המלאך המליץ, כי כל מה שמתרבים המקטרגים יותר הוא ממליץ לטוב ביותר, על שמוצא בו אף-על-פי-כן איזה נקדה טובה, כי כל אלו המקטרגים על האדם, הם הם בעצמם אותם שהסיתו אותו לחטא, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (בבא בתרא טז): 'הוא השטן, הוא המסית, הוא המקטרג וכו'', ועל-כן כשמתרבים חס ושלום המקטרגים מאד על האדם, אזי עומד המלאך המליץ ומפך הכל לזכות דיקא, כי זה טוען: הלא אדרבא, מאחר שיש עליו מקטרגים הרבה כל כך, אם בן הנה לו יצרין רעים הרבה, כי אלו המקטרגים הם הם בעצמן היצרין רעים שהסיתו אותו למה שהסיתו, ואם בן, אדרבא, הוא פלא גדול איך התחזק איש בזה לחטף אף-על-פי-כן איזה נקדה טובה של איזה מצוה שעשה, וזהו בחינת 'מליץ אחד מני אלף' המקטרגים, הוא ממליץ עליו, כי מאחר שיש עליו מקטרגים הרבה כאלו שהם הם כלם המסיתים שלו, אם בן אין חדוש כל כך מה שחטא כל כך, אדרבא, זהו חדוש נפלא איך התגבר לעשות איזה טוב בעלמא, מאחר שעמדו עליו חילות כאלו. ועל-כן הצדיק שהולך בדרך זה נקרא 'תמר', בחינת "צדיק כפתמר יפרח", שממיר ומחליף הקטרוגים לזכות כנ"ל. וזהו בחינת 'תימרא דתרנגולא', שעל-ידי-זה מעורר מהשנה, על-ידי שמוצא זכות בכלם וכו"ל:

טז וזה בחינת (בראשית מח): 'וירא ישראל את בני יוסף ויאמר מי אלה, ויאמר בני הם אשר נתן לי אלקים בזה וכו''. ששאל: 'מי אלה' – שאינם ראויים לברכה, כי ראה רשעים גדולים שייצאו מהם. והשיב לו יוסף: "בני הם אשר נתן לי אלקים בזה", ואיתא בספרים שהשיב לו: שבזה בעצמו שאתה רואה יש שם גם-כן ניצוצות קדושים, שבשכיל זה ראויים לברכה, הינו

— במעשי, ונאווה אני – בהקמת המשכן וכו"ל. הינו מחמת שאלו הצדיקים 'דירי אדפי', שכל עסקם ודירתם הם בענין בנין המשכן, שהוא דפי, בחינת קרשים וקורות של המשכן כנ"ל, כי הם עוסקים תמיד לבנות המשכן, שהוא בחינת הדרך הקדש של 'אזמרה' הנ"ל, כמו שכתוב שם שאלו הצדיקים שעוסקים למצא הטוב תמיד בישראל הם בונים המשכן וכו', עין שם. ועל-כן אין מבטיים על הרע כלל כי אם על הטוב, שזהו בחינת 'מידלי לעלא' כנ"ל. וזה: 'ואי על קוטרא מתעורא', 'קוטרא' הוא עשן, בחינת פגם החטאים, שהם בחינת (תהילים יח): "עלה עשן באפון", הינו שאם היו מניחים לעלות העשן של העונות חס ושלום, 'מתעורא', היתה מסתלקת ההשגחה חס ושלום וכו"ל, (וכמבאר בסימן יז הנ"ל, עין שם), על-כן הם מתנגעים בכל כחם לילך בדרך ה' יתברך להביט רק על הטוב ולא להביט על הרע כלל, כדי להכניס את ישראל בכף זכות תמיד עד שיחזרו כלם לה' יתברך, שעל-ידי-זה תבוא הגאולה במהרה בנימינו ויבנה בית המקדש על מכונו, אמן:

טו ועל-כן זה המקרא "קורות בתינו ארזים וכו'", שפרשו על המשכן, נאמר שם לענין מה שה' יתברך מנפה את ישראל תמיד, ומסתכל רק על הטוב שבהם, כמו שכתוב שם בשיר השירים: "שחורה אני ונאווה וכו" כנ"ל, 'נאווה לחיך בתרים צוארך בתרוזים וכו', צרור המור דודי לי וכו', אשכול הכפר דודי לי וכו', הנף יפה רעיתי הנף יפה וכו', עין בפרוש רש"י שם שמפרש הכל על מה שה' יתברך מחזקם ומחבבם בכל פעם אף לאחר שחטאו, ואומר להם שיקחו אלו הבשמים 'צרור המור' 'אשכול הכפר וכו', עין שם. ואחר-כך סגם: "'הנך יפה דודי", הכל שלף מה שאתה ברחמך מלמד עלינו זכות וכו"ל. "קורות בתינו ארזים רהיטינו ברותים", בחינת המשכן כנ"ל. ההסתכלות על הטוב לבד זה בחינת בנין המשכן, שהוא בחינת 'אזמרה לאלקי בעודי' וכו"ל.

גם 'תימרא דתרנגולא', לשון 'תימרא' מרמז על הצדיק, בחינת (תהילים צב): "צדיק כפתמר יפרח",

לולא כח יוסף הצדיק שהקדים לפניהם שם, לא היה כח לישראל לעמד בגלות. וכן עכשו, לולא כח הצדיקים האמתיים שמלמדים עלינו זכות, ומחזקים אותנו על-פי הדרכים הקדושים הנ"ל, לא היה כח לסבל מרירות הגלות בכלליות, ובפרט הגלות של כל אחד ואחד. ועל-כן קרא שם בניו מנשה ואפרים, על שם זה, שאפלו במקומות הרחוקים מאד יכולים למצא את ה' ותברך על-ידי כל הנ"ל. וזהו בחינת 'מנשה' שנקרא על שם (בראשית מא): "כי נשני ה' את כל עמלי וכו'", שאפלו הנשיון והשכחה הכל מה', הינו שגם בבחינת חלל הפנוי ששם אין יכולים למצא אלקותו ותברך, גם זה מה' ותברך, כי יודע שהנשיון והשכחה גם-כן מה' ותברך, ועל-ידי זה יוכל להשתדל ולחפש את ה' ותברך גם משם כנ"ל. וזהו בחינת 'איה' הנ"ל. ואפרים נקרא על שם (שם): "כי הפרני אלקים בארץ עניי", שגם בארץ עניי אני יכול למצא טוב, שהוא בחינת פרות, ויזרעו שדות ויטעו כרמים" (תהילים קז) כנ"ל. וזהו בחינת הדרך של 'אזמרה' הנ"ל.

וזהו בחינת (שם קח): "לי גלעד לי מנשה ואפרים וכו'". "גלעד" בחינת רפואה, בחינת רפואת הנפש, בבחינת (ירמיה ח): "הצרי אין בגלעד אם רפא אין שם". "לי מנשה ואפרים", כי על-ידי שתי בחינות אלו של מנשה ואפרים, שהם בחינת שתי הדרכים הנ"ל של 'איה' ו'אזמרה', שזכה יוסף לקרות בניו הקדושים על שם זה, על שזכה במצרים במקומות רחוקים כאלו למצא את ה' ותברך, על-ידי אלו השתי בחינות עקר רפואת הנפש, בחינת "לי גלעד" כנ"ל.

וזהו: "מעוז ראשי", כי על-ידי זה עקר המעוז וההתחזקות של הראש והדעת שלא יפל בדעתו חס ושלום, וכנ"ל. וזהו: "יהודה מחוקקי". כי יהודה בחינת משיח שיצא ממנו, שהוא יגמר התקון על-ידי דרכים אלו, ועליו נאמר (בראשית מט): "לא יסור שבט מיהודה ומחוקק מבין רגליו", שאפלו כשישראל בבחינת רגליו כנ"ל, בבחינת עקבות משיחא, אף-על-פי-כן ימצא גם שם בחינת חקיקה ורשימו טובה, שהם בחינת הנקודות טובות שמוצאין בהם תמיד אפלו כשהם

בחינה הנ"ל, שזה היה עקר הוכוח בין יעקב ליוסף, כי בענין זה של 'אזמרה' הנ"ל ללמד זכות על הכל, יש בזה כמה בחינות בין הצדיקים, כי הוא עבודה גדולה, כמו שמצינו שאפלו גדולי הצדיקים לפעמים לא ידעו ללמד זכות כראוי, והקפיד ה' ותברך עליהם, כמו שמצינו בישעיה (יבמות מט): והושע (פסחים פז): וכו', ועל-כן גם יעקב אבינו קדם הסתלקותו, מחמת שראה גדל הרשעות של הרשעים שיצאו מאפרים ומנשה, על-כן גם הוא תש כחו, עד שלא ידע ללמד עליהם זכות ולברכם, על-כן שאל: "מי אלה" – שאינם ראויים לברכה. עד שהשיב לו יוסף: "בני הם, אשר נתן לי אלקים בזה", שהראה לו שגם בזה בעצמו נמצא זכות, שיגע ומצא נקודות טובות גם בהרשעים שיצאו מהם. ועל-כן תכף נתרצה יעקב ואמר: "קחם נא אלי ואברכם". וזהו "ואנכי תרגלתי לאפרים" (הושע יא), שנאמר על ענין זה, כמו שפרש רש"י שם. וזהו: "ואנכי תרגלתי לאפרים", שאפלו כשהם בבחינת רגליו, בדיוטא התחתונה, בבחינת (רות א): "ותגל מרגלותיו", גם אז הרגלתי רוחי ביעקב שיתהפך דעתו עליהם לטובה לברכם, שזהו בחינת הדרך של 'אזמרה' וכו' הנ"ל. וזהו: "קחם על זרועתיו", שיעלה אותם מבחינת רגליו, ממדרגה התחתונה, לבחינת ידים וזרועות, שהם בחינת 'אזמרה' הנ"ל, בבחינת זמר ונגון שהוא בבחינת ידים, בבחינת (שמואל א טז): "ונגן בידו וטוב לך". ואלא ידעו כי רפאתים", כי באמת זהו עקר רפואת הנפש וכנ"ל, והם אינם מכניסים דעתם לידע "כי רפאתים", שאני עוסק ברפואתם על-ידי זה כנ"ל:

יו ועל שם זה נקראים בני יוסף מנשה ואפרים, על שהולידם יוסף במצרים שהיא ערות הארץ, והוא בגדל צדקתו זכה גם שם לעמד בנסיון, ולכלי לפל בדעתו בכל מה שעבר עליו, שזהו גם-כן בכלל הנסיון, כי כשמנסין את האדם לוקחין ממנו את שלמות הדעת, שזהו עקר הנסיון, כאשר שמעתי ממנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן ק"ד). ויוסף עבר עליו כל זה והיה בנסיון גדול ועמד בנסיון, ועל-ידי זה זכה שיהיה לו כח לברר ולמצא הטוב בכל מקום שהוא, שעל-ידי זה היה כח לישראל להיות במצרים בגלות, כי למחיה שלחו אלקים, כי

יוסף, שהוא כלל הטוב שהכניס כל כף טוב בישראל, והם רוצים להתגבר לבלבולים חדשים, להפיל את כל אחד חס ושלום, להסתפל רק על הרע לא על הטוב, מה שבאמת צריכין להפוך פנ"ל.

וזהו (שמות א): "ויעבדו מצרים את בני ישראל בפרך". שהסטרא אחרא בחינת מצרים, מעבידים בכבודות גדול מאד על-ידי רבוי המרה שחורה והעצבות. וזהו בחינת: "בעבודה קשה" – "בקשיא", "בחמר" – "הלכתא וכו'", כמו שאיתא בזהר הקדוש (בראשית דף כו.). כי הכל מחמת המרה שחורה, שעל-ידי-זה אין יכולין לא ללמד ולא להתפלל, וכל מה שרוצין לעשות איזה דבר שבקדשה קשה וכבד וחמור עליו מאד, פי הם ממררים את החיות ממש, כאשר יודע כל אחד בנפשו.

וזהו (שמות א): "ויאמר מלך מצרים למילדת העברית אשר שם האחת שפרה ושם השנית פועה". "מילדת העברית" זה בחינת צדיקי הדור שעוסקים להוליד בישראל תולדות קדושות, שהם תורה ומעשים טובים, פי עקר תולדותיהן של צדיקים הוא מעשים טובים, כמו שאמרו רבותינו ו"ל (בראשית רבה ל, ט). וזהו: "אשר שם אחת שפרה ושם השנית פועה", ואמרו רבותינו ו"ל (סוטה יא): "שפרה" – "שמשפרת הולד", "פועה" – "שפועה ומדברת והוגה לולד, כדרך הנשים המפייסות תינוק הבוכה, הינו בחינה הנ"ל, מה שהצדיקים מחזקים את ישראל על-ידי הדרכים הקדושים הנ"ל, ומשפרין אותם על-ידי שמוצאין בהם גם עתה נקודות טובות, שזהו בחינת "הנף זפה רעיתי", וכמו שפרש רש"י שם, וזהו בחינת 'שפרה' – 'שמשפרת את הולד' פנ"ל. וזהו בחינת 'פועה' – 'שפועה והוגה ומדברת לולד כדרך שמפייסין תינוק וכו'', פי כן הוא ממש עסקי הצדיקים עם ישראל, שפועין והוגין ומדברין עמהן, ושווקין ומצפצפין ומרמזין אליהם, לחזקם לעוררם ולהגביהם ולהרימם מכל מיני נפילות וירידות והשלכות שלהם, שיזרזו בכל יום ובכל עת להתעורר מחדש בעבודת ה' בכל מה שיוכלו לחטף, והוא ממש כדרך שמפייסין תינוק הבוכה, שזהו בחינת 'פועה' פנ"ל. והדברים מובנים לכל אחד, למי שיודע רחמנות הצדיקי אמת עלינו, אשר על ידם ה' יתברך מחזק ומנחם אותנו,

בבחינת רגלין פנ"ל. וזהו בחינת "יהודה מחוקקי" וכנ"ל, כי יהודה ויוסף הם בחינת משיח בן דוד ומשיח בן יוסף, שהם יתקנו את כל ישראל על-ידי הדרכים הנ"ל וישיבו את כלם לה' יתברך, שעל-ידי-זה עקר הרפואה והגאולה במהרה בזמינו, וכנ"ל:

יח וכל הגליות מצרים, וכן כל הגליות שמכנים בשם מצרים, (כמו שכתוב במקום אחר (ליקוטי מוהר"ן סימן ט)), כלם הם בבחינה זאת, מה שהסטרא אחרא מתגברת להעלים את הטוב שבכל אחד מישראל על-ידי הרע החופה עליו, ולהגביר עליו מרה שחורה ועצבות כדי ללכדו ברשתם חס ושלום על-ידי-זה, כמבאר בהתורה 'אמצעייתא דעלמא' (סימן כ"ד) שעקר גלות השכינה היא כשהעצבות מתגברת על ישראל וכו', עין שם. ועקר הגאולה היא כשה' יתברך מתעורר ברחמיו, ונותן כלב הצדיק האמת שישתפל רק על הטוב שבישראל, וישתדל בתקונם להחזירם לה' יתברך על-ידי-זה וכנ"ל. וזה בחינת כל פרשת שמות שמדבר מתקף גלות מצרים ומגאולתם על-ידי משה. והכל הוא בבחינה הנ"ל.

וזה בחינת (שמות א): "ויקם מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את יוסף". "יוסף" הוא בחינת כל הנקודות טובות שיש בכל אחד מישראל, שכלם נמשכין מהצדיק בחינת יוסף, שהוא נקדה הכללית שממנו נמשכין כל הנקודות טובות שבכל אחד (כמו שכתוב במקום אחר (ליקוטי מוהר"ן סימן ל"ד)). ובכל ימי הגליות, שכלם מכנים בשם מצרים, בכל פעם הוא בחינת "ויקם מלך חדש וכו'", פי בכל פעם יצרו של אדם מתגבר עליו מחדש. והוא נקרא מלך, בחינת "מלך זקן וכסיל" (קהלת ה), וממנו נמשכין כל ההתנגדות והמניעות של המונעים והחולקים העומדים בכל פעם, פי לא אחד בלבד עומד עלינו לכלותנו חס ושלום, אלא שבכל דור ודור ובכל פעם עומדים עלינו, בבחינת "ויקם מלך חדש", חד אמר – חדש ממש, וחד אמר – שנתחדשו גזרותיו' (סוטה יא). ושניהם אמת, שעומדים בכל פעם חולקים ומונעים חדשים ממש, וגם נתחדשין גזרותיו, שבכל פעם גזורים ואומרים דבורים רעים חדשים שהם כנגד האמת, שרוצים למנע ולהפיל את האדם על-ידי-זה מתורה ותפלה וכו'. וזהו 'אשר לא ידע את יוסף', 'עשה את עצמו כלא ידע', שעושים את עצמם כאלו לא ידעו כלל את מעלות הצדיק בחינת

בבחינת (ישעיה טו): "כאיש אשר אמו תנחמנו בן אנכי אנחמכם וכו'".

שאף-על-פי-כן הוא רוצה לגאֵלם, כי הוא מסתפל רק על הטוב וכנ"ל.

וזהו בחינת אות המטה שהראה לו, שרמז לו שלא ידבר על ישראל, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (שבת טז) וכמוכא בפרוש רש"י, כי הראה לו שבקל חוזר ונתהפך הנחש למטה, כמו שכתוב (שמות ד): "שלח ידך ואחו בזנבו וכו', ויהי למטה בכפו", שרמז לו שגם בתקף זהמת הנחש יכולין לאחו באיזה קצה, למצא שם איזה נקדה טובה, ועל-ידי-זה נתהפך לטובה מנחש למטה, בבחינת "ויהי למטה בכפו" וכנ"ל:

כ ונחזור לענין תחומין, כי בחל יש ברורים. ועל-כן יש בו כל הל"ט מלאכות ונסיעות לדרךים בשביל ברורים, אבל בשבת השכינה שובתת ואין בו ברור, על-כן בטלים בו כל הל"ט מלאכות וכל הדרךים כמוכא מזה בהתורה 'היכל הקדש' (סימן נ"ט). וכל הברורים של ימי החל, שמבררים הטוב מהרע, ומלקטים ומעלים ניצוצות הקדשה מבין הקלפות והסטרוא אחרא, הוא נעשה על-ידי הצדיקים הגדולים והנלוים אליהם ההולכים בדרךיהם, והעקר נעשה על-ידי שני הדרךים הקדושים הנ"ל, שהם בחינת 'אזמרה' ו'איה' הנ"ל, שעל-ידי הדרךים הללו מבטלין כל מיני קלפות וסטרוא אחרא, שכלם כלולים בשתי מיני קלפות, שהם הקלפות והסטרוא אחרא הנמשכין משבירת פלים שיש בהם ניצוצות הקדושים הרבה, והקלפות והסטרוא אחרא הנמשכין מבחינת חלל הפנוי, ששם פנוי מאלקותו ותברך לגמרי כביכול, ששם אי אפשר למצא אותו ותברך על-ידי שום שכל, כי אם על-ידי אמונה לבד, (כמוכא כל זה בהתורה 'בא אל פתחה', עין שם היטב). ואף-על-פי ששם נאמר לענין תקירות וקשיות של הפילוסופין והאפיקורסים, אף גם כל שארי ההסתות ופתויים של הניצור הרע והסטרוא אחרא נמשך משני מינים הנ"ל, כי עקר כח הניצור הרע נמשך מקפירות, כמוכא במקום אחר (ליקוטי מוהר"ן סימן ס"ב). ועקר הברור נעשה על-ידי תשובה ומעשים טובים, כי על-ידי חטא אדם הראשון, וכן כל אחד על-ידי חטאיו נפלו כמה ניצוצות בין הקלפות, וכמו כן נופל דעתו ומחשבתו לכמה מיני הרהורים ובלבולים, עד שיש לפעמים שמתגברין עליו כל כף, עד שבאים עליו הרהורים ובלבולים הנמשכין מבחינת חלל הפנוי, ששם כל בחינת מקומות המטנפים הנ"ל, שהם

ופרעה הרשע שהוא הסטרוא אחרא, הוא ההפך מכל זה, שרוצה רק להגביר הרע חס ושלום כנ"ל. ועל-כן אמר "למילדות העבריות אשר שם וכו'", שגזור עליהם לעשות בהפך מזה חס ושלום, וזהו (שמות א): "אם בן הוא והמתן אתו, אם בת היא ונחיה". כי בן הוא בחינת ישוב הדעת, סטרוא דדכורא שממש כל הטוב, והוא רוצה להמית ולהשפיל הטוב, בחינת בן, ולהחיות סטרוא דנוקבא, שממש עקר אחיזת הרע והדינים, כי הוא בחינת דעת שאינו מישב, בחינת עצבות ומרה שחורה, שרוצה להגביר הרע על הטוב, להפיל עצבות ומרה שחורה על כל אחד שלא יהיה נפר הטוב שבו, ולהמית אותו על-ידי-זה חס ושלום, אף המילדות לא שמעו אליו ולא עשו כדבר פרעה, "ותחיינן את הילדים", שעסקו רק להחיות ולחזק את הילדים, שהם בני הנעורים הרוצים לגשת אל הקדש, שצריכין רק להחיותם ולחזקם בכל מיני חיות והתחזקות, על-פי הדרךים הנ"ל ועל-פי שארי דרכים קדושים ששמענו ממנו ז"ל, שכל זה הוא בחינת "ותחיינן את הילדים" כנ"ל:

יט ועקר הגאולה היא על-ידי-זה, על-ידי שנתעוררו רחמיו יתברך להסתפל רק על הטוב, בבחינת (שמות א): "ראה ראיתי את עני עמי וכו'", וכמו שדרשו רבותינו ז"ל (שמות רבה ג, ב): "ראה ראיתי" — 'שני ראיות, רואה אני שסופן לחטא ואף-על-פי-כן "ראיתי את עני עמי"', הינו כנ"ל, שאף-על-פי-כן אני מסתפל רק על הטוב שבהן, ואיני מסתפל כלל על הרע שבהן, ועל-ידי-זה הם ראויים לגאולה וכנ"ל. וכל הוכוח שהיה בין ה' יתברך ובין משה במראה הסנה, הכל היה בענין זה, כי ענין זה לחפש תמיד הטוב שבאשרא וללמד עליהם זכות תמיד, הוא ענין גבה ועמק מאד מאד, ויש בענין זה מדרגות רבות בין הצדיקים הגדולים, כמו שמבאר לעיל מזה, ועל-כן גם משה רבנו אף-על-פי שהיה כלו טוב, לא היה יודע מתחלה עד היכן מגיע רחמנותו יתברך, על-כן לא היה רוצה לילך בשליחותו, כי ראה שישאראל יקלקלו הרבה, אבל ה' יתברך טען עמו הרבה

שני אלפין הנ"ל, אבל חוץ לתחום זה אסור לצאת בשבת, כי אז אין ברור פנ"ל.

כי בחל יש גלות וטלטול, וצריכים לפעמים לצאת לדרך רחוק, כל אחד כפי מה שצריך לברר ברורים בשתי הבחינות הנ"ל. ועל-כן באמת כל אחד כפי מה שמקרב לצדיקי אמת ביותר, וכפי מה שממשיך עליו קדשת שבת ביותר, כמו כן אין צריך לטלטל עצמו בדרךים הרבה בימי החל, כי נתתקן הכל בביתו בכח קדשת שבת, שהוא קדשת הצדיקים שממשיכין ומאירין שתי הבחינות הנ"ל. וכל אחד כפי רחוקו פן צריך יגיעות יותר בל"ט מלאכות וטלטולים בדרךים. וגם בזה יש כמה בחינות, כי יש שמנגע עצמו ומטלטל עצמו בדרךים, אבל על כל פנים מתקן בזה על-ידי שעושה המשא ומתן והעסק באמונה, ונוסע בדרך בכשרות כראוי לאיש ישראל, אבל יש שמתגבר עליו הרע שסביב הטוב שצריך לברר על-ידי הדרך והמשא ומתן, עד שמקלקל יותר חס ושלום, וכן יש בזה אלפים ורכבות בחינות ושנויים בין כל אחד ואחד, כי כל עבודת האדם כל ימי חייו הוא בענין זה, בענין הברורים הנ"ל, על-כן הכל צריכין למארי חטיא, שהוא הצדיק האמת, שבכחו הגדול הכל יכולין לברר ולתקן על-ידי בחינת שתי הדרךים הנ"ל, שעקר הארתם נמשך בשבת, שזהו בחינת תחום שבת אלפים אמה פנ"ל, ומשם ממשיכין הקדשה לכל ששת ימי החל, לעורר ולחזק את כל אחד תמיד על-ידי שתי הדרךים הנ"ל, שעל-ידי זה לא יצא מתחום וגבול הקדשה לעולם וכנ"ל:

כא **וזה** בחינת ערובי תחומין, שמקום שמניחין סעדת שבת, משם מתחיל התחום שבת, כי כל הברורים של ימי החל שבשביבילם צריכין טלטולים לדרךים פנ"ל, כלם הם בשביל האכילה והפרנסה, בבחינת (קהלת ו): "כל צמל האדם לפיהו", כי עקר חטא אדם הראשון שמשם נמשכין כל החטאים, שבשביבילם צריכין כל הברורים, עקר החטא היה באכילה שאכל מעץ הדעת טוב ורע, שעל-ידי זה נגזר (בראשית א): "בעצבון תאכלנה, בועת אפיה תאכל לחם", שבשביביל זה

נמשכין מחלל הפנוי פנ"ל. ולצאת ולעלות משם כל אחד ואחד כפי מה שירד ונפל לשם על-ידי פגמיו וקלקוליו, אי אפשר לצאת משם כי אם על-ידי הדרךים הנ"ל, הינו על-ידי שמחפשיין ומוציאין הנקודות טובות הנ"ל שהוא בחינת 'אזמרה' הנ"ל, על-ידי זה מבררין הטוב מהקלפות שיונקים מבחינת שבירת כלים, ששם יש כמה טוב וניצוצות, רק צריכים ברור גדול, והברור נעשה על-ידי הצדיקים ותלמידיהם, על-ידי הדרך של 'אזמרה' הנ"ל. אבל לפעמים מתגברת הסטרא אחרא יותר, עד שבאים עליו בלבולים והרהורים וכו' הנמשכין מבחינת חלל הפנוי, שהם בחינת מקומות המטנפים הנ"ל, ואז אין תקנה כי אם על-ידי הדרך של בחינת 'איה' הנ"ל, דהינו לבקש ולחפש 'איה' וכו' וכנ"ל. וכל ימי החל נעשים כל הברורים על-ידי שתי הדרךים האלו הנ"ל, אבל מחמת שבימי החל יש אחיזת הסטרא אחרא ביותר, על-כן צריכים יגיעות וטרחות של הל"ט מלאכות ונסיעות לדרךים בשביל ברורים אלו. וכל הברורים נעשים בכח קדשת שבת, כי בשבת אין ברור, רק הפח של כל הברורים של כל ששת ימי החל, הכל הוא בכח קדשת שבת. וכן אין נשלם התקון של הברורים של ימי החל, ואין הקדשה המתבררת חוזרת ועולה למקומה בשלמות עד שמגיע השבת, שאז במעלי שבתא, בכניסת שבת קדש, סלקין ועולין כל הקדשות שבררו בימי החל, (כמובן כל זה בכונת האר"י ז"ל, אף שם מבאר בדרך סוד, ואנחנו מדברים בדרך שיוכל כל אדם להבין מהם עצות והתחזקות להתקרב לה' יתברך מכל מקום שהוא).

ועל-כן אסור בשבת לילך בדרך כי אם תחום שבת שני אלפים אמה, כי אין ברור אז, כי אז מאירת שרש הקדשה של שתי הדרךים הנ"ל שהם 'אזמרה' ו'איה' כמבאר לעיל. כי אז בשבת הוא חסד גדול, ומאיר רק הטוב שבשאל, בבחינת "שחורה אני ונאנה", "שחורה אני – בימי החל, ונאנה אני – בשבת" פנ"ל, שזהו בחינת הדרך של 'אזמרה' פנ"ל, וכן מאיר אז בחינת 'איה' פנ"ל, שזהו בחינת שני אלפין, שהם בחינת שני אלפים אמה של תחום שבת, שאסור לילך בדרך כי אם בתוך שני האלפים אמה האלו, שהם בחינת

אמה שהוא הארת שתי הדרכים הנ"ל נמשך על-ידי סעדות שבת כנ"ל:

צריכין יגיעות הל"ט מלאכות וטלטולים לדרכים, והכל בשביל לברר הניצוצות משני מיני קלפות על-ידי שני הדרכים הקדושים הנ"ל וכנ"ל.

כב וְלִבְיָאָר הַעֲנִין יוֹתֵר, כִּי עֵקֶר הוּא הַתְּקוּן עַל-יְדֵי הַיְחוד שְׁמִיחָדִין וּמְחַבְרִין כָּל הַמְּאֻמְרוֹת בְּהַמְּאָמֵר סְתוּם בְּרֵאשִׁית, שְׁמֵשׁ מְקַבְּלִין הַכֹּל, שְׁזָה בְּחֵינֵת כָּלֵל הַיְחודִים, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עֵקֶר תְּקוּן כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי אֲכִילָה דְקַדְשָׁה, דְּהֵינּוּ אֲכִילַת שַׁבָּת, כִּי הָאֲכִילָה מְחַבְרַת הַגּוֹף עִם הַנְּפֶשׁ, שְׁזָהוּ בְּחֵינֵת יְחוד וְחֵבֵד וְכִלְלִיּוֹת כָּל הָעוֹלָמוֹת בְּהַ' תְּבַרְךָ, כִּי בְּחֵינֵת הַנְּפֶשׁ לְגַבֵּי הַגּוֹף שְׁמִיחָה וּמְקִיָּם אוֹתוֹ הוּא בְּחֵינֵת הַחַיּוֹת שְׁהַ' תְּבַרְךָ מְחִיָּה וּמְקִיָּם כָּל הָעוֹלָמוֹת, כְּמוֹ שְׁאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל: 'הֵינִי חֲמֹשֶׁה בְּרָכִי נְפִשִׁי כְּנֶגֶד מִי וְכוּ', מָה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא זֵן אֶת כָּל הָעוֹלָם, אִף הַנְּפֶשׁ זְנָה אֶת הַגּוֹף, מָה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְלֵא כָּל הָעוֹלָם וְכוּ' (בְּרֵכוֹת י.). וְעַל-כֵּן בְּאֵמַת נַעֲשֶׂה יְחוד גְּדוֹל עַל-יְדֵי אֲכִילָה בְּקַדְשָׁה, (כְּמוֹ שְׁכַתב אַדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְנּוּ ז"ל בְּהַתּוֹרָה 'וַיִּסַּב וְכוּ' בְּלִקוּטֵי א' סִימָן ס"ב), כִּי זֶהוּ כָּלֵל כָּל הַיְחודִים כְּשֶׁמְחַבְרִין וּמִיחְדִּין כָּל הָעוֹלָמוֹת בְּשֵׁרֵשׁ חַיּוֹתָם, שְׁהוּא מְחִיָּה אֶת כָּלָם, שְׁזָהוּ בְּחֵינָה הַנְּ"ל, שְׁנִכְלָלִין וְנִתְיַחֲדִין כָּל הַמְּאֻמְרוֹת הַמְּתַגַּלִּים, בְּרֵאשִׁית נִקְדַּת הַבְּרִיאָה שְׁהוּא בְּחֵינֵת 'בְּרֵאשִׁית מְאָמֵר סְתוּם' הַנְּ"ל, כִּי עֵקֶר יְנִיקַת הַקְּלָפוֹת הוּא מְבַחֲנֵת פְּרוּד חֵס וְשְׁלוֹם, דְּהֵינּוּ שְׁעוֹשִׁין פְּרוּד וְאֵין מְאָמִינִים שְׁהוּא יְתַבְרַךְ מְחִיָּה וּמְקִיָּם הַכֹּל וּמְנַהֵג הַכֹּל כְּרִצּוֹנוֹ, כִּי מְחַמַּת שְׁשֵׁרֵשׁ הַכֹּל הוּא בְּחֵינֵת מְאָמֵר סְתוּם בְּחֵינֵת 'אִיהַ', שְׁאֵי אֶפְשֶׁר לְהַשִּׁיג וְלְתַפֵּס בְּמַחַ כָּלֵל, עַל-כֵּן הֵם יוֹנְקִים מִשֵּׁם מַגְדֵּל הַהַעֲלָמָה וְהַהִסְתָּרָה, וּמִשֵּׁם בָּאִים כָּל הַכְּפִירוֹת שֶׁל הַמְּחַקְרִים וְהַפִּילוֹסוֹפִים הַהוֹלְכִים אַחַר דַּעְתָּם הַנְּבוּכָה, כִּי בְּאֵמַת אֵי אֶפְשֶׁר לְהַבִּין בְּמַח וּבְדַעַת כָּלֵל אֵיךְ כָּל הָעוֹלָמוֹת נִמְשָׁכִין וּמְתַנְהָגִים וּמְתַקְנִימִים עַל-יְדֵי סְתִימָא דְכָל סְתִימִין דְּלִית מְחֻשְׁבָּה תְּפִיסָא בְּהַ כָּלֵל, כִּי אִם עַל-יְדֵי אֲמוּנָה שְׁלֵמָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עוֹבְרִים עַל כָּל הַחֻכְמוֹת, שְׁבִשְׁבִיל זֶה נִקְרָאִים יִשְׂרָאֵל עֲבָרִיִּים, (כְּמוֹ שְׁכַתוּב בְּהַתּוֹרָה 'בֹּא אֵל פְּרַעֲה' סִימָן ס"ד, ע"ן שם). אֲבָל אֵלוֹ הַהוֹלְכִים אַחַר דַּעְתָּם וְחֻכְמָתָם הַנְּבוּכָה הֵם בָּאִים לְכְפִירוֹת גְּדוֹלוֹת הַנְּמַשְׁכִּין מִחֻלָּל הַפְּנוּי וּמְשַׁבֵּירַת כְּלָיִם, וְעַקְרָם נִמְשָׁךְ מִחֻלָּל הַפְּנוּי, כִּי גַם הַקְּלָפוֹת וְהַכְּפִירוֹת הַבָּאִים מְשַׁבֵּירַת כְּלָיִם שְׁרֻשָׁם גַּם-כֵּן מְבַחֲנֵת חֻלָּל הַפְּנוּי, שְׁמִשֵּׁם שְׁרֻשׁ כָּל הַסְטֵרָא אַחְרָא, כִּי

וְעַל-כֵּן בַּחַל צְרִיכִין יְגִיעָה גְּדוֹלָה שְׁתִּהְיֶה הָאֲכִילָה בְּקַדְשָׁה כְּרֵאוּי, עַל-כֵּן אֵין לְהַרְבוֹת בְּאֲכִילָה בַּחַל, אֲבָל בְּשַׁבַּת קַדְשׁ אִזּוֹ הָאֲכִילָה כְּלוֹ קַדְשׁ, (כְּמוֹ שְׁכַתוּב בְּהַתּוֹרָה 'שְׁאֵלוּ וְכוּ' בְּלִקוּטֵי א' סִימָן נ"ו, וּבְהַתּוֹרָה 'צִדִּיק כַּתְמֵר יִפְרַח' סִימָן רע"ז). כִּי אִזּוֹ בְּשַׁבַּת מְאִירִים שְׁתֵּי הַדְּרָכִים הַנְּ"ל בְּהַאֲרָה נְפִלְאָה כְּנ"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְתַבְּטְלִים הַקְּלָפוֹת, וְעַל-כֵּן הָאֲכִילָה בְּקַדְשָׁה, וְאִזּוֹ מְצוּה גְּדוֹלָה לְהַרְבוֹת בְּאֲכִילַת שַׁבָּת, כְּאֶשֶׁר הִזְהִיר אַדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְנּוּ ז"ל, כְּמוֹ שְׁכַתוּב בְּהַתּוֹרָה הַנְּ"ל, כִּי הָא בְּהָא תִּלְאָא, כִּי כָּל מָה שְׁמַרְבִּין בְּאֲכִילַת שַׁבַּת מְתַתְּקִין וּמְאִירִים יוֹתֵר שְׁתֵּי הַדְּרָכִים הַנְּ"ל, בְּבַחֲנֵת (שַׁבַּת קַנַּב): 'דּוּק בְּכַכֵּי וְתִשְׁכַּח בְּנִגְרֵי', כְּמוֹ שְׁכַתוּב שֵׁם בְּסִימָן רע"ז הַנְּ"ל לְעַנֵּן הַדְּרָכִים שְׁעוֹשֶׂה הַצִּדִּיק וְכוּ', וְכֵן הַדְּרָךְ שֶׁל הַמְּצוֹת שֶׁל כָּל אָדָם שְׁעוֹלִין בְּשַׁבַּת, עֵינִן שֵׁם, שְׁכָּל זֶה הֵם בְּחֵינֵת שְׁתֵּי הַדְּרָכִים הַנְּ"ל, כְּמוֹכֵן לְעִיל. כִּי מָה שְׁמַבְאָר שֵׁם שְׁבִשְׁבַת עוֹלָה הַמְּצוּה בְּבַחֲנֵת 'וַיִּשֶׁם לְדָרְךָ פְּעַמְיוֹ וְכוּ' (תְּהִלִּים פ"ה), זֶהוּ בְּחֵינֵת דְרָךְ שֶׁל 'אֲזַמְרָה' הַנְּ"ל. וְכֵן בְּחֵינֵת 'אִיהַ' הַנְּ"ל הוּא גַם-כֵּן בְּחֵינֵת הַדְּרָךְ, כְּמוֹ שְׁכַתוּב בְּסוֹף הַתּוֹרָה 'אִיהַ': 'אוֹ כְּשֶׁהוֹלְכִים בְּדְרָכִים בְּרוּחַנִיּוֹת'. נִמְצָא שְׁשֵׁתֵי הַתּוֹרוֹת הַנְּ"ל שֶׁל 'אֲזַמְרָה' וְ'אִיהַ', הֵם בְּחֵינֵת דְרָכִים מְמֹשׁ שְׁעוֹשֶׂה הַצִּדִּיק בְּמִקוֹם תְּהוֹ וּמְדַבֵּר, כְּדֵי שְׁיִוְכְלוּ הַכֹּל לִילָךְ בְּהֵם וְלִהְתְּקַרֵּב עַל יְדָם לְהַ' תְּבַרְךָ מִכָּל מְקוֹם שְׁנִפְלוּ לְשֵׁם. וְאֵלוֹ הַדְּרָכִים נִתְתַּקְּנִים עַל-יְדֵי אֲכִילַת שַׁבַּת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁכַת עֵקֶר הַשְּׁמִחָה שֶׁל שַׁבַּת, בְּבַחֲנֵת (קַהֲלַת ח): "אֵין טוֹב בְּאָדָם כִּי אִם לֶאֱכַל וְלִשְׁתּוֹת וְלִשְׁמַח" 'בְּשַׁבָּתוֹת יוֹם טוֹב', כְּמוֹ שְׁדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל, וְכְמוֹכֵן בְּדַבְּרֵינוּ ז"ל בַּעַת שְׁגָלָה הַתּוֹרוֹת, שְׁעַקֵּר קַדְשַׁת שַׁבַּת מִמְּשִׁיכֵין עַל-יְדֵי עֲנָג וְשְׁמִחָה שֶׁל שַׁבַּת, וְעַל-כֵּן הִזְהִיר אִזּוֹ מְאֹד לְהַרְבוֹת בְּאֲכִילַת שַׁבַּת וְלִהְתְּעַנֵּג בְּכָל הַתְּעַנּוּגִים, וְהַעֲקֵר לְהַרְבוֹת בְּשְׁמִיחָה בְּשַׁבַּת, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְאִירִין בְּיוֹתֵר עֲלֵיו שְׁתֵּי הַדְּרָכִים הַנְּ"ל, שְׁעַקֵּר הָאֲרָתָם בְּשַׁבַּת. וְעַל-כֵּן מְמִיקִין שְׁמִיחָתָן סְעֻדַת שַׁבַּת, מִשֵּׁם מְתַחִיל תַּחוּם שַׁבַּת אֶלפִים אֶמָה, כִּי עֵקֶר תַּחוּם שַׁבַּת אֶלפִים

עצמו בכטול נפלא כדי שיעלה למאמר סתום בתכלית המעלה לעלא ולעלא וכו', כדי שימשיך משם חיות חדש ונפלא לתקן כל הנפשות כלם, אבל מי שאינו צדיק צריך לסבל צער כפי מעשיו בגיהנם וכיוצא עד שיעלה לשם, והכל לפי החשבון. ועל-כן באמת אפלו אם לא זכה להיטיב מעשיו בשלמות בחייו, אבל זכה על כל פנים לחפש ולבקש ולדרש תמיד אותו ותברך, הוא גם-כן טובה נפלאה ונוראה לנפשו וגופו, כי על-ידי-זה זוכה גם אחר מיתתו לחפש ולבקש אותו, ולא יוכלו להטעותו על-ידי עולם התהו, מאחר שגם שם יבקש את ה' ותברך, על-כן בקל יוכל לשוב למקום מנוחתו, והכל בכח הצדיקי אמת וכנ"ל:

כג וכו' מי חיי האדם צריך גיעה גדולה שתהיה אכילתו בקדשה, שיחבר נפשו וגופו בקדשה על-ידי האכילה, באפן שיהיה נעשה יחוד העולמות בשרשן על-ידי אכילתו וכנ"ל. ועקר התקון הוא אכילת שבת, שהוא אכילה דקדשה, שאז מצוה גדולה לאכל ולהתענג, כי אכילת שבת פלו קדש, כי אז מאירים שתי הדרכים הנ"ל, ואז נעשים כל היחודים, שכל העולמות והמאמרות מתיחדים בשרשם, בבחינת 'מאמר סתום' שמאיר אז בהארה נפלאה, וכמבאר בהמאמר 'גנונא וכו' רנא דשבת' (וזה תרומה דף קלה.), מנפלאות היחודים שמתקדשים בשבת. ועל-כן אז האכילה בקדשה נפלאה, ועל-ידי האכילה עקר היחוד כנ"ל. ועל-כן על-ידי סעדת שבת עושין ערובי תחומין. כי מאכילת וסעדת שבת, משם נמשכין ומאירין אלפים אמה תחום שבת, שהם בחינת שני אלפין הנ"ל, שהם בחינת הדרך 'איה' ו'אזמרה' הנ"ל, כי עקר היחוד הוא ליחד בחינת אלפין הנ"ל שהם בחינת שתי הדרכים הנ"ל, כי הדרך של 'אזמרה', הוא בחינת תקון שבירת כלים כנ"ל, שעולים כל הטוב, שהם בחינת ניצוצות הקדשה למקומם, לבחינת מאמרות המתגלים שמשם כל הטוב, כי המאמרות המתגלים שהם בחינת 'מלא כל הארץ כבודו', הם בחינת כלל התורה והמצוות שכלם בשביל כבודו ותברך, אבל הדרך של 'איה' הנ"ל, שהוא בחינת תקון חלל הפנוי, שהוא על-ידי שעולין לבחינת 'איה' מאמר סתום כנ"ל, הוא שרש התורה וגבה מהתורה, והעקר לחבר וליחד שניהם יחד וכנ"ל, לחבר כלליות התורה,

אם לא היה הצמצום של החלל הפנוי לא היה שייך רבוי אור כלל, אף חלל הפנוי היה מכרח לבריאת העולם, כמו שכתוב שם. ותכף שנתהוה שרש הצמצום של החלל הפנוי, משם נשתלשל שרש אחיזת הסיגים, שמשם נתגלגל שהיה שבירת כלים, כמובן כל זה בכתבים.

ועל-כן עקר התקון על-ידי בחינת הלמוד של 'איה' הנ"ל, לחפש אותו ותברך תמיד כנ"ל, כי תכף כשמאמינים שגם שם נעלם ה' ותברך אפלו במקומות הרחוקים מאד הנמשכין מחלל הפנוי כנ"ל, ומחפשיין ומבקשיין גם שם 'איה' מקום כבודו, על-ידי-זה עולין בתכלית העליה לבחינת 'איה', בבחינת 'בראשית' – מאמר סתום, וחוזרין ומעלין ומקשרין כל החיות של כל מקומות הרחוקים מאד לה' ותברך, ועל-ידי-זה נתיחדין כל המאמרות שהם כלל כל העולמות בשרשן בהמאמר סתום, כי עקר שלמות היחוד כשמעלין ומקשרין למעלה החיות של כל הסטרא אחרא, שכלם ישובו לה' ותברך, כפידוע בפונות שבכל היחודים צריכין להעלות החיות מהקלפות, הינו כנ"ל.

וכו' זה נעשה על-ידי אכילה בקדשה כנ"ל, אבל מחמת חטא אדם הראשון שפגם באכילת עץ הדעת טוב ורע, על-ידי-זה המשיך סטרא דמותא, כמו שכתוב (בראשית ב): "כי ביום אכלך ממנו מות תמות", שהוא פרוד בין הנפש והגוף, כי אי אפשר לברר האכילה בשלמות עד שתוכל לחבר הנפש עם הגוף שיחיה לעולם, כי עכשו אי אפשר לזכות לאכילה כזאת מחמת שנתערב פסלת הרבה בהאכילה מחמת חטאו, על-כן בהכרח שימות האדם, והעקר על-ידי פגם האכילה, כמו שכתוב (שם א): "בזעת אפיק תאכל לחם עד שובך אל האדמה וכו'". ועקר תקונו לאחר מיתתו הוא על-ידי שעולה נשמתו לבחינת 'מאמר סתום', ומשם חוזר וממשיך חיות חדש להחיות העצמות היבשות עד שיעמדו בתחית המתים לחיות חיים נצחיים.

וכו' אחד כפי מעשיו כן זוכה לזה, כי צדיק שבטל גופו בחייו, וזכה לעלות לבחינת 'איה' בחיים חיותו בעודו בגופו, הוא אינו מת כלל, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, כי מיתתו הוא רק בחינת בטול, שמבטל

כלליות המאמרים המתגלים, שהוא כלליות כל העולמות לחבר הכל בשרשו העליון, שהוא בראשית מאמר סתום, שאז נכלליו ונתחדיו שני האלפין הנ"ל, שזהו בחינת כלל פנונת האכילה, ליחד בחינת האלפין (פמ"בא בפנונת), שכל זה זוכין על-ידי אכילת שבת פנ"ל, כי שבת בחינת שביתה וניחא, שאז הוא ישוב הדעת שזהו העקר, כי עקר בחינה זאת להאמין בדעתו בשלמות שהכל אחד, שכל העולם ומלאו כלם אין להם חיות וקיום כי אם ממנו יתברך לבד שהוא סתום ונעלם מכל, שזה עקר שלמות כל היחודים. ועקר שלמות האמונה הזאת אין זוכין כי אם על-ידי קדשת שבת, שהוא בחינת קדשת הצדיקי אמת שזוכין לישוב הדעת, שזה עקר המנוחה והשביתה של שבת, בבחינת: 'מנוחת שלוה והשקט ובטח וכו'', בחינת (ישעיה ל): 'בשוכה ונחת תושעון, בהשקט ובבטחה תהיה גבורתם', ובחינת ישוב הדעת הזה אי אפשר לבאר בכתב ולא בעל פה, כי הוא לכל חד כפום מה דמשער בלבה, בבחינת 'נודע בשערים בעלה' פי' דוע (וזהו ורא דף קג). וזהו בחינת 'קנא דקמצא רכיכא' הנ"ל, בחינת 'ר' פקנה', בחינת (תהילים מ): 'הרפו ודעו כי אנכי ה'.'

על-ידי נסיונות שהתלוננו מקדם, וכן אחר-כך פשרד להם היו בו כמה נסיונות, כמו שכתוב (שמות טו): 'למען אנסנו הילך בתורת וכו'', וכמו שכתוב (דברים ח): 'ויצנף ויאכלך את המן אשר לא ידעת ולא ידעון אבותיך למען נסתף וכו''. כי משם עקר הנסיונות של האדם, הינו מבחינת 'מאמר סתום' הנ"ל, שמשם ירד המן לישראל. כי כבר מבאר שהמאמר סתום, משם עקר יניקת הקלפות והסטרא אחרא מגדל ההעלמה וההסתרה פנ"ל, והאדם צריך לעבר באלו המקומות בשביל נסיון, וכשזוכה לבקש גם שם את ה' יתברך בבחינת 'איה וכו' פנ"ל, על-ידי-זה עולה בתכלית העליה וכו"ל. ועל-כן מחמת שהמן שהוא הפרנסה נמשך משם, מבחינת 'מאמר סתום' הנ"ל, שמשם כל השתלשלות יניקת הסטרא אחרא והקלפות פנ"ל, על-כן שם עקר הנסיון, בחינת 'למען נסתף וכו'', כי קדם שמשקבל הפרנסה מבחינת 'מאמר סתום' הנ"ל, צריך לעבר דרך אלו מקומות הרחוקים הנ"ל, שהם בחינת מקומות המטנפים ששם אין רואין את ה' יתברך כלל, ומתגברים עליו קשיות ובלבולים הרבה פנ"ל, וכשזוכה לעמד בנסיון ולבקש שם דיקא את ה' יתברך בבחינת 'איה' הנ"ל, על-ידי-זה נתהפך הירידה לעליה, וזוכה לבחינת 'איה' 'מאמר סתום' הנ"ל, וממשיך משם המן, דהינו פרנסה, שגמשיך משם דיקא פנ"ל.

וכ"ל זה אי אפשר לבאר בכתב, רק אנו צריכים לאחז עצמנו באבותינו ורבותינו הקדושים שזכו לזה בשלמות, ועל ידם חומל ה' יתברך עלינו, ומאיר עלינו פעמים איזה התנוצצות אלקות על-ידי בחינת קדשת שבת, שהוא בחינת שוכה ונחת, בחינת 'מנוחת שלוה והשקט ובטח וכו' פנ"ל. וזהו בחינת 'ערוב', לשון ערוב מש, שמערבין ומחברין ומיחדין על-ידי סעדת שבת שממנה עושין הערובי תחומין את בחינת שתי האלפין הנ"ל, שהם בחינת כלליות עלמין דאתגלין בעלמא עלאה סתימא, שהוא בחינת המאמר סתום פנ"ל:

ועל-כן קצתם שלא יכלו לעמד בנסיון פראוי, נכשלו והתלוננו על ה' יתברך קדם שירד להם המן, מחמת שהתגברו עליהם הבלבולים והקשיות והספקות הנמשכין מההעלמה של המאמר סתום פנ"ל, שהכרחו לעבר בהם קדם ירידת המן פנ"ל, אבל רב הכשרים שאלו כהגון, שחפשו ובקשו את כבוד ה' יתברך שם פנ"ל, ועמדו בנסיון עד שזכו שירד להם המן משם דיקא, מבחינת מאמר סתום הנ"ל.

כד **יזה** בחינת המן, שהוא בחינת הפרנסה, כי עקר המן נמשך מבחינת מאמר סתום, בבחינת (שמות טו): 'כי לא ידעו מה הוא', שהוא בחינת 'מאמר סתום', כי 'מזונא לאו בזכותא תליא אלא במזלא וכו'' (מועד קטן כח), שהוא בחינת מזל העליון פמ"בא, שהוא בחינת 'פתר', בחינת 'מאמר סתום' פי' דוע. ועל-כן ירד להם המן

וגם אחר שירד להם המן היה להם נסיונות בזה, כמו שכתוב: 'למען אנסנו', דהינו אם ישמרו המצוות התלויות בו שלא יותירו וכו', כי מחמת שהמן, שהוא הפרנסה, יורד מבחינה גבה ונעלמת כל פה, מבחינת 'מאמר סתום' פנ"ל, על-כן תכף כשבא המן והפרנסה

מתעלים האור הסתום כל כף, כי נמשך הארה נפלאה ועצומה על כל אחד מישראל, שהוא בחינת נשמה יתרה, שעל-ידי-זה יוכל להאיר בו האור הנ"ל, ועל-כן באמת אז הקלפות שינקו מהעלמת האור בטלין, מאחר שעתה נמשך בחינת התגלות האור, על-כן עתה ביום הששי בכניסת השבת, מקבלין לחם יומים, כי אין יניקה להסטרטא אחרא בהגבול שבין התגלות יום הששי לשבת, שהוא ליל שבת קדש, כי בשבת מאיר בחינת 'איה' בהארה נפלאה, שזהו עקר קדשת שבת פנ"ל.

ועל-כן מצוה גדולה לאכל בשבת, כי אז אין להסטרטא אחרא יניקה בהאכילה הנמשכת מהמאמר סתום, מחמת שאז מאיר המאמר סתום בתקון נפלא שנוכל לקבלו, והקלפות והסטרטא אחרא מתבטלין פנ"ל.

ועתה מבאר קשר הפסוקים היטב: "ויאמר משה אכלהו היום" (שמות טז), "אכלהו" ודאי, כי עתה בשבת מצוה גדולה לאכל, כי "שבת היום לה", ואין להסטרטא אחרא אחיזה בהאכילה כ"ל, בבחינת "היום לא תמצאאו בשדה", בשדה שם אחיזת הקלפות כידוע, שאי אפשר לקבל המן שהוא הפרנסה, כי אם על-ידי שהולכין בדרך, בחינת שדה ששם אחיזתם, ועומדים בנסיון פנ"ל, שבשביל זה אי אפשר לקבל הפרנסה לשני ימים, שלא לעבר הגבול שבין יום ליום, אבל "היום לא תמצאאו" שם בבחינת שדה, כי אין להם אחיזה כ"ל בסעדת שבת, כי אז מאיר האור בתקון נפלא פנ"ל:

כו וזוהו (שמות טז): "ראו כי ה' נתן לכם השבת", "ראו" דיקא, כי אז מתגלה האור הנעלם בחינת ראיה והתגלות פנ"ל. וזוהו: "על-כן הוא נותן לכם לחם יומים", הינו פנ"ל, כי מחמת זה שהאור נמשך אז בבחינת התגלות, בבחינת "ראו", על-ידי-זה בעצמו הוא נותן לכם לחם יומים, כי על-ידי-זה יכולין לקבל השפע לשני ימים פנ"ל. וזוהו: "שבו איש תחתיו אל יצא איש ממקומו ביום השביעי", ולמדו רבותינו ז"ל (עירובין מז:): שלא לצאת חוץ לתחום אלפים אמה, הינו כי תחום שבת אלפים אמה נמשך משם בחינת סעודת שבת, בבחינת "לחם יומים", שזהו בחינת ערוגי תחומין שמשם מתחיל התחום פנ"ל, כי עקר תחום שבת אלפים

לזה העולם הגשמי חוזר ונתעלם האור הנ"ל שמשם נמשך המן, כי אי אפשר להשיגו בזה העולם בשום דעת כי אם באמונה לבד, על-כן תכף שנמשך המן ליום ראשון היה קשה להם להאמין שיירד גם ביום שני, מאחר שהוא פלא גדול שנמשך מבחינת סתום ונעלם מאד, שמשם יניקת הסטרטא אחרא והקלפות שהם מעקמין את הלב בכל פעם. על-כן נמצאו אנשים שלא עמדו בנסיון והותירו ממנו, ובאמת "וירם תולעים ויבאש וכו'" (שמות טז), כי שלטו בו הקלפות שהם בחינת המקומות המטנפים והמקלקלים, שמהם כל הדברים הנשקצים והנמאסים, בחינת 'תולעים', והבאיש.

כי המן לא היה אפשר לירד כי אם על יום אחד דבר יום ביומו, כי כל יום מששת ימי המעשה יש לו מאמר מיחד שבו ברא את הבריאה שנברא באותו היום, וכן כל יום ויום יש גבול וצמצום ששרשו נמשך מהעלמת המאמר סתום. וזה בחינת חשך שקודם לאור, בחינת (בראשית א): "ויהי ערב ויהי בקר וכו'". ועל-כן בחשכת לילה בו תרמש כל חיתו יער, שאז עקר שליטת הסטרטא אחרא והקלפות, כי יניקתם מבחינת חשך שנמשך מהעלמת המאמר סתום פנ"ל. ועל-כן לא ירד המן לישראל כי אם על פרנסת היום לבד, כדי שיתלו עיניהם למרום, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (יומא עג:), כי אי אפשר למשך השפע מהמאמר סתום לזה העולם על כל הימים ביחד, שלא לעבר הגבול שבין יום ליום וינקו הקלפות יותר מדאי, בחינת "וירם תולעים ויבאש" פנ"ל, ועל-כן בהכרח שיירד רק על יום אחד, והם יזיה להם נסיון על יום השני, כדי שיתלו עיניהם למרום, שיתלו עיניהם דיקא, זה בחינת בקשה וחפוש הנ"ל, שצריכין בכל יום לחזור ולחפש ולבקש 'איה מקום כבודו', ולתלות עיניו למרום, ואז חוזר ועולה לבחינת 'איה', וחוזר וממשיך המן שהוא הפרנסה ליום שני, וכן צריכין בכל יום וכנ"ל:

כה ועל-כן ביום הששי לקטו לחם משנה לחם יומים, כי בשבת הקלפות והסטרטא אחרא בטלים, ואז מאיר בחינת 'איה' בהארה נפלאה, בבחינת יעתיקא קדישא גלי רצון דילה' (וזהו יתרו דף פח:), (כי המאמר סתום הוא בחינת עתיקא קדישא כידוע), ועל-כן מקבלין שפע המן על שני ימים, בחינת "לחם יומים", כי אז אין

אמה הם בחינת השני אלפין הנ"ל, שהם בחינת שני הדרכים הקדושים הנ"ל של 'איה' ו'אזמרה' שמאירין בשבת באור גדול, שכל זה נתתקן על-ידי אכילת שבת פנ"ל:

כז ועל-בין צוה לקח צנצנת אחת מן "למשמרת לדרתיכם למען יראו את הלחם וכו'" (שמות טז), וכמו שכתוב (ירמיה ב): "הדור אתם ראו דבר ה". פי צריך כל אדם לידע שגם עתה נמשכת הפרנסה בבחינה הנ"ל, בבחינת מן, פי אף-על-פי שעתה אינו מתנהג ממש כמו בירידת המן שירד מאכל מזמן דבר יום ביומו, ועכשו מנהיג ה' תברך בדרך אחר קצת, ונדלה התבואה על שנה שלמה ולפעמים ליותר, וכל אחד מקבל פרנסתו לפי בחינתו, יש שמרויח ממון שיוכל להתפרנס בו לשנה ויותר ויש לחדש וכו', וכן כמה שנויים, ויש שהוא עני ובודח מקבל פרנסתו ליומו, וכיוצא בזה שנויים לאין מספר. אבל אף-על-פי-כן הכל הוא בבחינת ירידת המן, בבחינת (מכילתא ויסע ב'): "לא נתנה תורה אלא לאוכלי המן", וכמו שכתוב: "הדור אתם ראו דבר ה" — 'שמעו לא נאמר, אלא ראו, ראו במה נתפרנסו אבותיכם' (שם), פי גם עתה נמשכת הפרנסה מבחינת 'מאמר סתום' הנ"ל, וצריכין לעבר תחלה דרך מקומות הרחוקים הנ"ל, שמשם כל הנסיונות של כל העוסקים בפרנסה שיהיה משא ומתן באמונה, ולא יפלו להכחשות וגזלות ותאוות ממון הנמשך מהקלפות שיונקים משם, מבחינת 'מאמר סתום' פנ"ל. ואחר-כך תכף כשמקבלין איזה פרנסה או עשירות משם נתעלם האור אצלו מיד ואינו יודע מעתה מהיכן יתפרנס, אף-על-פי שזה סמוך הרויח, וגם אז היה בהשגחה נפלאה מה' תברך, אף-על-פי-כן עתה חוזר ודואג מהיכן יתפרנס, וכן כל אחד ואחד לפי בחינתו.

ובאמת צריך כל אחד להתחזק בכטחון גדול, ולבלי לחשב מיום לתברו כלל, כמו שאמרו חכמינו ז"ל (תנחומא בשלח כ): שמי שדואג מה יאכל למחר הוא ממחסרי אמנה, פי בענין המשכת השפע והפרנסה שנמשך מבחינת המאמר סתום, שם עקר הנסיונות של האדם, בבחינת "למען אנסנו", שה' תברך ממשיך ומוריד השפע והפרנסה לכל אחד באופן שיהיה לו נסיון

וכנ"ל. והעקר שיתלה עיניו למרום בכל פעם שחסר לו הפרנסה, פי אין שום עצה אחרת בעולם כלל, דהינו שילך בדרך הנ"ל, שיחפש ויבקש את ה' תברך תמיד אפלו במקומות הרחוקים הנ"ל, ואז יזכה שיאיר לו הארה משם, וממילא יהיה נמשך לו פרנסה ושפע גדול משם, פי כל טוב נמשך משם, והעקר על-ידי הדרשה והבקשה והחפוש פנ"ל, בבחינת (תהילים לו): "ודרשי ה' לא יחסרו כל טוב" וכנ"ל:

כח וזהו בחינת מה שאמרו רבותינו ז"ל (בראשית רבה יא, ט): "ויחן פני העיר" (בראשית לג) — 'שקבע תחומין עם דמדומי חמה', פי שלש סעדות של שבת הם פנגד שלשה אבות, והעקר הוא יעקב שכולל ומחבר ומיחד שני הדרכים הנ"ל ביחד, שזה עקר בחינת קדשת שבת שנמשך על-ידי אכילת שבת, דהינו על-ידי השלש סעדות וכנ"ל, פי סעדה ראשונה היא פנגד אברהם איש חסד, שהוא מלמד זכות וממשיך חסדים על ישראל תמיד על-ידי הנקדות טובות שמוצא בהם, שזהו בחינת הדרך של 'אזמרה' הנ"ל. ויצחק הוא בחינת עולה תמימה, בחינת 'ואיה השיה לעלה' הנ"ל, שזה הדרך הקדש התחיל על-ידי עקדת יצחק ששם נאמר המקרא הזה, פי יצחק ממתיק הגבורות בשרשן, שהוא העלמת המאמר סתום הנ"ל שמשם שרש הגבורות הקדושות ושם המתקתן, פי באמת ההעלמה הוא חסד נפלא מאד, (וכמוכן בכתבי האר"י ז"ל שעקר המתקת כל הגבורות בשרשן הוא על-ידי בחינת 'כתר', שהוא בחינת 'איה', ששם כל תליסר מכילין דרחמי, שעקר חסד ורחמים שנמשך משם הוא מחמת ששם נמתקין הגבורות בשרשן). ועל-בין אוכלין שתי סעדות פנגד אברהם ויצחק, שהם בחינת שתי הדרכים הנ"ל, שהם 'אזמרה' ו'איה' הנ"ל, שעקר תקון הדרכים הנ"ל הוא על-ידי אכילת שבת, שעל-ידי-זה נעשים דרכים פבושים לרבים פנ"ל. ויעקב הוא בחינת (שמות כו): "הבריח התיכון מבריח מן הקצה אל הקצה" שכולל ומחבר ומיחד שתי הדרכים הנ"ל ביחד, שזהו בחינת עקר שלמות היחוד שנעשה בשבת:

כט וזהו בחינת סעדה שלישית, שאז הוא ירעוה דרעוין ואז עתיקא קדישא גלי רצון דילה,

לא וְזוּה בַחֲנִינָה מֵה שְׁהוֹלְכִין וְנוֹסְעִין עַל קִבְרֵי הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, כִּי עֵקֶר הַסְּתַלְקוֹת הַצַּדִּיק הוּא לְבַחֲנִינָה 'אִיה', שְׁעוֹלָה לְשֵׁם בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת לְעֵלָא וּלְעֵלָא, כִּי עֵקֶר הַמִּיתָה עַל-יְדֵי הַפְּרוּד שְׁגָרָם אָדָם הָרָאוּשׁוֹן בְּחֻטְאוֹ כַּנִּל. וְכָל אֶחָד כְּפִי מֵה שְׁזוּכָה בַחֲנִינָה לְחַפְשׁ וּלְבַקֵּשׁ אֶת ה' וְתַבְרַךְ תָּמִיד, שְׁעַל-יְדֵי-זוּה זְכָה לְעֵלוֹת לְבַחֲנִינָה 'אִיה' כַּנִּל, כְּמוֹ כֵּן זוּכָה בְּעַת סוּפוֹ וְקִצּוֹ שְׁתַּעֲלֶה נְשַׁמְתוֹ לְשֵׁם, לְבַחֲנִינָה 'אִיה', שְׁשֵׁם עֵקֶר קְבוּל שְׂכָר, בְּבַחֲנִינָה (תהילים לא): "מִה רַב טוֹבָךְ אֲשֶׁר צָפַנְתָּ לִירֵאָיִךְ", בַּחֲנִינָה (ישעיה סד): "עֵין לֹא רָאִתָּה וְכוּ'". שְׁפֵל זוּה בַחֲנִינָה סְתוּם וְנֶעְלָם, בַּחֲנִינָה 'אִיה' הַנִּל, אֲבָל בְּשַׁעַת מִיתָה, מִחֻמַּת שְׂאֵז הוּא פְּרוּד, עַל-כֵּן אֵז מִתְעוֹרְרִין בְּיוֹתֵר כָּל מְקוֹמוֹת הַמְּטַנְפִּים שִׁיּוּנָקִים מִשֵּׁם, עַל-כֵּן הַמַּת מְטַמָּא טַמְאָה חֲמוּרָה כָּל כָּף, וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְסַבֵּל מֵה שִׁיּוּבָל כְּפִי מַעֲשִׂיו עַד שִׁיעֲלֶה לְשֵׁם לְבַחֲנִינָה 'אִיה' לְהַחֲיוֹת הַעֲצָמוֹת, אֲבָל הַצַּדִּיק הַגְּדוֹל עוֹלָה לְשֵׁם מִיָּד, כְּמוֹ מִשֵּׁה יוֹסֵף וְדוֹד שְׁנִסְתַּלְקוּ בְּשַׁבַּת בְּמִנְחָה בְּרַעוּא דְרַעוּיִן (וזהר תרומה דף קנז), שֶׁהוּא בְּבַחֲנִינָה 'אִיה' כַּנִּל. וְהוּא מְמַשֵּׂיךְ מִשֵּׁם הָאֲרוֹת נְפֻלָּאוֹת וְתַקְוָנִים נְפֻלָּאִים עִתָּה בְּיוֹתֵר, כִּי 'גְּדוֹלִים צַדִּיקִים בְּמִיתָתָן יוֹתֵר מִבְּחַיֵּיהֶם' (חולין ט), מִחֻמַּת שְׂאֵז עוֹלִין לְבַחֲנִינָה 'אִיה' בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת, כִּי בְּדַאי הַעֲלִיָּה לְשֵׁם אֲפִלוֹ מִי שְׁזוּכָה לְזוּה הוּא בְּכַמָּה אֲלָפִים וְרַבְבוֹת בַּחֲנִינוֹת וּמְדַרְגוֹת, (וכמוכן בסוף התורה 'אִיה' הַנִּל שֶׁגַם הַצַּדִּיק עוֹבֵר דֶּרֶךְ אֵלוֹ הַמְּקוֹמוֹת לְפִי בַחֲנִינָתוֹ קִדְּם כָּל תּוֹרָה וְכוּ', וְאֶף-עַל-פִּי-כֵּן הוּא דֶּרֶךְ אֲמַת וְיִשָּׁר גַּם לְאֲנָשִׁים פְּשוּטִים וְגוֹסִים, כְּמִבְּאֵר שֵׁם, עֵין שֵׁם).

וְעַל-כֵּן עִתָּה אַחַר הַסְּתַלְקוֹתוֹ שְׁעוֹלָה לְשֵׁם בְּעֵלְיָה נְפֻלָּאָה לְעֵלָא וּלְעֵלָא, עַל-כֵּן הַכֹּל יְכוֹלִין לְהַחֲתִּיק עַל יְדוֹ, כִּי מִכָּל מְקוֹמוֹת הַמְּטַנְפִּים שְׁבַעוֹלָם וּמִכָּל מִינֵי אֲבֵי אֲבוֹת הַטַּמְאָה שְׁבַעוֹלָם יְכוֹלִין לְשׁוּב וּלְעֵלוֹת בְּתַכְלִית הַעֲלִיָּה עַל-יְדֵי הַדֶּרֶךְ שֶׁל 'אִיה' הַנִּל שְׁמַאִיר בְּיוֹתֵר עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק שְׁעֵלָה לְשֵׁם וְכַנִּל. וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לְבוֹא עַל קִבְרוֹ הַקְּדוֹשׁ, כִּי כָּל הַקְּבָרִים מְטַמְּאִין בְּאֵהָל, אֲבָל הַצַּדִּיק אֵינוֹ מְטַמָּא בְּאֵהָל, כְּמוֹ שְׁאֲמָרוֹ רַבּוּתֵינוּ ו'ל, כִּי אֲדַרְבָּא, כָּל הַקְּדוֹשׁוֹת וְכָל הַתַּקְוָנִים נִמְשָׁכִין מִשֵּׁם וְכַנִּל:

כִּי אֵז עֵקֶר הַתַּקּוּן בְּשְׁלֵמוֹת שְׁנַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַדֶּרֶכִּים הַנִּל. וְעַל-כֵּן עֵקֶר בַּחֲנִינָה שְׁבַת הוּא בַּחֲנִינָה נַחֲלַת יַעֲקֹב, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (ישעיה נח): "אִם תָּשִׁיב מִשְׁבַּת רְגְלֶךָ וְהִאֲכַלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אֲבִיךָ וְכוּ'", שֶׁהִיא נַחֲלָה בְּלֵי מְצָרִים (שבת קיח), כִּי כְּשֶׁנִּכְלַל שְׁתֵּי הַדֶּרֶכִּים הַנִּל בְּיַחַד אֵז נִתְבַּטְּלִין כָּל מְצָרֵי הַקְּדוּשָׁה, כִּי הַכֹּל יִשׁוּבוּ אֶל ה' עַל-יְדֵי שְׁתֵּי הַדֶּרֶכִּים הָאֵלוֹ שְׁנַעֲשִׂין דֶּרֶךְ כְּבוֹשָׁה עַל-יְדֵי יַעֲקֹב בְּיוֹתֵר, מִחֻמַּת שֶׁהוּא כּוֹלֵם יַחַד וְכַנִּל. וְעַל-כֵּן יַעֲקֹב דִּיקָא קָבַע תַּחְמוּמִין כַּנִּל, כִּי עֵקֶר תַּחְמוּם שְׁבַת אֲלָפִים אִמָּה שֶׁהוּא בַּחֲנִינָה שְׁתֵּי הַדֶּרֶכִּים הַנִּל נִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי בַּחֲנִינָה יַעֲקֹב כַּנִּל:

ל וְזוּהוּ: (קהלת ד): "טוֹבִים הַשָּׁנִים מִן הָאֶחָד, שְׁאִם יִפְלוּ הָאֶחָד יָקִים אֶת חֲבֵרוֹ", הֵינּוּ בַּחֲנִינָה שְׁנֵי הַדֶּרֶכִּים הַנִּל שֶׁהֵם מְחֻזְקִין אֶת כָּל הָאָדָם לְכַל יִפֹּל בְּשׁוּם אֲפֵן בְּעוֹלָם. וְזוּהוּ "שְׁאִם יִפְלוּ הָאֶחָד יָקִים אֶת חֲבֵרוֹ", כִּי לְפַעְמִים מְחֻזְקִין אֶת עֲצָמָן עַל-יְדֵי בַּחֲנִינָה הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת שְׁמוּצָאִין בּוֹ עֲדִין, שְׁזוּהוּ בַּחֲנִינָה אֲבָרְהָם כַּנִּל, וְלְפַעְמִים נוֹפֵל חֵס וְשְׁלוֹם גַּם מִזָּה, וְאֵז אֵין יְכוֹל לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ בְּשׁוּם דְּבָר, וְאֵז מְחַיֶּה אֶת עֲצָמוֹ עַל-יְדֵי הַבְּקָשָׁה וְהַחֲפוּשׁ בַּחֲנִינָה 'אִיה' הַנִּל, שְׁמִזָּה הַדֶּרֶךְ אֵי אֲפִשָּׁר לְהַבְעֵל דְּבָר לְכַלְכְּלוֹ וְלְהַפִּילוֹ עַל-יְדֵי שׁוּם בְּלִבּוֹל בְּעוֹלָם, כִּי אֶף-עַל-פִּי שִׁיְכַנִּיס בְּדַעְתּוֹ חֵס וְשְׁלוֹם שְׁאֲפִס תַּקְנָה מִחֻמַּת שְׁקֻלָּל מְאֹד, וְאֶף-עַל-פִּי שֶׁהֲאֲמַת הוּא כָּף, וְגַם עִתָּה הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא, אֶף-עַל-פִּי-כֵּן מֵאֲחַר שְׁכָבָר גָּלוּ לָנוּ שְׁאֲפִלוּ בְּמְקוֹמוֹת הַמְּטַנְפִּים יְכוֹלִין לְחַפְשׁ וּלְבַקֵּשׁ אֶת ה' וְתַבְרַךְ וּלְעֵלוֹת עַל-יְדֵי-זוּה דִּיקָא לְתַכְלִית הַעֲלִיָּה, לְבַחֲנִינָה 'אִיה', עַל-כֵּן בְּדַאי תָּמִיד יָקוּם עַל עֲמָדוֹ, וּבְתוֹךְ כָּף יְזַכֵּה שֶׁה' וְתַבְרַךְ יִרְחַם עָלָיו וְיֵאִיר עֵינָיו שִׁיַּחֲזֹר וְיִמְצָא הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת שִׁישׁ בּוֹ עֲדִין וְיִגִּיל וְיִשִּׁישׁ בִּישׁוּעָתוֹ. וְזוּהוּ בַּחֲנִינָה "שְׁאִם יִפְלוּ הָאֶחָד יָקִים אֶת חֲבֵרוֹ" וְכַנִּל. "וְהַחֲוֹט הַמְּשֻׁלָּשׁ לֹא בְּמַהֲרָה יִנְתַּק" (שם), "הַחֲוֹט הַמְּשֻׁלָּשׁ" זוּה בַּחֲנִינָה יַעֲקֹב שְׁכוֹלֵל שְׁתֵּי הַדֶּרֶכִּים יַחַד, "לֹא בְּמַהֲרָה יִנְתַּק", כִּי עֵקֶר הַתַּקּוּן כְּשֶׁנִּכְלַל שְׁתֵּי הַדֶּרֶכִּים יַחַד וְכַנִּל:

בשבועה של הבא לפרע מנכסי יתומים כנ"ל. כי עקר השבועה היא בחינת חיות כנ"ל.

ועל-כן אמרו רבותינו ז"ל: 'כל הנשבע, כאלו נשבע בחיי המלך', 'בחי המלך' דיקא, כי השבועה הוא בחינת התקשרות לה' יתברך אשר בשמו נשבעין, והוא יתברך הוא חי החיים. ועל-כן על-פי הרב נקראת השבועה במקרא "חי ה'", כמו שכתוב (ירמיה כג): "ולא יאמרו עוד חי ה' אשר הוציא אתכם מארץ מצרים, כי אם חי ה' אשר העלה ואשר הביא וכו'", במקרה בימינו אמן:

הלכה ג

ממלטלי דיתמי לא משתעבדי לבעל חוב מדינא, והאדנא גובין ממטלטלי דיתמי (כתובות צב):

א על-פי המאמר על פסוק "ואיה השעה לעלה" בלקוטי תננינא סימן י"ב, המתחיל: 'כשאדם הולך אחר שכלו וכו'', עין שם כל המאמר היטב והבין מאד מאד, כי הם דברים עמקים מאד מאד.

והבלל, שכשאדם נופל חס ושלום למקום שנופל, אפלו אם נופל לדברים מגנים מאד שהם בחינת מקומות המטנפים, ואפלו מי שנופל חס ושלום לספקות והרהורים ומהרהר אחר ה' יתברך וכו', אף-על-פי-כן אין שום יאוש בעולם כלל, אף-על-פי שנדמה לו שבמקומו אין נמצא שם ה' יתברך כלל חס ושלום, מחמת שנופל למקומות מטנפים כאלו רחמנא לצלן, אף-על-פי-כן יחזק ויתאמץ ויתגבר מאד לדרש ולבקש ולחפש אחר כבוד ה' יתברך, וכששואל ודרש ומבקש אחר כבוד ה' יתברך, ומצטער ומתגעגע וצועק לה' יתברך ונקסף לחזור אליו, אף-על-פי שאינו יודע שום דרך ונתיב ועצה ותחבולה איך אפשר לעלות ולחזור ממקומות כאלו הרחוקים מה' יתברך כל-כך, אף-על-פי-כן על-ידי הבקשה והחפוש בעצמו שמחפש ומבקש את ה' יתברך איה מקום כבודו, על-ידי-זה בעצמו עולה בתכלית העלה, בבחינת ירידה תכלית העליה.

כי איה' הוא בחינת מאמר סתום שמשם מקבלין כל המאמרות שבהם נברא העולם, שהוא בחינת בראשית מאמר סתום, ומגדל הסתרתו והעלמו של

וזה בחינת הבא לפרע מנכסי יתומים לא יפרע אלא בשבועה, כי השבועה הוא בחינת חיות, כי השבועה הוא בחינת פריות ברית, ועל-כן השבועה היא בבחינת צדיק חי עלמין, וכמוכא בספר 'שערי אורה'. ועל-כן פשיש הכחשה בין שני אנשים, שזהו בחינת סטרא דמותא, שהוא בחינת שקר כידוע, אזי התקון לזה שבועה, שהוא בחינת חיים כנ"ל. ועל-ידי-זה נתברר האמת, ונתבטל השקר שהיא סטרא דמותא, ומי שפוגם גם בשבועה חס ושלום, אזי נחשב כאלו מתריב כל העולם כלו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (שבועות טז). כי עקר חיות וקיום העולם הוא על-ידי בחינת שבועה, בבחינת (ישעיה נד): "אשר נשבעתי מעבר עוד מי נח על הארץ וכו'", כי לא היה קיום להעולם אחר המבול עד שנשבע ה' יתברך כככול, ועל-ידי-זה נתקיים העולם, נמצא שבועה הוא בחינת קיום העולם, בחינת צדיק חי עלמין כנ"ל, ועל-כן בשעה שאמר ה' יתברך "לא תשא" נודעו העולם, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (שבועות טז), כי עקר קיום העולם הוא על-ידי בחינת שבועה כנ"ל, נמצא שבועה הוא בחינת קיום העולם, בחינת חיות כנ"ל. ועל-כן הבא לפרע מנכסי יתומים לא יפרע אלא בשבועה, כי מאחר שנסתלק הבעל חוב ושלט סטרא דמותא, על-כן אינו יכול המלוה להוציא חובו, להעלותו מבחינת סטרא דמותא, כי אם על-ידי שבועה שהיא בחינת חיים, שעל-ידי-זה דיקא יכול לגבות חובו משם כנ"ל.

ועל-כן החמירו בשבועה זו ביותר, ואמרו בשבועה זו דיקא אין אדם מוריש שבועה לבניו, כמבאר בפוסקים, כי דיקא שבועה זו אינו יכול להוריש לבניו, מאחר שמת לווה בחיי מלוה ושלט סטרא דמותא ממש, ואי אפשר להוציא הממון כי אם בשבועה שהיא בחינת חיות, על-כן כשהוא נסתלק אחר-כך גם כן ונסתלק חיותו, בודאי אינו יכול להוריש ממון כזה לבניו, מה שהוא בעצמו היה מכרח להמשיך חיות על-ידי השבועה, ועכשו נסתלק חיותו, ועל-כן אין יכול להוריש ממון כזה לבניו, מה שאין כן בשאר שבועות, שאף-על-פי שבאים גם כן להכניע בחינת סטרא דמותא שהיא בחינת הכחשה ושקר כנ"ל, אף-על-פי-כן מאחר שלא שלט סטרא דמותא ממש, על-כן לא החמירו בשבועות אחרות כל-כך כמו

ובפרט מי שנפל חס ושלום מעבודת ה', ומכל שכן מי שנפל חס ושלום למקום שנפל, שבודאי אינו יכול להחיות את עצמו כי אם על-ידי ענין הנ"ל, שגם במקומו יבקש ויחפש אחר ה' יתברך כנ"ל, ואז יזכה לעלות מן הירידה והנפילה הגדולה לתכלית העליה כנ"ל, אך אפלו אנשים כשרים באמת, ואפלו הגבאים במעלה יתרה צריכים גם כן לענין הנ"ל, כי כל אדם צריך לעלות תמיד מדרגא לדרגא, כי האדם אסור לו להיות עומד כמובא, וכשצריך לעלות מדרגא לדרגא, אזי בהכרח שיהיה לו ירידה קדם העליה כמובא, ואזי בעת שיש לו הירידה שקדם העליה, ואז הוא רחוק מה' יתברך וכבודו יתברך נסתר ממנו, ואז הוא צריך לחפש ולבקש 'איה מקום כבודו', ועל-ידי זה הוא זוכה לעלות בתכלית העליה בחינת 'איה' כנ"ל, ועל-ידי זה הוא עולה למדרגה גבה יותר, כי אי אפשר לעלות מדרגא לדרגא כי אם על-ידי בחינת 'איה', שהוא המאמר העליון, בחינת 'מאמר סתום בראשית', שכל העשרה מאמרות מקבלין ממנו. כי כשעולין מדרגא לדרגא זהו בחינת התחדשות הנשמה, שמתחדש עכשו ונעשה פאיש אחר על-ידי שיצא ממדרגה הראשונה ונכנס למדרגה השניה, ואי אפשר לחדש עצמו ולצאת ממדרגה למדרגה כי אם על-ידי שחזור ועולה לתכלית השרש, שהוא בחינת 'איה' שהוא השרש של כל העשרה מאמרות שבהם נברא העולם, שבהם כלולים כל העולמות וכל הנשמות וכל מדרגות שבעולם,

ומחמת זה בעצמו פשרוצין לעלות מדרגא לדרגא צריכין שיהיה ירידה קדם העליה, כי פשרוצין לעלות מדרגא לדרגא בהכרח צריכין לחזר ולהפיל בתחלת השרש שהוא בחינת 'איה', שהוא שרש הכל ששם כלולים יחד כל המדרגות שבעולם כנ"ל, ושם יכולין לחדש נשמתו ולצאת מדרגא לדרגא וכנ"ל, ועל-כן מרחין שיהיה ירידה קדם העליה מדרגא לדרגא, כי על-ידי הירידה שיש לו, על-ידי זה הוא מחפש ומבקש 'איה מקום כבודו', ועל-ידי זה כשזוכה לחפש ולבקש היטב, אז זוכה לעלות בתכלית העליה לבחינת 'איה', שהוא שרש הכל כנ"ל, ואזי חוזר וממשיך משם, מבחינת 'איה', שרש הכל, הוא ממשיך משם חיות בבחינת מדרגה גבה יותר ועולה למדרגה הגבה יותר:

המאמר סתום הגבה מכלם, על-כן מקבלין ממנו דיקא חיות וקיום כל המקומות המטנפים וכל הדברים רעים וכו'. ועל-כן כשנפלין חס ושלום למקומות אלו ומבקשין ומחפשין 'איה מקום כבודו', על-ידי זה הוא עולה בתכלית העליה, פי זוכה לעלות אל שרש הקדושה שהוא בחינת 'איה', שהוא בחינת מאמר סתום שממש מקבלין העשרה מאמרות.

כי עקר הבריאה היתה רק בשביל כבודו יתברך. ועל-כן בכל חלק וחלק מהבריאה שנברא בעשרה מאמרות מלבש בו חלקי כבודו יתברך, כי כל העשרה מאמרות כלם נמשכו רק בשביל שיתגלה כבודו יתברך על-ידי הבריאה, ויש גבול לכל כבוד וכבוד שמלבש בכל מאמר ומאמר מעשרה מאמרות שלא יתפשט למקומות המטנפים שהם מקומות החיצונים, בבחינת (ישעיה מב): "וכבודי לא אחר לא אתן", ואף-על-פי שמלא כל הארץ כבודו, אף-על-פי-כן יש גבול להכבוד שלא יתפשט למקומות הנ"ל. אבל באמת אף-על-פי-כן בודאי גם מקומות המטנפים ובתי עבודה זרה גם הם צריכין לקבל חיות ממנו יתברך, אך הם מקבלין מבחינת מאמר סתום שהוא בחינת בראשית, בחינת 'איה וכו'. על-כן מי שנפול לשם חס ושלום, כששואל ומחפש ומבקש 'איה מקום כבודו', על-ידי זה זוכה לעלות בתכלית העליה, פי זוכה לבחינת 'איה' שהוא בחינת בראשית מאמר סתום, שהוא למעלה מכל המאמרות שכלם מקבלין ממנו כנ"ל. וזה בחינת 'איה' השה לעלה וכו', עין שם.

וזה בחינת תשובה, פי זה עקר התשובה, כשאדם מבקש ומחפש אחר כבודו יתברך ורואה בעצמו שרחוק מכבודו יתברך ומתגעגע ושואל ומצטער 'איה מקום כבודו', וזה בעצמו תשובתו ותקונו וכו'. ויש בזה עוד הרבה דברים, פי כשאדם הולך בדרך וכו', ולפני כל תורה יש ספקות הנ"ל וכו'. וזהו בחינת: 'אם יאמר לך אדם היכן הוא אלוקיך, תאמר לו בכרך גדול של רומי וכו'', עין שם כל זה היטב:

ב וזה בחינת מטלטלי דיתמי לא משתעבדי לבעל חוב, פי ענין הנ"ל היא עצה נפלאה ודרך ישרה מאד לכל אדם, לא מבציא להאנשים הקטנים במעלה,

דברים שפקדושה, ששם אין רואין התגלות כבודו ותברך, אבל צריכין לעסק גם בהם, ושם צריכין לחפש ולבקש אחר כבודו ותברך, ואז מתייה את עצמו בבחינת 'איה מקום כבודו' שהוא מאמר סתום, שהוא שרש הכל, שמגדל הסתרתו מקבלין ממנו חיות כל הקלפות והעונות. אבל כשמחפשינ ומבקשינ 'איה מקום כבודו', אזי עולה בתכלית העליה לשרש הקדושה, ואזי נתבטלין כל העונות והקלפות. וזהו: 'שיגיעת שניהם משפחת עון', כי צריכין שניהם, תורה ודרך ארץ, שהם שתי העבודות הנ"ל, ועל-ידי שניהם דיקא מבטלין העונות.

כי משא ומתן לבד בודאי אינו פלוס, כי אף-על-פי שיכולין לחפש ולבקש גם שם את ה' ותברך עד שיזכה לתכלית העליה לבחינת 'איה' פנ"ל, אבל אף-על-פי-כן הוא מקום ספנה מאד ויכולין להיות נלכד ונקשל שם חס ושלום, כי באמת מבחינת 'איה' מקבלין כח כל החיצונים מגדל הסתרתו והעלמו. ועל-כן במשא ומתן שמקבל חיות מבחינת 'איה', על-כן הקדושה נעלמת שם מאד, ומחמת זה בקל יוכל להיות נלכד חס ושלום על-ידי עסקי עולם הזה במשא ומתן ודרך ארץ, וחס ושלום ישפח אותו ותברך לגמרי, כמו שכתוב (דברים ח): "וכסף וזהב ירבה לך וכו'", וכמו שכתוב (שם יד): "ורם לבבך ושכחת וכו'", כי שם הקדושה נעלמת בבחינת 'איה', וכשנכנסין לשם, הינו לבחינת דרך ארץ ומשא ומתן שהם עסקי עולם הזה, צריכין לבקש ולחפש שם מאד מאד אותו ותברך, ואז דיקא יכולין למצאו ולעלות לבחינת 'איה' פנ"ל. אבל אם חס ושלום לא יזכה לבקש ולחפש כראוי אחר כבודו ותברך, חס ושלום ישפח אותו לגמרי וכו"ל. על-כן מי שרוצה לעסק במשא ומתן ודרך ארץ הוא מכרח לעשות תורתו קבע ומלאכתו עראי, כי בהתורה הקדושה שם הוא בחינת התגלות כבודו ותברך, ועל-ידי-זה אפלו כשיצא לשוק לעסק בדרך ארץ ומשא ומתן לא יהיה נלכד שם חס ושלום, כי יזכה לבקש ולחפש גם שם אחר כבודו ותברך מאחר שהוא משתדל תמיד לגלות כבודו ותברך, כי תורתו קבע שהוא התגלות כבודו פנ"ל. ועל-כן אפלו בעת שהוא רחוק מכבודו ותברך, דהינו בעת שעוסק בדברי חל, גם שם יחפש בודאי 'איה מקום כבודו'. ועל-ידי-זה יזכה לעלות בתכלית העליה פנ"ל.

ג נמצא שיש לכל אדם שני בחינות עבודות. עבודה אחת היא בחינת 'מלא כל הארץ כבודו', שזהו בחינת כל העשרה מאמרות שבהם נברא העולם, שמלבש בהם כבודו ותברך, שזהו בחינת פלליות התורה הפלוזה בעשרת הדברות, שהם בחינת עשרה מאמרות, אשר קיום התורה הקדושה היא בשביל כבודו ותברך שהוא שרש התורה, כמו שאמרו רבותינו ו"ל (אבות ו, א): 'אין כבוד אלא תורה'. וצריך האדם לעסק תמיד בתורה ועבודה בשביל כבודו ותברך, כדי לגלות כבודו על-ידי התורה הקדושה, וימלא כבודו את כל הארץ.

וזהו בחינת מה שמבאר שם בתחלת המאמר הנ"ל שצריך כל אדם להסתפל בכל דבר, אם יש בו כבוד ה' ותברך יעשה, ואם לאו לא יעשה, כי העקר הוא שיהיה כל מעשיו בשביל כבודו ותברך, שזהו בחינת פלליות התורה והמצות הנ"ל.

אבל אי אפשר להיות דבוק בהתורה תמיד יומם ולילה בלי בטול כלל, כי לפעמים צריכין לבטל, כמו שאמרו רבותינו ו"ל (מנחות טז): 'פעמים בטולה של תורה זהו קיומה', וגם צריכין לעסק במשא ומתן ודרך ארץ, ואז אין רואין כבודו ותברך, כי עקר התגלות כבודו ותברך הוא רק בהתורה ומצות. ואז צריכין להחיות את עצמו בבחינת השגיה הנ"ל, על-ידי שמחפשינ ומבקשינ אחר כבודו ותברך בבחינת 'איה מקום כבודו', ועל-ידי בחינה זו יכולין להחיות את עצמו בכל דבר ובכל מקום, אפלו בדברי חל, כגון משא ומתן וכיוצא, וגם אפלו כשנופלים חס ושלום לדברים רעים לגמרי, גם שם אם יזכה לחוס על נפשו ויקים ככל המבאר במאמר הנ"ל לבקש ולחפש אחר כבודו ותברך, אז יזכה לתכלית העליה, לבחינת 'איה', שעל-ידי-זה נתפריין ונתתקנין כל העונות, בבחינת 'ואיה השה לעלה', כמו שכתוב במאמר הנ"ל.

וזה בחינת (אבות ב): 'טוב תורה עם דרך ארץ שיגיעת שניהם משפחת עון', כי תורה ודרך ארץ הם שתי הבחינות הנ"ל, בחינת 'מלא כל הארץ כבודו', דהינו התגלות כבודו ותברך, שזהו בחינת עבודת התורה והמצות, ודרך ארץ הינו משא ומתן ועסקי חל שאינם

ומצאת כי תדרשנו בכל לכבד ובכל נפשך, בצר לך ומצאוך וכו". כי בעונותינו הרבים, בעת הגלות, ובפרט עכשו בסוף הגלות בעקבא דמשיחא, אשר עכשו ההסתרה מתגברת מאד מאד באלפים ורבבות הספרות שבתוך הסתרה, אשר כל נביאנו מימות משה וכל האבות כלם הסתפלו והתנבאו על הדורות האלו על עצם הצרות אשר יקרה לנו באחרית הימים חס ושלום, ועקר של כל הצרות הוא צרות הנפש, אשר נתרחקנו עכשו מה' יתברך מאד מאד אשר לא היתה כזאת מימי קדם, כי באמת צרות בגשמיות, אף-על-פי שבודאי עוברים עכשו על ישראל צרות רבות מאד ומסים וארנוניות רבים, אף-על-פי-כן צרות בגשמיות כבר סבלו ישראל בדורות הקדמונים צרות רבות יותר ויותר פמה פעמים, כי הנה פמה גרושין ושמידות והריגות ובריחות וכיוצא בזה הרבה הרבה, רחמנא לצלן מעתה, אבל העקר שהתנבאו כל הנביאים על ימים האלה על חבלו של משיח, אשר פמה תנאים אמרו: "ייתי ולא אחמיניה", וכיוצא בדברים האלה שהפליגו רבותינו ז"ל בעצם הצרות של אחרית הימים, העקר הוא צרות הנפש וגדל הסתרת כבודו יתברך שלא היתה כזאת בדורות הראשונים.

כי אזלת יד ואפס עצור ועזוב, וכל הצדיקים האמתיים נסתלקו בעונותינו הרבים, והשקר הולך ומתגבר, והאמת נעדרת ונעשה עדרים עדרים של אמת, כי בעונותינו הרבים נתרבה האמת מאד מאד, כי כל אחד אומר שאצלו האמת, אף-על-פי שיודע בעצמו נגעי לבבו וכל מה שחטא ופגם, אף-על-פי-כן הוא מתפאר בגללות שהוא השיג דרך אמת ויודע חכמות גדולות בעבודת ה', ומטעה ומעקם ומבלבל פמה וכמה אנשים מדרכי ה' האמתיים מדרך הישן אשר דרכו בו אבותינו מעולם בלי שום חכמות והמצאות כלל. כאלה וכאלה רבות אשר עצמו מספר בכמה וכמה מיני אפנים אשר התגבר השקר על האמת בעונותינו הרבים, ונתקיים (דניאל ח): "ותשלף אמת ארצה".

ובפרט הצרה הגדולה מפל הצרות, אשר התגברה עכשו חכמת הפילוסופיא חכמות חיצוניות,

וגם תורה לבד בלי שום דרך ארץ גם כן אי אפשר, כי בהכרח צריך בכל פעם לעלות מדרגא לדרגא, ואז מכרח שיהיה לו ירידה קדם העליה, ואז בהכרח שיהיה עצמו בבחינת הפקשה והחפוש הנ"ל, שזהו בחינת עבודת המשא ומתן ודרך ארץ פנ"ל, ששם מבקשין ומחפשין אחר כבודו יתברך, שעל-ידי-זה זוכין לתכלית העליה לבחינת 'איה', שעל-ידי-זה נתבטלין כל העונות פנ"ל. וזהו 'שיגיעת שניהם משפחת עון', כי על-ידי שני הבחינות הנ"ל נתבטלין העונות פנ"ל:

ד וזהו מרמז בסוף מאמר הנ"ל שמדבר שם מענין דרכים, וכשהולך בדרך אזי התורה הולכת לפניו, ולפני כל תורה יש ספקות ובלבולים הנ"ל. כי שתי הבחינות הנ"ל הם בחינת (דברים ו): "בשבתך בבייתך ובלכתך בדרך", כי עבודת התורה שהיא בחינת התגלות כבודו, שהוא קיום העולם, זהו בחינת "בשבתך בבייתך", כי זאת הקדשה קבועה וקיימת לעד, אבל כשמתרחקים מכבודו יתברך ונתרחקין מן התורה חס ושלום, אזי הוא בחינת נע ונד ומטלטל, שזהו בחינת "ובלכתך בדרך", שאין לו מקום קבע, רק הוא נע ונד ולא נודע מקומו איה, כי היום מקומו כאן ומחר במקום אחר ואין יודעין איה מקום כבודו, שזהו בחינת השניה הנ"ל שצריכין לחפש ולבקש 'איה מקום כבודו', שזהו בחינת משא ומתן ודרך ארץ, שרוב המשא ומתן הוא על-ידי דרכים, שצריכין להיות נע ונד בשביל פרנסה, ואז צריכין לבקש ולחפש 'איה מקום כבודו', בחינת (איוב טו): "נודד הוא ללחם איה", כי אז צריכין לחפש ולבקש 'איה מקום כבודו' וכנ"ל:

ה וזה בחינת כל הגליות שישאל הולכין בגולה והם נעים ונודים כצפור נודדת מן קנה, וכמו שהם נעים ונודים, כמו כן כבניכול קדשת כבודו יתברך נע ונד, כמו שכתוב (משלי כז): "כצפור נודדת מן קנה", שהם כנסת ישראל "כן איש נודד ממקומו", שאז צריכין לחפש ולבקש מאד מאד אחר כבודו ולשאל ולדרש בכל עת 'איה מקום כבודו', ואז אם תדרשנו ומצא לך בודאי, כמו שכתוב (דברים ה): "והפיץ ה' אתכם בעמים וכו' ובקשתם משם את ה' אלקיך

המשפילים יפשו לו לצרוף בהם ולברר וללפן עד עת קץ
כי עוד למועד.”

אשרי מי שיזכה בדורות האלה להתחזק עצמו בה'
יתברך ולילך בדרך הישר והאמת בתמימות
ובדרך הישן אשר דרכו בו אבותינו מעולם, ויחנך את
בניו בתורת ה' בלמוד גמרא ופוסקים ומעט מקרא כמו
שנהגו בו אבותינו מעולם, ואזי זה וזה יתקיים בידו.
ולא כמו האפיקורסים שעושין עקר מלמוד המקרא
וחכמת הדקדוק ומבטלים עקר הלמוד שהוא גמרא
ופוסקים, ורבותינו ו"ל אמרו (ברכות כח): 'מנעו בניכם
מן ההגיון, ואמרו שתלמוד בבלי כלול מהכל, מקרא
וימשנה וּגמרא, ובפרט שבאמת עקר פגנות
האפיקורסים הוא רק להתלבש עצמו באיזה אמת, כי
'כל שקר שאין בו אמת בתחלתו אינו מתקיים וכוו'
(סוטה לה). על-כן מטעין את בני ישראל מקרא, ולעת
עשוין לנו טובה שמלמדן בני ישראל מקרא, ולעת
עתה מבטלין אותן מעקר הלמוד מגמרא ופוסקים,
ואחר-כך מבטלין אותן לגמרי ולומדים אותם הכל
מעשה תענועיים שהם חכמות ולשונות שידע היכן
כוש עומד במפת העולם. אוי להם, אוי לנפשם, שהם
אומרים שדין הקדוש של המחליף פרה בתמור אין
צריך הנער לידע, ושטות הנה פמה זנבות יש
להתולעים המשנים הנמצאים בארצות הרחוקים זה
צריך הנער לידע, כי הם מדפיסים זאת בלוחות שלהם
שחברו בבית חנוף שלהם, "הפככם ראו כי ה' מסך
בקרבם רוח תענועיים" (ישעיה כט). ה' ברחמי המרבים
ירחם עלינו ועל זרענו ועל פלטת עמו ישראל ויציל
אותנו ואת זרענו מהם ומהמונם:

ו על-כן עכשו בתקף הגלות האחרון בסופו צריך כל
אחד ואחד לזהר מאד לילך עם המאמר הנ"ל
לקיים ככל הפתוב בו, לדרש ולבקש ולחפש מאד מאד
בכל עת ובכל מקום אחר כבודו יתברך, וישאל ויבקש
'איה מקום כבודו'. ואז אם יבקשנו וידרשנו היטב, יוכל
בודאי למצאו יתברך אפלו אם הוא הגרוע שבגרועים,
אפלו אם עבר מה שעבר וגם עכשו הוא במקום שהוא
אף-על-פי-כן יחזק ידו תמיד לבקש ולחפש אותו

והתחילו ללמד נערי בני ישראל חכמות ולשונות
העפ"ם, אשר הלואי היו קוברים אותם בחייהם, בודאי
היה טוב להם יותר ויותר, כי הם הורגים אותם ואת
עצמם בידיים ועוקרים את עצמן ואת בניהם משני
עולמות, ומעבירים את בניהם למלך ועבודה זרה
ולמקום הטנפת, ושוחטים לדיהם בשאט בנפש בידון
ובמעל, וצודים נפשות רבות שפורחות לגיהנם עדי
אובד על-ידי-זה, כי אין רעה וצרה גדולה מזו.

ואם היה לנו לב פשר לה' יתברך כמו אנשים פשרים
של דורות הקודמים, היה ראוי לנו לפל על פנינו
ארצה ולהכות ראשינו בפתל יומם ולילה על כל הצרות
האלה אשר לא היה כזאת מימות עולם. מה נאמר מה
נדבר, אוי לעינינו שפך רואות, אוי לאזנינו שפך
שומעות, ולא זו אף זו כי אם עוד העזו פניהם ויאמרו
לנו בפה מלא כי הם עושים טובות לבני ישראל ורוצים
לחנכם בדרך הישר. אוי ואבוי! אוי ואבוי על ראשם!
אוי לנפשם כי גמלו להם רעה! כי הם ממירין ומעבירין
על דת בניהם בידם, כאשר רואין בחוש שכל מי שנכנס
בדרכיהם ולומד לשונותיהם וחכמותיהם הוא פורק על
לגמרי ומתלוצץ מכל התורה בלה, והם אפיקורסים
גמורים, מלבד מה שמבטלין בני ישראל מלמוד התורה
הקדושה ומחטיאין הכל פיהם הקדוש של תינוקות של
בית רבן, ועדין הם רוצים להטעות חס ושלום כאלו
עושין טובות, יהי כן ה' עמם ויעשה להם ה' יתברך
טובות כאלה כאשר הם עושין לנערי ישראל.
ובעונותינו הרבים כבר נשקעו כל-כך בטעותם על-ידי
רשעתם הגדול אשר הביאו נפשם מקדם בעברות
גדולות, כי נאפו והרבו ממזרים בישראל עד אשר אי
אפשר להשיבם עוד מדרך הרעה, כי עליהם נאמר
(משלי ב): "כל באיה לא ישובון ולא ישיגו ארחות חיים."

ועל צרות הנפש כאלו וכאלו אשר נתרבו עכשו
בדורות הללו בעונותינו הרבים, עליהם התנבאו
כל נביאינו וחכמינו מקדם על דורות הללו, כמו שאמר
דניאל (ב): "ויתלבנו ויצרפו רבים והרשיעו רשעים ולא
יבינו והמשפילים יבינו", וכתוב (שם יא): "ומן

יתברך גם במקומו, אף-על-פי שגפיל למקומות הרעים לגמרי שהם מקומות המטנפות שכבודו יתברך רחוק משם, כמו שכתוב (ישעיה מב): "כי כבודי לא אחר לא אתן", אף-על-פי-כן יצטער ויתגעגע וידרש ויבקש ויחפש 'איה מקום כבודו', ואזי יזכה לעלות בתכלית העליה לבחינת 'איה', שהוא מאמר סתום, שממש מקבלין חיות כל העשרה מאמרות וכל העולמות והנשמות וכל המדרגות כלם פנ"ל:

ז וזה בחינת מלאכת המשכן שנצטוו אחר מעשה העגל, כי המשכן הוא בחינת הקדשה הגבה הנ"ל, בחינת 'איה' שזוכין למצא על-ידי הבקשה והחפוש שמתפשין ומבקשין בצת שרחוקין מן הקדשה והולכין נע ונד ומטלטל. כי המשכן לא היה לו קביעות מקום, ואז היתה כפיכול בחינת הקדשה מטלטלת ולא נודע 'איה מקום כבודו', רק במקום אשר ישכן שם הענן שם יחנו בני ישראל, ויש אשר יהיה שם הענן וכו', כי אלמלא לא חטאו ישראל היו נכנסין לארץ-ישראל מיד ששם עקר קביעות מקום קדשתו, ושם עקר התגלות כבודו יתברך, כי שם כל העשרה קדשות שהם בחינת עשרה מאמרות שבהם ברא העולם בשביל כבודו יתברך, אף על-ידי שחטאו בעגל שהוא עבודה זרה, שהוא מקומות המטנפים, ונפלו מאד ונתרחקו מכבודו יתברך מאד, על-כן היה תקונם על-ידי בחינת הנ"ל, על-ידי בחינת 'איה' פנ"ל, שעל-ידי-זה מחיין את עצמן אפלו אם נופלין לעבודה זרה, שהוא מקומות המטנפים פנ"ל.

הנוהגים בבית-המקדש, וזר היה אסור לפגס למקום שעמד שם המשכן, וכל הדינים, ואחר-כך כשפרקו את המשכן משם היו מתרים כל הזרים ואפלו טמאים לפגס לשם, כי זאת הקדשה הוא בבחינת 'איה', בחינת 'איה' מקום כבודו, כי היא קדשה גבה ונעלמת מאד, עד שאי אפשר לידע מקומו איה, רק במקום שזוכין למצאו כפי הבקשה והחפוש, שם זוכין שיתגלה קדשתו. ועל-כן לא היה להמשכן מקום קבוע, כי הוא בבחינת 'איה' מקום כבודו פנ"ל. ועל-כן נבנה המשכן מכסף וזהב ושאר חפצים שהם עסקי חל וכנ"ל. ועל-כן ל"ט מלאכות שבהם פוללים כל המשא ומתן והעסקים ממשכן גמרינן, כי קדשת המשכן הוא בחינת הקדשה הגבה שהיא בחינת 'איה', שזאת הקדשה נעלמת במשא ומתן ול"ט מלאכות בכסף וזהב ושאר חפצים פנ"ל:

ח וזה בחינת מה שנתנה התורה במדבר דיקא, וישראל הלכו שם במדבר ארבעים שנה. ובכל אלו הארבעים שנה הלך המשכן עמהם, ושם נדבר ה' יתברך עם משה וקבלו את התורה מפי משה רבנו עליו השלום, כמו שכתוב (במדבר א): "וידבר ה' אל משה במדבר סיני ובאהל מועד", וכל התורה שפלה כלולה בעשרת הדברות שהם בחינת עשרה מאמרות שעל ידם התגלות כבודו יתברך פנ"ל, בחינת 'מלא כל הארץ כבודו'. וכל התורה פלה, כלליות כל עשרה חלקי הכבוד, כלם נמשכין מבחינת המאמר סתום הנ"ל שהיא בראשית, בחינת 'איה מקום כבודו', שהוא בחינת שרש התורה, שרש הכבוד, שרש העשרה מאמרות פנ"ל. ועל-כן קדם שזוכין לאיזה התגלות בתורה ועבודה, שזהו בחינת קבלת התורה, צריכין שיהיה מקדם כמה בלבולים וספקות ומניעות רבות תאוות וטרדות וכיוצא, כי כל זה נמשך ממקומות החיצונים הנ"ל שהם מקבלין חיות מעצם הסתרת והעלמת המאמר סתום, בחינת 'איה' פנ"ל, כמבאר בסוף מאמר הנ"ל שקדם כל תורה יש אלו הבלבולים וכו', עין שם, ואזי כשמתגברין על האדם אלו הבלבולים והמניעות והתאוות וכו' ואינו יודע שום דרך איך לצאת מהם ואיך למצא כבודו יתברך שם, ושואל ודורש ומבקש ומחפש 'איה מקום כבודו', אזי הירידה תכלית העליה, ואזי זוכה לבחינת

וזוה בחינת מלאכת המשכן, שצוה ה' יתברך שייכנו משכן מכסף וזהב ונחשת ושאר חפצים של חל, אשר על-ידי רבוי הכסף והזהב עשו את העגל, כמו שכתוב (דברים א): "ודי זהב", כמו שפרש רש"י שם, וצוה עליהם ה' יתברך שבמה שקלקלו בו יתתקנו ושיחפשו ויבקשו הקדשה שם דיקא, וכל איש יבקש ויחפש אם נמצאו אצלו כסף וזהב וכו' ויביא אותו למלאכת המשכן, ועל-ידי-זה דיקא בנו את המשכן שהלך עמהם ממקום למקום. ובכל מקום שעמד שם קנה קדשה גבה שם והיו נוהגים שם כל הדינים

ומחמת היסורים שהיה להם אז שלא היה להם מים, התחילו לפל לספקות ולא ידעו אם ה' בקרבם, ואזי הביא ה' יתברך עליהם עמלק, ואז הסתכלו כלפי מעלה, כי כף דרך האדם לפעמים, כל זמן שאין הבעל דבר מתגבר עליו כל-כף עדן הוא מתרשל לחפש אחר כבודו יתברך, אף פשהבעל דבר מתפשט על האדם מאד ורוצה להפילו לגמרי חס ושלום, ואזי מתעורר קדשת נפש האדם, ואז דיקא הוא מתחיל לדרש ולחפש 'איה מקום כבודו', שהו בחינת מלחמת עמלק קדם קבלת התורה, כי עמלק הוא זחמת הנחש, בחינת מקומות המטנפים הנ"ל, ששם אי אפשר למצא כבודו יתברך בשום אופן, רק צריכין לצעק אל ה' בקול חזק מאד, לדרש ולבקש איה אפוא כבוד קדשתו יתברך. ואז מתגברין עליו ועולין בתכלית העליה, בבחינת (שם): "והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל", כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ראש השנה כט.): 'בזמן שהיה משה מגביה ידיו וישראל מסתכלין כלפי מעלה היו נוצחין'.

ולכאורה קשה למה עשה משה זאת על-ידי הרמת ידיו דיקא, היה לו לומר להם בפה מלא שישעבדו לבם למקום ויעזר להם ה' יתברך. אף באמת הוא ענין הנ"ל שבבעת שמתגבר תקף זחמת הנחש חס ושלום, שהוא מקומות המטנפים, שהוא בחינת מלחמת עמלק ששם אי אפשר למצא כבודו יתברך בשום אופן, אזי אי אפשר לדבר כלל מכבודו יתברך, רק לרמז בידי, כמו משה רבנו עליו השלום שהרים ידיו לרמוז להם שישתכלו למעלה, הינו אף-על-פי שמתגבר עכשו מקומות המטנפים פאלו שהם בחינת מלחמת עמלק שאי אפשר לדבר ולגלות שם כבודו יתברך, אף-על-פי-כן שאו עניכם למרום והסתכלו למעלה ותדרשו ותבקשו ותחפשו איה אפוא הוא יתברך. ואז היו ישראל נוצחים, כי על-ידי-זה עולין בתכלית העליה לבחינת 'איה' פנ"ל. ועל-כן זכו אחר זה מיד לקבלת התורה שהיא נמשכת מבחינת 'איה' שהוא 'בראשית' פנ"ל:

י וזה בחינת תקף ההכבדה שהכביד עליהם פרעה יותר אחר שבא אליו משה ואמר לו שישלחם, ואז שאל משה: "למה הרעת לעם הזה וכו'" (שמות ה). כי הגאולה צריכה להיות מבחינת 'איה' שהוא בחינת יובל הגדול, שער החמשים, שמשם נגאלו ישראל. על-כן

המאמר סתום שהוא בחינת 'איה', שרש התורה והמאמרות כלם. ואזי זוכה להמשיך משם תורה, כי עקר כל התורה נמשך משם, כי ממשיכין התגלות כבודו יתברך שהוא כלליות התורה מאין ליש. ועקר חיות כל הכבוד והתורה והמאמרות כלם נמשך משם, מבחינת המאמר סתום שהוא בחינת 'איה', שהוא בראשית, שהוא התחלת התורה, שכל התורה נמשך משם פנ"ל.

כי הקלפות והחיצונים, בחינת מקומות המטנפים, מקבלין חיות מעצם הסתרו והעלמו, שעל-ידי-זה יש להם כח להסתיר כבודו יתברך לגמרי חס ושלום, ולהכניס כפירות ובלבולים וספקות בלב, שמשם עקר כח היצר הרע שנקרא 'אל אחר', אבל מי שנופל לשם חס ושלום והוא שואל ומבקש ומחפש שם 'איה וכו' פנ"ל, אזי זוכה לעלות לשרש כל הקדשות, לשרש התורה, שהוא בחינת 'איה', בחינת 'בראשית', וממשיך ומקבל התגלות התורה משם.

וזהו בחינת קבלת התורה במדבר דיקא אחר תקף גלות מצרים, כי בתקף השעבוד של גלות מצרים, שהיה גלות הנפש והגוף, אז "ויצעקו בני ישראל אל ה'" (שמות י), כי לא היו יודעים שום עצה ותחבולה איך להנצל מהם, רק תפסו אמנות אבותם וצעקו אליו יתברך, והיו מצפים ומבקשים למצא כבודו יתברך. ועל-ידי-זה זכו לגאולה, ואז הלכו במדבר מקום נחש שרף ועקרב וצמאון וכו' שהוא בחינת מקומות החיצונים הרחוקים מכבודו יתברך, ושם דיקא בקשו וחפשו את ה' יתברך, עד שזכו לקבל את התורה במדבר, שהו ירידה תכלית עליה, כי במדבר דיקא שהוא מקומות החיצונים, כשמבקשין ומחפשין שם אחר כבודו יתברך, אז דיקא שם זוכין לקבלת התורה שנמשך מבחינת 'איה', שזוכין על-ידי הבקשה והחפוש במקומות החיצונים דיקא שהוא בחינת מדבר פנ"ל:

ט וזה שנפלו ישראל לספקות קדם קבלת התורה, כמו שכתוב (שמות י): "היש ה' בקרבנו אם אין", ואיתא בזהר הקדוש שכתבו אם בחינת הקדשה הנקרא 'יש' שורה בקרבם, אם בחינת 'אין', הינו פנ"ל, כי שני בחינות הנ"ל שהם התגלות הקדשה, בחינת 'מלא כל הארץ כבודו' ובחינת 'איה' פנ"ל, הם בחינות יש ואין.

הָאֲרָץ" דִּיקָא, כִּי שָׁם עָקַר הַתְּגִלוֹת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי ה' יִתְבָּרַךְ כְּשֶׁרָצָה לְבָרֵא הַעוֹלָמוֹת כְּדִי לְגַלוֹת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הַכֹּל נִבְרָא בְּשִׁבִיל הַכְּבוֹד כִּנ"ל, וְאִזִּי רָאָה ה' יִתְבָּרַךְ שֶׁלְגַדְל עֵצִים אֹר כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ אִי אֶפְשָׁר לְגַלוֹת כְּבוֹדוֹ כִּי אִם עַל-יְדֵי תְּכֵלִית הַצְּמִצּוֹם שֶׁהוּא נִקְדַּת הַמְּרָכּוּז שֶׁל עוֹלָם הַגִּשְׁמִי הַזֶּה שֶׁהוּא הָאֲרָץ וְהַעֲפָר שֶׁהוּא חֹמֶר עֵב וּמְגַשֵּׁם בְּתְּכֵלִית הַגִּשְׁמִיּוֹת, שֶׁזֶהוּ תְּכֵלִית הַצְּמִצּוֹם. וְעַל-יְדֵי תְּכֵלִית הַצְּמִצּוֹם הַזֶּה שֶׁל הָאֲרָץ הַזֹּאת, עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא גִּלָּה כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי בְּלֹא זֶה הָיָה בְּלִמְיָ אֶפְשָׁר לְגַלוֹת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ מִחֲמַת עֵצִים הָאֹר כִּנ"ל.

ועל-כֵּן נִבְרָא הָאָדָם בְּעוֹלָם הַגִּשְׁמִי הַזֶּה, כִּי עָקַר הַתְּגִלוֹת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ הוּא עַל-יְדֵי הָאָדָם דִּיקָא, שֶׁהוּא תְּכֵלִית כָּל הַנִּבְרָאִים שֶׁבְּשִׁבִילוֹ נִבְרָא הַכֹּל. וְעַל-כֵּן נִבְרָא הָאָדָם עֲפָר מִן הָאֲדָמָה, כִּי לְגַדְל עֵצִים בְּהִירַת אֹר נִשְׁמַת הָאָדָם שֶׁהוּא חֵלֶק אֱלוֹהִים מִמֶּעַל וְנִמְשָׁף מִמְּקוֹם גְּבוּהָ וְעֲלִיּוֹן מְאֹד מְאֹד, כִּי יִשְׁרָאֵל עָלָה בְּמַחְשָׁבָה תַּחֲלָה, עַל-כֵּן לֹא הָיָה אֶפְשָׁר שִׁיּוּכַל שׁוֹם עוֹלָם לְסַבֵּל אֹר קִנְיַת נִשְׁמָתוֹ כִּי אִם עַל-יְדֵי שְׁנַתְּלַבֵּשׁ בְּגוּף הַנִּעֲשֶׂה מִעֲפָר הָאֲרָץ הַגִּשְׁמִי הַזֶּה שֶׁהוּא תְּכֵלִית הַצְּמִצּוֹם כִּנ"ל. וְזֶה שְׁכָתוּב (בראשית ב): "וַיִּצְרָה ה' אֱלֹקִים אֶת הָאָדָם עֲפָר מִן הָאֲדָמָה", אִזִּי דִּיקָא: "וַיִּפַּח בְּאַפָּיו נִשְׁמַת חַיִּים". כִּי דִּיקָא עַל-יְדֵי שְׁנוּצָר בְּגוּף עֲכוּר כְּזֶה שֶׁהוּא עֲפָר מִן הָאֲדָמָה, עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא הָיָה אֶפְשָׁר לוֹ לְקַבֵּל נִשְׁמַת חַיִּים שְׁנִמְשָׁף מִמְּקוֹר עֲלִיּוֹן וְנוֹרָא מְאֹד שְׂאִי אֶפְשָׁר לְסַבֵּל אֹר כְּזֶה בְּשׁוֹם עוֹלָם, כִּי אִם עַל-יְדֵי שְׁנַתְּלַבֵּשׁ בְּצְמִצּוֹם כְּזֶה עֲפָר מִן הָאֲדָמָה כִּנ"ל.

נמצא שֶׁעָקַר הַתְּגִלוֹת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ הוּא בְּהָאֲרָץ דִּיקָא, בְּחִינַת 'מְלֹא כֹל הָאֲרָץ כְּבוֹדוֹ', וְכִמּוֹ שְׁכָתוּב (תהילים עב): "וַיִּמְלֵא כְבוֹדוֹ אֶת כָּל הָאֲרָץ", וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה הַרְבֵּה. אֲבָל מִטְּלָטְלִין שֶׁהֵם נְעִים וְנָדִים וְלֹא נוֹדָע מְקוֹמָם אִי, כִּי אִין לְהֵם מְקוֹם קְבוּעַ, שֶׁם צְרִיכִין לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׁ הַקְּדוּשָׁה, בְּכַחֲבִינַת 'אִי מְקוֹם כְּבוֹדוֹ', שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַמִּשְׁאֵל וּמִתֵּן שְׁצָרִיכִין לְטַלְטֵל מִמְּקוֹם לְמְקוֹם וּלְהוֹלִיף הַסְּחוּרָה מִמְּקוֹם לְמְקוֹם עַד אֲשֶׁר יִמְצְאוּ אֶת מְקוֹמוֹ לְמַכְרוֹ שָׁם, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת שְׁצָרִיכִין לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׁ

בְּסוּף הַגְּלוֹת סְמוּךְ לְהַגְּאֵלָה מִמֶּשׁ הַסְּתִיר ה' יִתְבָּרַךְ עֲצָמוֹ כְּכֹיכּוֹל כָּל-כָּף, עַד שֶׁגַם מִשָּׁה רַבְּנוּ בְּעֲצָמוֹ לֹא הִבִּין דְּרָכָיו וְשָׁאֵל קִשְׁיוֹת שֶׁהוּא "לְמָה הִרְעַתָּ וְכוּ", שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת 'אִי מְקוֹם כְּבוֹדוֹ', אִי הַבְּטָחָתָךְ שֶׁהַבְּטָחָתָ לְגַאֲלָם וְעִכְשָׁו הוּא לְהַפְּךָ. וְאִזִּי עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא נִגְאָלוּ, כִּי אִזִּי נִתְגַּלָּה ה' יִתְבָּרַךְ עוֹד לְמִשָּׁה עַד שֶׁגַאֲלָם עַל יְדוֹ. כִּי מְרָמֵז בְּסוּף הַמְּאָמֵר הַנ"ל שֶׁגַם הַצְּדִיק הַגְּדוֹל בְּמַעֲלָה מְאֹד, קִדְּם שְׁזוּכָה לְהַתְּגַלוֹת הַתּוֹרָה, צְרִיף שִׁיבֹאוּ עֲלָיו סְפָקוֹת מִתַּחֲלָה עַד שִׁישְׁאֵל 'אִי וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה זוּכָה לְהַתְּגַלוֹת הַתּוֹרָה, שֶׁזֶהוּ גַם כֵּן בְּחִינַת הַגְּאֵלָה, כִּי הַגְּאֵלָה הִיא הַתְּחִלַּת קַבְּלַת הַתּוֹרָה, וְגַם אִזִּי וְכוּ לְכַמָּה מְצוֹת, כִּי עָקַר הַגְּאֵלָה הִיא גְּאֵלַת הַנֶּפֶשׁ לְהִתְקַרֵּב לָהּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת קַבְּלַת הַתּוֹרָה וְכוּ"ל:

יא ועל-כֵּן אַחַר כָּל הַגְּלוֹת זְכוּ לְקַבֵּל הַתּוֹרָה, כִּי אַחַר גְּלוֹת מְצָרִים הָיָה עָקַר קַבְּלַת הַתּוֹרָה, וְכֵן אַחַר גְּלוֹת בְּבָל זְכוּ לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה בִּימֵי מְרֻדְכִי וְאַסְתֵּר, וְכֵן אַחַר גְּלוֹת זֶה אִזִּי הָיָה עָקַר הַתְּגִלוֹת הַתּוֹרָה, כִּי עָקַר הַתְּגִלוֹת הַתּוֹרָה הָיָה בִּימֵי מִשְׁיַח שִׁיבֹאוּ בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוּ, כִּי עַל-יְדֵי הַגְּלוֹת שְׁגוּלִין בֵּין הָאֲמוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת מְקוֹמוֹת הַמְּטַנְפִים, וְשֶׁם מִחְפְּשִׁין וּמְבַקְשִׁין 'אִי וְכוּ' כִּנ"ל, בְּחִינַת (דברים ד) "וּבַקְשִׁתֶם מִשָּׁם אֶת ה' אֱלֹקֵיךָ וְכוּ" כִּנ"ל, עַל-יְדֵי-זֶה זוּכִין לְעַלְיָה גְּדוּלָה, לְבַחֲבִינַת 'אִי', שֶׁמִּשָּׁם עָקַר קַבְּלַת הַתּוֹרָה כִּנ"ל:

יב וזה בְּחִינַת מַה שֶׁעָקַר הַשְּׁעָבוֹד שֶׁל בְּעַל חוֹב הִיא עַל קַרְקָעוֹת, וְעַל-כֵּן מִטְּלָטְלִי דִּיתְמִי לֹא מִשְׁתַּעֲבָדִי לְבַעַל חוֹב. כִּי בְּכָל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם מְלַבֵּשׁ כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁמִּשָּׁם חַיּוֹתָם, וְהַקְּדוּשָׁה וְהַחַיּוֹת אֱלֹקוֹת הַמְּלַבֵּשׁ בְּקַרְקָעוֹת וּמִטְּלָטְלִין הֵם בְּשָׁנֵי בְּחִינּוֹת הַנ"ל, כִּי קַרְקָעוֹת הֵם בְּחִינַת הַקְּבוּעָה עוֹמְדַת וְקַיִמַת, בְּכַחֲבִינַת (קהלת א): "וְהָאֲרָץ לְעוֹלָם עוֹמְדַת", שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת 'מְלֹא כֹל הָאֲרָץ כְּבוֹדוֹ', אֲבָל מִטְּלָטְלִין שֶׁהֵם מִטְּלָטְלִין וְנְעִים וְנָדִים, שֶׁם הַקְּדוּשָׁה נִעְלָמַת בְּכַחֲבִינַת 'אִי מְקוֹם כְּבוֹדוֹ', כִּי אִין לְהֵם מְקוֹם קְבוּעַ, שֶׁזֶה נִמְשָׁף מִקְּדוּשַׁת הַמִּשְׁפָּן שֶׁהִיא מִטְּלָטְלִין וְהוֹלֵף מִמְּקוֹם לְמְקוֹם כִּנ"ל.

כי עָקַר הַתְּגִלוֹת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ הוּא בְּכַחֲבִינַת הָאֲרָץ דִּיקָא, בְּכַחֲבִינַת 'מְלֹא כֹל הָאֲרָץ כְּבוֹדוֹ', "מְלֹא כָּל

בבחינת מטלטלין, בבחינת 'איה', הכל טוב, וכל מלי מיטב הוא, רק שצריכין לבקש ולחפש שם הקדשה מאד מאד, כי אין שם מקום קבוע. וזהו דאי לא מזדבן הקא וכו', כי במקום התגלות קדשת הדבר, שם זוכין להצליח ולהשתפר באותו הדבר וכנ"ל:

יג ועל-בן המטלטלין צריכין שמירה יתרה מגבנות והזקות, כי שם בבחינת מטלטלין שם צריכין שמירה יתרה, כי עקר אחיזת הקלפות והחיצונים הוא מבחינת 'איה' שהוא המאמר סתום כנ"ל. ועל-בן במטלטלין שנמשכין משם שכיח בהם הכחשות וכפירות ביותר ונגבות ואבדות והזקות, שכל זה נמשך מן החיצונים שאחיזתם מהסתרתו של המאמר סתום כנ"ל. ועל-בן צריכין לשמרם מאד ולשום עין עליהם מאד ולבלי להעלים עינו מהם, שזהו בחינת שצריכין תמיד לשום עינו ולבו לבחינת הקדשה הנעלמת ונסתרת בכל הדברים שבעולם שהוא בחינת 'איה', שצריכין לבקש ולחפש בכל עת בחינת הקדשה ההיא שלא יתגברו הסטרא אחרא חס ושלום להעלים הקדשה ההיא, מחמת שהוא מאמר סתום ונעלם. ועל-ידי ההסתרה של המאמר סתום נמשכין אחיזת הסטרא אחרא שמשם כל ההזקות וההכחשות חס ושלום כנ"ל, על-בן צריכין לחפש ולבקש בכל עת 'איה' מקום פבודו בכל דבר שבעולם, ולהאמין שה' יתברך נעלם ונסתר בכל מקום ובכל דבר שבעולם וכו', ועל-ידי זה יהיה נשמר מהם ויזכה למצאו יתברך תמיד וכנ"ל. ועל-בן הקרקע אינה נגזלת, כי שם אין נאחזין כל-כף הגזלות והכחשות שנמשכין מבחינת 'איה' וכנ"ל:

יד ועל-בן מטלטלי דיתמי לא משתעבדי לבעל חוב, כי כל המטלטלין הם ברשות האדם שהם תחת רשותו, וצריכין לקבל חיות ושמירה וקיום מהאדם, כי חיותם נעלם ונסתר כנ"ל, על-בן צריך האדם להתעסק בהם תמיד ולשמרם ולהמשיך להם חיות, הינו לבקש החיות והטוב הנעלם בהם וכנ"ל. ותכף כשנסתלק האדם אזי נשמתו עולה למעלה ולא נודע מקומו איה, כי שרש נשמתו הוא מבחינת 'איה'

את מקומם, כי במקום שמקבלין חיות מה' יתברך יותר שם יכולין להשתפר בהם, אבל אין יודעין את מקומם איה, כי היום חשוב הסחורה כאן ולמחר במקום אחר.

וזהו מה שאמרו רבותינו ז"ל (בבא קמא ט:): 'מטלטלי כל מלי מיטב הוא, דאי לא מזדבן הקא מזדבן במתא אחריתא'. כי אף-על-פי שעקר החיות נמשך להקרקע ששם עקר פבודו כנ"ל, ועל-בן עקר חיות האדם וכל הנבראים הוא מקרקעות, כי הכל היה מן העפר, וכל המאכלים וכל הדברים שבעולם הכל מן העפר, וכמו שאמרו רבותינו ז"ל, אף-על-פי-כן בבחינה אחת יש מעלה במטלטלין על קרקעות, כי שם בקרקעות שמקבלין חיות מבחינת המאמרות המתגלין, בחינת 'מלא כל הארץ פבודו', על-בן שם יש צמצומים רבים, שזהו בחינת עשרה מאמרות שכל פבוד וכל מאמר יש לו צמצום וגבול לבדו כנ"ל, שזהו בחינת מצרים, שיש לכל קרקע וקרקע מצר שלו, ומחמת הצמצומים והגבולין שיש לכל מאמר ומאמר מעשרה מאמרות שבהם נברא העולם שעקרון מלבשין בקרקע הארץ, על-בן יש שנויים רבים במעלות הקרקעות, שזהו בחינת עדית ובינונית וזבורית, שהם בחינת ימין ושמאל ואמצע, שבהם כלולים כל הצמצומים של כל העשרה מאמרות כנ"ל, אבל מטלטלין הם גרועים מצד אחד מחמת שהם מטלטלים ונעים ונודים והקדשה נסתרת ונעלמת בהם ואין יודעין מקומם איה, אבל כשמתחפשין את מקומם יכולין למצא הטוב והחיות שבהם בכל דבר ודבר, כי מטלטלי כל מלי מיטב הוא, כי מאחר שחיותם מבחינת 'איה', שהוא מאמר סתום, שמשם מקבלין הכל כנ"ל, ושם אין שיה גבול וצמצום, על-בן במטלטלין שנמשכין משם אין שיה שם כלל עדית ובינונית וכו', כי שם אין שום צמצום וגבול כלל, רק שצריכין לבקש ולחפש הקדשה ההוא, כי אין יודעין מקומו איה, אבל כשמתחפשין ומוצאים החיות והקדשה הנמשך משם, אזי הכל טוב ואין שום דבר שלא יכול למצא בו טוב בהקדשה הנמשך מבחינת 'איה'.

ועל-בן מטלטלי כל מלי מיטב הוא דאי לא מזדבן הקא מזדבן במתא אחריתא, הינו ששם

אחר הסתלקותו, על-פני הם שיכים לבעל חוב של הנפטר, כי עדין הם ברשותו פנ"ל:

טו וזה שכתבו הפוסקים שהאדנא גובין ממטלטלי דיתמי. כי עכשו בסוף גלות האחרון שעכשו גברה ההסתרה מאד וה' יתברך נסתר מאתנו מאד מאד בהסתרה שבתוך הסתרה, כמו שכתוב (דברים לא): "ואנכי הסתר אסתיר", ואין לנו עכשו במה להחיות עצמנו כי אם על-ידי הבקשה והחפוש שאנו מחפשים ומבקשים 'איה מקום כבודו', ומצטערים ומתגעגעין לגאלת הנפש לשוב אליו יתברך באמת, כמו שכתוב (שם ט): "ובקשתם משם את ה' אלקיך ומצאתו וכו'", שזה נאמר על הימים האלה שהם אחרית הימים שנוצר שם בפרשה ההיא. ועקר תקף ואריכות גלותנו הוא רק בשביל זה, כדי שנבקש ונחפש 'איה מקום כבודו', כי אנו צריכין עכשו לעלות לעליה גדולה, לזכות לגאולה האחרונה שאז יעלו ישראל בתכלית העליה, על-פני התגבר הגלות מאד באריכות גדול עד אשר כל אחד שואל איה הבטחתו ועד מתי קץ הפלאות. ועל-ידי שנזכה לחפש ולבקש את כבודו היטב, נזכה לתכלית העליה שהוא בחינת 'איה' שאז תהיה הגאולה שלמה.

וזהו בחינת (ישעיה כא): "שמר מה מליצה, שמר מה מליל וכו', אם תבציון בעיו שבו אתיו". כי הכל קוראין וצוועקין לה' יתברך: "שמר מה מליצה", מה יהיה הסוף מגלות וחשך הזה ומתי נזכה לגאלת המשיח. וה' יתברך משיב: "אם תבציון בעיו", שהוא לשון בקשה וחפוש, הינו אם תבקשו ותחפשו היטב 'איה מקום כבודו', "שבו אתיו", כי זה עקר התשובה פנ"ל, ואז תזכו לגאולה שלמה פנ"ל.

ועל-פני האדנא גם מטלטלי דיתמי משתעבדי, כי ישראל על-ידי רבוי גלותם שסבלו כבר כמה שנים והיו מטלטלים ונעים ונדים בגליות רבות, ובפרט בעצם גלות המר הזה על-ידי טלטולם הקשה, על-ידי זה קדשו כל המקומות והמשיכו קדשה לכל בחינות המטלטלים, כי על-ידי שישאל מטלטלים ונעים ונדים בגלות, על-ידי זה הם מבקשים ומחפשים בכל עת 'איה מקום כבודו' עד שזוכין בכל עת לקדשה עליונה הזאת,

וכו' שהוא שרש הכל, ואזי שוב אין המטלטלין ברשותו כלל, כי שרש חיותם שקבלו ממנו שעל-ידי זה היו ברשותו נסתלק עכשו למעלה בבחינת 'איה' פנ"ל, אבל קרקע לעולם ברשות בעליה עומדת, כי חיותה קבועה וקיימת. ואפלו כשנסתלק האדם היא ברשות נפשו, כי האדם כלול מהכל ויש לו נפש רוח ונשמה, והנפש נמשכת מבחינת 'מלא כל הארץ כבודו' והנשמה היא בחינת 'איה מקום כבודו' והרוח מחבר שניהם יחד, כידוע ומוכן כל זה בכתבים ודברי רבנו ז"ל. וכשנסתלק האדם, אזי הנפש נשאר בזה העולם, והנשמה מסתלקת למעלה לבחינת 'איה מקום כבודו', והרוח מחברם יחד אם זוכה.

על-פני המטלטלים ששרשם מבחינת 'איה', נסתלק חיותם מהאדם בעת הסתלקותו, ועל-פני יוצאין מרשותו מיד בעת ההסתלקות ונכנסין תוך ברשות היורשים, כי המטלטלין צריכין תמיד להיות ברשות האדם שיחפש ויבקש וימשיך להם חיות וכנ"ל. אבל הקרקע חיותה קביעה, כי מקבלת מבחינת 'מלא כל הארץ כבודו' שזהו בחינת נפש האדם שנשאר בארץ הזאת, על-פני הקרקע תמיד נקראת על שם המת, כמו שכתוב (רות ד): "להקים שם המת על נחלתו".

ועל-פני עקר שעבודו של הבעל חוב הוא רק על הקרקע, כי המטלטלין כבר יצאו מרשותו בעת ההסתלקות והם עכשו של היורשים ממש, כי מקבלין חיות מהם, כי צריכין לקבל חיות חדש בכל עת מחמת שהקדשה נעלמת שם, שזהו בחינת מה שהמטלטלין צריכין שמירה והשגחה ונעור ושטוח, שזהו בחינת מה שאצריכין להשגיח עליהם תמיד להמשיך להם חיות משרשם, מחמת שהקדשה נעלמת ולא נודע מקומו. על-פני אין חל עליהם שעבוד הבעל חוב, כי אין להם חיות קבועה רק על-ידי האדם שממשיך עליהם החיות בכל עת פנ"ל, על-פני הם עכשו של היורשים ממש ואינם שיכים להבעל חוב כלל, אבל הקרקע כל החיות שנמשך להם על-ידי האדם בעת שקנאם קבוע בהם לעולם, כי שם החיות קבוע פנ"ל. וגם חיותם הוא בבחינת נפש האדם שנשאר בארץ גם

כנ"ל, שעל-ידי-זה נסתלק ולא נודע מקומו איה, על-כן אז יכול להתאחז השקר חס ושלום שניקתו מהסתרת המאמר סתום כנ"ל, על-כן צריכין שבועה, שעל-ידי-זה עולין לשרש הקדשה, לבחינת 'איה', בחינת המאמר סתום, וממשיכין הארה הקדושה משם, ועל-ידי-זה נתבטל יניקתם ונתגלה האמת וכנ"ל:

זוהו בחינת ספירת העמר ובחינת פסח שני ובחינת ל"ג בעמר, כי קדם קבלת התורה צריכין לספר ספירת העמר ארבעים ותשעה יום כדי לצאת מטמאה לטהרה פמובא, שזהו בחינת תשובה, ועקר התשובה לצאת מטמאה לטהרה הוא על-ידי הבקשה והתפוש שמתפשין ומבקשין 'איה מקום כבודו', שעל-ידי-זה זוכין לתכלית העליה, שזהו בחינת ספירת העמר שסופרין ומונין הימים מיום אל יום, שזהו בחינת 'איה', בחינת (ישעיה לג): "איה ספר", כי הספירה והמנין הוא כמי שמונה וסופר ומבקש ומחפש עד שימצא לגע לתכלית מבקשו. ועל-ידי הספירה של כל יום ויום מימי הספירה זוכין לצאת משער אחד של טמאה לשער אחד של קדשה, וממשיכין מן ודעת הקדשה בכל יום ויום, והעקר על-ידי הספירה שהוא בחינת בקשה וחפוש כנ"ל, עד שזוכין בשבועות לקבלת התורה על-ידי-זה וכנ"ל.

כי בעת שהאדם רחוק מקדשתו תברך והוא נע ונד ומטלטל ודוחין אותו מקדשתו מרחי אל דחי, רחמנא לצלן, אף-על-פי-כן אם הוא חזק ואמיץ לבקש ולדרש ולחפש ולחחר בכל עת ולהתגעגע ולכסף ולבקש את שאהבה נפשו למצא אותו יתברך, אזי אף-על-פי שעדין עוברים ימים ושנים הרבה ואינו זוכה למצאו יתברך ולהתקרב אליו, אף-על-פי-כן ידע ויאמין כי בכל עת ועת, על-ידי כל בקשה ובקשה, ועל-ידי כל דרישה ודרישה שדורש ומבקש ומחפש למצא כבוד קדשתו יתברך, ועל-ידי כל הבטה וגעגוע שמביט ותולה עינו לרחמי יתברך, ועל-ידי כל תנועה ותנועה שפונה להקדשה, על-ידי כל זה זוכה בכל פעם לשבר חומות ברזל ודלתות נחשת, אף-על-פי שאחר-כך מתגברין עליו בכל פעם רחמנא לצלן, אף-על-פי-כן אין יגיעו לריק חס ושלום, ואין שום תנועה שפונה

ועל-ידי-זה נתקדשין כל הטלטולים שלהם. ועל-כן עכשו שישאל סבלו גליות כל-כף כבר נתקדשו כל בחינות הניצוצות המטלטלים עד שעכשו גם בהם הקדשה קבועה וקמא, כי כבר המשיכו הקדשה בקביעות על-ידי הבקשה והחפוש של רבוי הגליות שעל-ידי-זה מגלין קדשתו בכל מקום כנ"ל, ועל-כן עכשו מטלטלי כמקרקעי לכל דבר, כי כבר הקדשה קבועה גם בהם כנ"ל:

טז ועל-כן אין נפרעין מנכסי יתומים אלא בשבועה, כי בכל מקום שיש הכחשה צריכין שבועה, כי כשיש הכחשה וכפירה שהוא מן הסטרא אחרא והחיצונים, שהם סטרא דנוקבא שניקתם מהסתרת המאמר סתום כנ"ל, ואז צריכין שבועה, כי שבועה ונדר הם בבחינת 'איה' שהוא מאמר סתום, שהוא שרש כל המאמרות וכל התורה כלה. ועל-כן כל אדם יכול לאסור על עצמו כל מה שרוצה על-ידי שבועה ונדר, כי משם מבחינת שבועה ונדר נמשך כל התורה, כי כל הנודר ונשבע כאלו נודר ונשבע בחיי המלך, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, כי משם חיות הכל, כי הם בבחינת המאמר סתום כנ"ל. ועל-כן כל אחד יכול לאסור על עצמו כל מה שרוצה על-ידי שבועה ונדר, כי כשעולה לשם הוא ממשיך לעצמו מצות חדשות כרצונו, כי משם נמשך כל התורה כנ"ל, על-כן יכול לעשות מהתור אסור ולחייב עצמו במה שאינו חייב על-ידי נדר ושבועה. נמצא שעכשו יש לו מצות חדשות לקיים מה שנדר או נשבע, כי מנדר ושבועה שהם שרש הכל, יכול להמשיך לו אור התורה והמצות כרצונו כנ"ל. ועל-כן כשיש הכחשה שאחזתם מבחינת 'איה', שאז צריכין לחפש ולבקש 'איה' וכו' כדי לעלות לשרש הקדשה שהוא בחינת 'איה' וכו' כנ"ל, על-כן צריכין שבועה שעל-ידי-זה עולין ומתקשרין לבחינת 'איה' שעל-ידי-זה מתבטלין כל החיצונים וכל ההכחשות והכפירות הבאין מהם וכנ"ל.

ועל-כן אין נשבעין על הקרקעות, כי הם בבחינת המאמרות המתגלים, בחינת 'מלא כל הארץ כבודו', ועל-כן אין שייך שם שבועה שהוא בחינת 'איה' וכנ"ל. ועל-כן אין נפרעין מנכסי יתומים אלא בשבועה, כי כשמת ושלט סטרא דמותא שניקתה מבחינת 'איה'

וזה בחינת עמר שעורים שסופרין להנפת העמר שעורים, כי שעורים הוא מאכל בהמה, שהוא בחינת מנחת קנאות של הסוטה, כי היא עשתה מעשה בהמה, אף קרבנה מאכל בהמה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל. ועל-ידי הנפת עמר שעורים מרמזין שיכולין לבקש ולמצא כבודו יתברך אפלו בבחינת בהמיות, שהוא בחינת התגברות התאוות, בחינת מקומות המטנפים, וכל זה על-ידי הבקשה והחפוש 'איה מקום כבודו', שזהו בחינת ספירה וכו' וכנ"ל:

יח וזה בחינת פסח שני, שמצוה זו לא נתנה על-ידי משה עד ששאלו הטמאים: "למה נגרע לבלתי הקריב את קרבן ה' וכו'" (במדבר ט). הינו כנ"ל, שבה מרמזין שאין שום יאוש בעולם, כי אפלו מי שהוא טמא או בדרך רחוקה מאד מה' יתברך, ואינו יכול להקריב את קרבן ה' במועדו, שאינו זוכה לעבד עבודתו תמיד פסדר במועדו ובזמנו פראוי לאיש ישראל, אף-על-פי-כן אם אינו מציא עצמו מחמת זה, והולך אל הצדיק האמת שהוא בחינת משה לדרש את ה', ושואל ומבקש: "למה נגרע להקריב את קרבן ה' וכו'", כי אף-על-פי שטמאתי את נפשי ונתרחקתי מה' יתברך, אף-על-פי-כן אני שואל עצה ותחבולה איה להתקרב לה' יתברך, כי בודאי יש עצה גם בשבילי איה להתקרב לה' יתברך אף-על-פי שהייתי טמא ובדרך רחוקה מה' יתברך, ואזי ה' יתברך מלא רחמים עליו וזוכה על-ידי-זה לתכלית העליה, וזוכה על-ידי-זה להוסיף פרשה בתורה.

כי על-ידי שמבקשין ומחפשין 'איה מקום כבודו', שעל-ידי-זה זוכין לבחינת 'איה' שהוא תכלית העליה כנ"ל, על-ידי-זה זוכין אחר-כך להמשיך משם חדושי תורה שהוא בחינת קבלת התורה שנמשך משם מבחינת 'איה' וכנ"ל, שזהו בחינת פרחת פסח שני שנתן דיקא על-ידי שאלת הטמאים 'למה נגרע', שהוא בחינת שאלה ובקשה איה אפוא מוצאין עצה להתקרב לכבודו יתברך שרחוק מאתנו מאד, שזהו בחינת 'איה מקום כבודו', שעל-ידי-זה זוכין לתכלית העליה שממש מקבלין התורה וכנ"ל:

להקדשה נאבדת חס ושלום, ואם הוא חזק ואמיץ לבקש ולחפש יותר אף אם יעבר עליו מה, בודאי סוף כל סוף יזכה למצא אותו יתברך וכנ"ל, שזהו בחינת ספירה, שאף-על-פי שבכל יום ויום שסופרין ומניין עדין אין זוכין לצאת לגמרי מטמאה לטהרה ולקבל את התורה, אף-על-פי-כן בסוף הספירה זוכין לשבועות לקבל את התורה על-ידי הכח והזכות שספרו ארבעים ותשעה יום, כי בכל יום ויום מימי הספירה מקבלין מח ודעת עד שנשלם הדעת ביום החמשים ומקבלין את התורה אז.

כמו כן הוא בכל אדם ובכל זמן, שאריכין לעבר עליו עדין ועדנים הרבה, וכמה ימים ונהרות ונהומות ומימות מחלפים צריכין לעבר עליו, ובכמה מדברות המלאים נחשים ועקרבים גדולים ונוראים צריך לעבר בהם עד אשר זוכה לכנס לשערי הקדשה באמת. וזה הדבר אי אפשר לפה לדבר ולבאר ולספר אחד לחברו עד היכן הוא צריך להתחזק, ואף-על-פי ששכר גלה רבנו ז"ל כמה תורות גבוהות ונוראות על זה וכמה שיחות נאות על זה שמהם יוכל המשפיל להבין קצת איה להתחזק תמיד, ולבלי להניח את מעט הטוב שיכול לעשות אפלו אם נפל לשאול תחתיית ממש חס ושלום, וכבר דברנו בזה הרבה, אף אף-על-פי-כן עדין צריכין למודעי, ואי אפשר להודיע ולבאר הכל, כי לכל אחד נדמה שעליו אין אנו מכוונים בדברינו, כי הוא יש לו מניעות כאלה ונתפס בתאוותו ובמצותו כל-כך עד שלאיש כמותו אי אפשר לשוב באמת לה' יתברך, כי כבר נלכד ימים ושנים במה שנלכד עד אשר לא יאמין שוב מני חשף, כך נדמה לכל אחד, ורבנו ז"ל היה קורא תגר על זה מאד, ואמר בזה הלשון: 'גיוואלד! זייט אייך ניט מציאש', ומשף מאד תבת 'גיוואלד'. כי באמת הכל יכולים לזכות להתקרב לה' יתברך באמת אפלו על-ידי מאמר זה הנ"ל לבד, דהינו שעל כל פנים יחפשו ויבקשו ויצטערו ויתגעגעו לשוב אליו יתברך וכנ"ל, וסוף כל סוף יתקרב לה' יתברך, ואז יראה שאין שום תנועה נאבדת חס ושלום, ועל-ידי כל תנועה ובקשה שהוא מבקש את כבודו יתברך זכה לעשות איה תקון, עד שיזכה לעלות בתכלית העליה, שזהו סוד ספירה וקבלת התורה וכנ"ל.

ולא זכות הצדיק אמת לא היתה לנו כח אפלו לחפש ולבקש כלל, וחס ושלום היו נטבעין חס ושלום, ולא היתה תקומה חס ושלום להנופלים ונתרחקו מן הקדשה, ובפרט עכשו שיש בני אדם שנפלו מאד לחטאים ועברות גמורות רחמנא לצלן, ומהיכן היו מקבלין חיות וכח להתעורר עוד לבקש ולחפש כבודו ותברך ולשוב אליו, בודאי חס ושלום היתה אויב תקנתם חלילה. אך באמת על-ידי כח הצדיקי אמת רבי שמעון בן יוחאי וחרביו שזכו לבחינת 'איה', על-ידי-זה יש כח לכל הנופלים אפלו למקומות המטנפים שיחפשו 'איה' וכו', עד שיעלו בתכלית העליה לבחינת 'איה', מאחר שפבר היו צדיקים אמתיים שזכו לבחינת 'איה', שהוא סתרי תורה כנ"ל.

וזה בחינת (דברים לא): "וענתה השירה הזאת לפניו לעד כי לא תשכח מפי זרעו". כי עקר השירה הוא שמודיע לישראל שבאחרית הימים יהיו רחוקים מה' ותברך מאד, כמו שכתוב שם (שם לב): "כי יראה כי אזלת יד ואפס עצור ועזוב", ואז נאמר: "איה אלהימו וכו'", זה בחינת 'איה', שמחפשין ומבקשין איה ה' ותברך, ועל-ידי-זה "לא תשכח מפי זרעו", כי על-ידי-זה זוכין למצאו ותברך כנ"ל.

וזה בחינת ל"ג בעמר, כי אז פסקו למות תלמידי רבי עקיבא ואז נסתלק רבי שמעון בר יוחאי, והוא יום הלולא רבא דידיה. כי רבי עקיבא היתה דורש פתרי אותיות, שהם בחינת 'איה', בחינת מאמר סתום, בחינת סתרי תורה כנ"ל. ועל-כן כל ענינו של רבי עקיבא סתום ונעלם ואי אפשר להבין, עד שגם משה רבנו עליו השלום לא היתה יכול להבין, ושאל: זו תורה וזו שכרה וכו', והשיב לו ה' ותברך: שתק, כף עלה במחשבה, (כמו שאמרו רבותינו ז"ל מנחות כט:). שזהו בחינת הקשיות שאי אפשר להבין שם דרכי ה' ותברך, שהם בבחינת 'איה', בחינת סתרי וגיזין דמלכא.

ומחמת זה לא היו תלמידינו נוהגין כבוד זה בזה, מחמת שנמשכו מרבי עקיבא שהוא בחינת 'איה' מקום כבודו, על-כן פגמו בהכבוד. פי באמת צריך כל אחד לנהג כבוד גדול בהכבוד, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, פי כבוד ישראל הוא כבוד ה' ותברך, וכשמכבדין את ישראל כאלו מכבדין להקדוש ברוך הוא, ועל-ידי-זה מגלין כבודו ותברך, שפשיביל זה היתה

יט וזה בחינת ל"ג בעמר, פי רבי שמעון בן יוחאי הבטיח פי לא תשכח מפי זרעו, שהתורה לא תשתכח מפי ישראל על ידו, פי בזהר דא יפקון מן גלותא' (וזהר נשא דף קכד:), פי תנא אחד אמר: 'עתידה תורה שתשתכח מישראל', ורבי שמעון בן יוחאי אמר שלא תשתכח וכו', כמו שאמרו רבותינו ז"ל (שבת קלח:). ובאמת אלו ואלו דברי אלקים חיים ושניהם אמת על-פי הנ"ל, פי אף-על-פי שתשכח, לא תשתכח, פי כשנופלין חס ושלום לבחינת מקומות המטנפים הרחוקים מכבודו ותברך, זה בחינת שכחת התורה שהוא כבודו כנ"ל, אבל אף-על-פי-כן על-ידי שמחפשין ודורשין גם שם את ה' ותברך ושואלין איה אפוא כנ"ל, על-ידי-זה זוכין לחזר לה' ותברך בתכלית העליה כנ"ל. נמצא שה' ותברך חמל עלינו והורנו עצות מרחוק שגם בתוך עצם השכחה, אף-על-פי-כן על-ידי השכחה בעצמו שהיא בחינת 'איה', שאין יודעין מהתורה ומכבודו כלל, אף-על-פי-כן על-ידי-זה בעצמו יכולין לחזר לה' ותברך על-ידי הבקשה והחפוש לבד כנ"ל.

וכל זה בכח וזכות תורתו של רבי שמעון בר יוחאי שהוא גלה סתרי תורה, וכל הסתרי תורה הם בבחינת המאמר סתום שהוא בראשית, בחינת 'איה' ששם כל רזין וסתימין דאורייתא. ועל-כן חבר רבי שמעון בר יוחאי את התקונים, שהוא שבעים אנפין על תבת 'בראשית', שהוא המאמר סתום, ששם כל הרזין סתימין כנ"ל, ועל-ידי כח הזה יש לנו כח לחפש ולבקש אותו ותברך אפלו בתכלית גלות הנפש, אפלו אם נתרחקנו מכבודו מאד, פי יכולין לחפש 'איה' וכו' עד שזוכין לעלות בתכלית העליה כנ"ל. פי כל זה הוא בכח וזכות הצדיקי אמת שזכו על-ידי קדשתם לעלות לשם לבחינת 'איה' בקדשה גדולה, עד שהשיגו שם רזין סתימין כנ"ל, כמו רבי שמעון בן יוחאי וחרביו, ובכחם יש כח אפלו למי שנופל למקום שנופל לבחינת מקומות המטנפים, יש לו כח לחפש ולבקש 'איה' מקום כבודו וכו', עד שעולה לבחינת 'איה' כנ"ל, מאחר שפבר היו צדיקים אמתיים שזכו לאור הזה, על-כן יש כח להנופלים לחפש ולבקש עד שנתתקנין גם כן.

כי באמת עקר כחם על-ידי הצדיק האמת שזכה לבחינת 'איה' בקדשה, שזהו בחינת רבי שמעון בן יוחאי שזכה לרזין סתימין שהם בחינת 'איה' כנ"ל, פי

וזהו בחינת הלולא של רבי שמעון בן יוחאי ביום ל"ג בעומר שנסתלק, כי בכל שנה ושנה שאז נסתלק ביום הלולא דיליה עולה למעלה יותר ויותר, ועקר כל העליות הם בחינת 'איה', כמו שאיתא בזהר הקדוש (תיקונים שבסוף הזוהר חדש דף קט): 'כד איהי סליקת מלאכי שאלין בגיניה איה מקום כבודו'. וכל מה שנסתלק למעלה יותר הוא מאיר לנו אלקותו בהתגלות יותר, וממשיך הארה יתרה מבחינת 'איה' לבחינת 'מלא כל הארץ כבודו', שעל-ידי-זה יש לנו כח יותר לחפשו ולבקשו תמיד עד שגם אנחנו נזכה למצאו ולא נשכח אותו ותורתו ומצותיו לעולם, כמו שהבטיח לנו שבוזהר דא יפקון מן גלותא פנ"ל. וזהו ל"ג בעומר, בחינת (תהילים קיט): "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך", בחינת סתרי תורה, בחינת 'איה', שעל-ידי-זה זוכין לתשובה שלמה פנ"ל, אמן ואמן:

עקר הבריאה פנ"ל, אבל הם פגמו בזה ולא נהגו כבוד זה בזה. וזה נמשך מחמת ששרשם היה מבחינת 'איה', כי באמת צריכין לגלות כבודו ולהמשיך מבחינת 'איה' לבחינת 'מלא כל הארץ כבודו', כי העקר לגלות כבודו, אך מחמת ששרשם היה ממקום גבה מאד, מבחינת 'איה', פגמו בזה ולא השתדלו להמשיך הכבוד ולגלות מבחינת 'איה' לבחינת 'מלא כל הארץ כבודו', ולא נהגו כבוד בחבריהם התלמידי חכמים. ומחמת זה נסתלקו בין פסח לעצרת, שאז עוסקין לצאת מטמאה לטהרה לקבל את התורה, ולגלותה מבחינת 'איה' שהוא בחינת סתרי תורה, לבחינת 'מלא כל הארץ כבודו' שהוא בחינת נגלות, לגלות התורה מהעלם אל הגלוי, על-פן נסתלקו. ורבי שמעון בן יוחאי וחסדיו היו התקון שלהם, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, כי הם גלו לנו סתרי תורה והמשיכו והאירו תורה הרבה בעולם.

כ וזה בחינת (שיר השירים ג): "על משכבי בלילות בקשתי את שאהבה נפשי בקשתי ולא מצאתיו". "על משכבי בלילות" שהוא חשך אפלה, הינו כשאדם נופל חס ושלום מקדשותו ותברך, שזהו בחינת לילה וחשך, ואז צריך לבקש את כבודו ותברך פנ"ל, שזהו "בקשתי את שאהבה נפשי", אבל "בקשתי ולא מצאתיו", כי נפל למקומות כאלו רחמנא לצלן שאי אפשר למצא שם את כבודו ותברך פנ"ל.

ובל"ג בעומר נסתלק רבי שמעון בן יוחאי, והסתלקות הוא בחינת שנסתלק הנשמה מן הגוף למעלה, ואז נסתלק בחינת 'איה' מבחינת 'מלא כל הארץ כבודו', כי בחינת 'מלא כל הארץ כבודו' מלבש בתוך הארץ הזאת שהוא בחינת גוף האדם, אבל בחינת 'איה' זהו בחינת נשמה שהיא נסתרת למעלה למעלה. ועקר החיים כששניהם מחברים יחד, ובחינת 'איה' מאיר בבחינת 'מלא כל הארץ כבודו', שזהו תקון כל העולמות, והמיתה היא בחינת הסתלקות ופרוד חס ושלום בין שתי הבחינות הנ"ל, ואז לא נודע מקומו איה, אבל הצדיקים במיתתן קרויים חיים, כמו שאמר רבי שמעון בן יוחאי קדם הסתלקותו: "לא המתים זהללו זה", רק שאני הני דאקרון חיים וכנ"ל, הינו פי אף-על-פי שהצדיק נסתלק למעלה לבחינת 'איה', אף-על-פי-כן הוא מאיר גם בזה העולם ונחשב כאלו הוא חי ממש, אדרבא, עכשו הוא מאיר יותר ויותר, כמו שאיתא בזהר הקדוש (אחרי דף ע:): 'צדיקא שכחי יתיר בהאי עלמא בתר דאסתלקו וכו'', כי הצדיק כל מה שעולה יותר ויותר לבחינת 'איה', הוא ממשיך משם הארה יותר ויותר לבחינת 'מלא כל הארץ כבודו', פי עקר עבודת הצדיק בחייו ובמותו הוא לגלות אלקותו ותברך תמיד, וכל מה שנסתלק ועולה למעלה למעלה יותר ויותר, לבחינת 'איה', הוא ממשיך משם יותר ויותר הארה להתגלות אלקות, שנתגלה ויאר יותר בחינת 'מלא כל הארץ כבודו'.

אבל אף-על-פי-כן אסור לו לזאש עצמו, רק לחפש ולבקש יותר ויותר, וזהו: "אקומה נא ואסובבה בעיר בשוקים וברחבות, אבקשה את שאהבה נפשי וכו'", "בעיר בשוקים וברחבות" זה בחינת הקדשה הנ"ל, בחינת 'איה', שזאת הקדשה נעלמת ונסתרת בכל עסקי חל, שהם בחינת עסקים ומשא ומתן שעושין בעיר בשוקים וברחבות, הינו שהוא שואל ומבקש ומחפש איה מקום כבודו שנסתר ונעלם בכל עניני המשא ומתן ועסקי חל שעושין בעיר בשוקים וברחבות. וזהו: "אבקשה את שאהבה נפשי", בחינת בקשה וחפוש הנ"ל, אבל עדין "בקשתי ולא מצאתיו", כי אי אפשר למצא שם כבודו ותברך שנסתר מאד פנ"ל.

"מצאוני השמרים הסבכים בעיר, את שאהבה נפשי ראיתם", הינו על-ידי הבקשה והחפוש,

ועל-כן נקרא 'חליפין', כי הקדשה הנעלמת היא שהיא בחינת 'איה' שם יכולין להחליף כחו, בבחינת (ישעיה מ): "וקני ה' יחליפו כח וכו'", כי כל מי שצריך לעלות מדרגא לדרגא ולהחליף כחו, הוא צריך לעלות לשם לבחינת 'איה', אשר שם עקר התקנה והבטחון, שהכל מקוין ומצפין ומסתכלין אליו ותולין עיניהם אליו יתברך ושם מחליפין כחו, כי הוא שרש הכל, ואי אפשר לצאת מדרגא לדרגא, מצמצום זה לצמצום אחר גבה, להחליף קרקע בקרקע טובה ממנה, כי אם כשעולין עד השרש שהוא בחינת 'איה', שהוא שרש הכל, ששם אין שום גבול וצמצום, ומשם נמשכין כל הגבולין והצמצומים כנ"ל, ועל-כן שם יכולין להחליף כחו.

וזהו בחינת קנין סודר שהוא קנין חליפין שעל ידו קונין כל הדברים שבעולם, שזהו על-ידי בחינת 'איה' הנ"ל שנועלם בבחינת מטלטלין, ששם זוכין להחליף ולחדש כחו ולהמשיך קנין וחיות חדש, בבחינת "וקני ה' יחליפו כח" וכנ"ל:

כב ועל-כן לא גלה ה' יתברך מקום המקדש עד שחפשו ובקשו אותו על-ידי דוד המלך עליו השלום, כמו שכתוב (תהלים קלב): "אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה עד אמצא מקום לה". כי צריכין לחפש ולבקש מאד מאד, ואז זוכין לעלות לבחינת 'איה', וממשיכין הקדשה מבחינת 'איה' לבחינת 'מלא כל הארץ כבודו', שזהו בחינת קדשת הבית-המקדש שהיה קבוע וקיים לעולמי עד, כמו שכתוב (שם): "זאת מנוחתי עדי עד וכו'". כי עקר התגלות קדשתו יתברך בחינת 'מלא כל הארץ כבודו' הוא בבית-המקדש, אבל אי אפשר לזכות לזה לקדשת הבית-המקדש כי אם על-ידי הבקשה והחפוש, בחינת "אם אתן שנת לעיני וכו' עד אמצא מקום וכו'":

כג וזהו בחינת מה שפרש רש"י על פסוק (בראשית כב) "על אחד ההרים אשר אמר אליך", שהקדוש-ברוך-הוא מתעב את הצדיקים ואינו מגלה להם תכף וכו', וכן "וקרא את הקריאה אשר אמר אליך וכו'" (יגה). כי כל זה הוא בחינת הנ"ל, שאין זוכין למצא קדשתו ומדרגתו מה שצריך כל אחד, כי אם על-ידי חפוש ובקשה הרבה כנ"ל, ואז זוכה לעלות בתכלית העליה

אף-על-פי שאי אפשר למצא כבודו יתברך שם, אבל על-ידי-זה זכה להתקרב ולהתחבר לצדיקים אמתיים שהם בחינת "השומרים הסוככים בעיר", כי הם נטורי קרתא, וכמו שפרש רש"י שם שהם משה ואהרן, ועל ידם זוכין, על-ידי הבקשה והחפוש הנ"ל, לשוב אליו יתברך וכנ"ל, וזהו: "שאהבה נפשי ראיתם", הינו שהצדיקים יודעין מכבודו יתברך, וכל מה שעולין הם במעלה יתרה יותר לבחינת 'איה', הם מגלים כבודו יותר כנ"ל, ועל-כן על ידם זוכים כל הנופלים לעלות בתכלית העליה על-ידי הבקשה והחפוש לבד כנ"ל.

וזהו: "כמעט שעברתי מהם", הינו אחר שנסתלקו, כמו שפרש רש"י שם, הינו כי אף-על-פי שנסתלק הצדיק, אף-על-פי-כן יכולין להתקרב לה' יתברך על ידו, אדרבא, עכשו יכולין להתקרב על ידו יותר, כי כל מה שנסתלק למעלה יותר ויותר לבחינת 'איה', הוא מגלה אלקותו וכבודו יותר ויותר כנ"ל, שזהו בחינת הלולא דרבי שמעון בר יוחאי וכו' וכנ"ל. וזהו "עד שהביאתיו אל בית אמי וכו'", הינו המשכן, וכמו שנסמך לשם: "אפריון עשה לו המלך שלמה", שפרש רש"י שם שקאי על המשכן, הינו כנ"ל, כי הקדשה שזוכין למצא על-ידי הבקשה והחפוש אחר כבודו כנ"ל, זאת הקדשה היא בחינת קדשת המשכן שהיה מהלך עם ישראל במדבר, ששם קבלו את התורה במדבר סיני באהל מועד, פי משם נמשך כל התורה כנ"ל:

כא ועל-כן קרקעות נקנין בקנין חליפין שנועשה על-ידי מטלטלין דיקא, כי קנין סודר שקונה הכל נעשה בכלים שהם מטלטלין דיקא, כי כשרוצה לקנות קרקע שהוא בחינת התגלות כבודו יתברך, בחינת 'מלא כל הארץ כבודו' כנ"ל. ועל-כן כל מי שאין לו קרקע אינו אדם, (כמו שאמרו רבותינו ז"ל יבמות סג), כי כל אדם יש לו איזה חלק בהארץ ששם התגלות כבודו יתברך לפי חלקו בכבוד דקדשה וכנ"ל, אבל אי אפשר לזכות להתגלות כבודו יתברך שהיא בחינת קנית קרקע כנ"ל, כי אם על-ידי שעולין לבחינת 'איה' שמשם ממשיכין כבודו יתברך מאין ליש וכנ"ל. ועל-כן נקנה הקרקע על-ידי מטלטלין בקנין חליפין, כי קדשת המטלטלין הם בבחינת 'איה' וכו', שמשם ממשיכין הקדשה מאין ליש, לבחינת 'מלא כל הארץ כבודו' שהוא בחינת הקרקע וכנ"ל.

לשוב אל ה' יתברך מעצם התגברות עונותיו שמתגברין עליו בכל פעם יותר ויותר וכו' וכנ"ל, כמו ששכיח זה הדבר מאד ברוב בני הנעורים, שעקר מה שאובדין שני העולמות הוא מחמת חלישות דעתם ויאושם, מחמת שרואין רחוקם ונפילתם העצומה שמתגברת בכל יום יותר. אבל מי שזוכה לשא עיניו למרום בכל מקום שהוא, ולחפש ולבקש 'איה מקום כבודו' פנ"ל, שזהו בחינת "אשא עיני אל ההרים מאין יבא עזרי", שאינו יודע באמת איך אפשר שיבוא לו עזר וישועה, מאחר שבכל יום יצרו מתגבר עליו, ועל-פי רב הוא מוסיף חטא על פשע, אבל אף-על-פי-כן כשקמים העצה הנ"ל, ושואל ודורש ומבקש ומחפש ונושא עין למרום, בחינת "אשא עיני אל ההרים מאין יבא עזרי" פנ"ל, אזי תכף "עזרי מעם ה' עשה שמים וארץ", כי בודאי יבוא לו ישועה על-ידי-זה, על-ידי הבקשה והחפוש לכד פנ"ל:

הלכה ד

ובו ענין חנכה

על-פי התורה 'אנכי' (ליקוטי מוהר"ן סימן ד'), עין שם כל התורה, ומה שמבאר שם על דברי רבה בר בר חנה 'ומלאו מחד גלגלא דעינא תלת מאה גרבי משחא' (בבא בתרא עג:), זה בחינת הדעת, כי שמן משחת קדש זה בחינת שכל וכו' וכו':

א וזה בחינת חנכה שמצותו בשמן, כי גר של מצוה גבה מאד, כגון גר שבת ויום-טוב וגר תפלה, ובפרט גרות המנוחה הטהורה, כי הדלקת גר מצוה זה בחינת המשכת אור האין סוף שיאיר להדעת לידע כי ה' הוא האלקים, שזה עקר התכלית, שבשכיל זה נכרא האדם, כדי לדעת אותו יתברך, כמו שאיתא בזהר הקדוש (בא דף מב:): 'בגין דישתמודעין ליה'. ואי אפשר לידע ממנו יתברך כי אם על-ידי-זה, על-ידי שזוכין שיפתח לו אור האין סוף בחמלתו הגדולה בבחינת רצוא ושוב וכו', כמו שכתוב שם, ואזי מאיר הרשימה לדעת פי ה' הוא האלקים. וזה בחינת האור של כל האורות ומשם הדלקת כל הנרות של מצוה, בבחינת (תהילים יח): "כי אפה תאיר גרי ה' אלקי וכו'".

לבינת 'איה', ומשם זוכה להמשיך התגלות כבודו כנ"ל. כמו דוד המלך עליו השלום שהוא היה עוסק ביותר בבקשה וחיפוש למצא כבודו יתברך, שזהו בחינת כל ספר תהלים, שהוא תחנונות ובקשות וצעקות וזעקות לה' יתברך בכמה מיני לשונות של תחנונה ובקשה וחיפוש אחר כבודו יתברך, כמו שכתוב (תהילים עז): "אזכרה נגינתי בלילה, עם לבכי אשיחה ויחפש רוחי, הלעולמים יזנח ה' וכו'", וכמו שכתוב (שם פח): "שטחתי אליך כפי וכו'", "פרשתי ידי כל היום נפשי כארץ עיפה לך סלה וכו'" (שם קמג), "עיני תמיד אל ה' וכו'" (שם כה), "ואני תמיד אחיל וכו'" (שם עא), וכיוצא בזה הרבה. ומחמת שדוד המלך עליו השלום עסק בזה יותר ויותר, על-פן הוא דיקא זכה למצא מקום קביעות קדשתו לעולמי עד, שהוא מקום הבית-המקדש שנתגלה לדוד דיקא, כי עד מי דוד נאמר (דברי הימים א יז): "ואהיה מתהלך מאהל אל אהל וכו'", רק בימי דוד נתגלה מקום קביעות הקדשה, על-ידי הבקשה והחיפוש את כבודו יתברך אשר יגע על זה מאד בתמימות ובפשיטות בלי שום חכמות, רק על-ידי תחנונות ובקשות ונגעושים ורצונות וכסופין וכו', כמו שאמר דוד (תהילים קלא): "ה' לא גבה לבי ולא רמו עיני וכו' אם לא שויתי ודוממתי נפשי כגמל וכו' יחל ישראל אל ה' וכו'", ועל-ידי-זה זכה הוא דיקא למצא מקום הבית-המקדש ששם הקדשה קבועה לעולם, כמו שכתוב: "זאת מנוחתי עדי עד", וממנו יצא משיח שיבוא במהרה בימינו ויבנה בית קדשנו ותפארתנו, במהרה בימינו אמן.

ויש עוד הרבה בענין זה, ענין מחיקת פרשת סוטה ומן העפר אשר יהיה בקרקע המשפן. וענין תבת נח. וענין 'כל נדרי' שאומרים ביום הכפורים. וענין "בראשית ברא אלקים וכו' והארץ היתה תהו ובהו ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור" (בראשית א). ה' יתברך יאיר עינינו בתורתו שנופה להבין דבור אחד של רבנו הגדול והקדוש ז"ל:

כד וזה (תהילים קכא): "אשא עיני אל ההרים מאין יבא עזרי, עזרי מעם ה' עשה שמים וארץ". שאף-על-פי שהאדם בדיוטא התחתונה חס ושלום, ומנח במקום שמנח, ונדמה לו שאי אפשר לו בשום אופן

לטייל בתורתו

לעידוד העמקה והתבוננות
בליקוטי מוהר"ן